This volume was donated to LLMC
to enrich its on-line offerings and
for purposes of long-term preservation by

Hawaii State Archives

NA KANAWAI

O KA

REPUBALIKA O HAWAII

I HOOHOLOIA E KA

AHAOLELO O KE KAU O 1898.

HONOLULU:
PAIIA E KA HAWAIIAN GAZETTE COMPANY,
1898.

NA KANAWAI O KA REPUBALIKA O HAWAII.

KANAWAI 1.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I DALA NO KA UKU ANA I NA LILO O KE KAU AHAOLELO O KA MAKAHIKI 1898, MAILOKO AE O KA WAIHONA O KA LEHULEHU.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawaleia nei ka huina o Iwakalua Tausani Dala ($20,000.00) mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu no ka hookaa ana i na lilo o ke Kau Ahaolelo o ka Makahiki 1898.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai ka la aku o kona aponoia ana.

Aponoia i keia la 4th o March, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 2.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 33 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo" i Aponoia ma ka La 25 o Novemaba, M. H. 1892, e Pili ana i na Kau o na Aha Kaapuni.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 33 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo" i aponoia ma ka la 25 o Novemaba, M. H. 1892, e pili ana i na Kau o na Aha Kaapuni, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 33. E hoomauia no na Kau o na Aha Hookolokolo Kaapuni a e malamaia mai ko lakou mau wehe pakahi ia ana a hiki aku a e hoohui pu ana i ka iwakalua-kumamaha o na la mahope aku, koe na'e ka La Pule me na la kulaia. Eia no na'e hoi, ua hiki no e hoomauia aku kekahi Kau o ia ano e like me ka manao o ka Lunakanawai e noho hoomalu ana, no na la aole e oi aku mamua o umikumamalua mahope iho o ka pau ana o na la he iwakalua-kumamaha i oleloia."

Aponoia i keia la 12 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 3.

He Kanawai e Hoopau ai i ka Pauku 1139 o ke Kanawai Kivila e Pili ana i na Hoolaha Hoohalahala mai na Olelo Hooholo o na Aha Hookolokolo Kaapuni.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 1139 o ke Kanawai Kivila ma keia ke hoopau loa ia nei.

Pauku 2. E lilo no keia i Kanawai mai a mahope o ka la o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 12 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii

KANAWAI 4.

He Kanawai e Hoololi ai i na Pauku 1480 a me 1481, Mokuna 35, o ke Kanawai Kivila, e like me ia i Hoololiia ma ka La 14 o Mei, 1868, a me ka Pauku 1482 a me 1483 o ke Kanawai Kivila e Pili ana i ka Ukupanee o ke Dala.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 1480, o ke Kanawai Kivila, ke hoololiia nei a e heluhelu penei:

"Pauku 1480. Ina aole he aelike i hoakaka maoli ia ma ke kakau, e hoakaka ana i ka ukupanee okoa ae, alaila, e aeia no ka ukupanee he Eono pa-keneta no ka makahiki, no na dala a pau mahope aku o ka oo ana ma na Bona, na Bila, na Nota Aie, a mau palapala e a'e paha i kakauia, no ke dala i hoaieia, no na dala koena mamuli o ka hooponopono ana i na Helu, mai ka la mai i hoomaopopoia ai ke koena; a no na dala hoi i loaa mai no ka pono o hai, mai ka la mai i koiia ai."

PAUKU 2. O ka Pauku 1481, ma keia ke hooloiiia nei a e heluheluia penei:

"Pauku 1481. E heluia ka ukupanee ma ka Eono pa-keneta i ka makahiki, a aole e oi aku, ma na Olelo Hooholo i loaa imua o na Aha o keia Repubalika, ma na hihia waiwai a pau."

PAUKU 3. O ka Pauku 1482, ma keia ke hooloiiia nei a e heluheluia penei:

"Pauku 1482. Aole no e manaoia ma kekahi ano he ku ole i ke kanawai, ke hoakakaia ma kekahi aelike i kakauia, no kekahi ukupanee i oi ole aku mamua o Hookahi pa-keneta no ka Malama; ina nae o ka aelike ma ia ano ua kakauinoaia e ka aoao e kakiia aku ana ua aelike la."

PAUKU 4. O ka Pauku 1483, ma keia ke hooloiiia nei, a e heluheluia penei:

"Pauku 1483. Aole no e aeia kekahi ukupanee i oi aku mamua o Hookahi pa-keneta no ka Malama, maluna o kekahi aelike i hanaia iloko o keia Repubalika; aka nae, aole e manaoia ua paa keia Pauku maluna o na aelike no ke dala i hoaieia maluna o na Bona i hoopaaia maluna o ke kino o kekahi moku, a i ole ia, maluna paha o na ulia ma ka moana, aole no hoi maluna o na aelike i hanaia mamua iho o ka hooholoia ana o keia Kanawai."

PAUKU 5. E mana aku no keia Kanawai mai a mahope aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 12 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 5.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 1102 O KE KANAWAI KIVILA, E PILI ANA I KA HOOKO ANA I NA PALAPALA KENA.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1102 o ke Kanawai Kivila ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai penei:

"Pauku 1102. Na ka Luna Makai Kiekie a o kona hope paha, a i ole ia, na kekahi Makai Nui a o kona hope paha, e lawe aku i na palapala kena a pau i hoopukaia aku e kekahi Aha Hookolokolo Kakau me kona sila, i ka aoao i hoopiiia, ma ka waiho ana aku iaia i ke kope o ia palapala i hooiaioia, a me ke kope hoi o ka palapala hoopii a ka aoao hoopii, a e huiia me ia i kope pololei o ka palapala kumu o ka hoopii, ina nae he palapala kumu; a ina i loaa ole ka aoao i hoopiiia, e waiho no i ke kope o ua palapala la i hooiaioia me kekahi hope, a mea paha e hana ana i ka hana a ka aoao i hoopiiia, a ma ka hale i noho hope ia e ia."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 24 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 6.

He Kanawai e Hoomana ai i ka Hoahewaia ana o ka Poe i Hoopiiia ma Kekahi mau Hihia i Maopopo ua Komo Iloko o ka Hihia i Hoopiiia ai, a e Hoololi ana i ka Mokuna IX o ke Kanawai Hoopai Karaima ma ka Pakui ana aku i Pauku Hou i ua Mokuna la.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Mokuna IX o ke Kanawai Hoopai Karaima ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana aku i pauku hou e heluheluia e like me keia:

"11. Ma ka hookolokoloia ana o kekahi kanaka i hoopiiia no kekahi hewa i hoakakaia maloko o keia Mokuna ua hiki no e hoahewaia oia no kekahi hewa i maopopo ua komo iloko o ka hewa i hoopiiia ai oia, e like me ka mea i maopopo mamuli o na mea i hoikeia."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai ka la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 24 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 7.

He Kanawai e Ae ai i na Poe i Hooliloia aku ai e Lawelawe i na Hoopii ma ko Lakou mau Inoa Ponoi ma Kekahi mau Hihia.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka mea i lilo iaia kekahi kuleana hoopii, (chose in action) i hiki ole e hooliloia, ma ke kakau, ua hiki

no iaia e hoopii ma ia mea ma kona inoa ponoi ma kekahi hoopii i hiki i ka mea nana i hoolilo aku e hoopii, ina aole ka hooliloia ana, malalo nae o na pono me na kaulike me na kuleana e waiho ae i na koi pale i loaa i ka mea i hoopiiia e kue ana i ka mea nana i hoolilo a i loaa i ka manawa i hooliloia ai, a i ole ia, i kekahi manawa mahope iho a hiki i ka manawa e hoolahaia aku ai no ia mea i ka mea i aie.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 25 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 8.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA KAKAU POKOLE, NA MAHELE-OLELO A ME NA KAKAU-OLELO NO KEKAHI MAU AHA HOOKOLOKOLO O KA REPUBALIKA O HAWAII.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Lunakanawai Ekahi o ka Aha Hookolokolo Kaapuni o ka Apana Hookolokolo Kaapuni Ekahi a i kela a me keia o na Lunakanawai Kaapuni o na Aha Kaapuni e ae e hookohu me ka apono o ka Lunakanawai Kiekie o ka Aha Hookolokolo Kiekie i hookahi a oi ae paha kakau-pokole a me hookahi a oi ae paha mau mahele-olelo no ko lakou mau Apana Kaapuni pakahi. Ua haawiia no hoi ka mana i ka Lunakanawai Apana o Honolulu, ma ka Mokupuni o Oahu, me ka Lunakanawai Apana o Hilo

Hema, ma ka Mokupuni o Hawaii, a me ka Lunakanawai Apana o Wailuku, Mokupuni o Maui, e hoonoho me ka apono o ka Lunakanawai Kiekie i oleloia i kakauolelo a me hookahi a oi ae paha mau mahele-olelo no kela a me keia o na Aha Apana i oleloia. E noho no kela a me keia kakau-pokole, mahele-olelo a kakauolelo i hoonohoia pela ma ka oihana e like me ka makemake o ka Lunakanawai nana oia i hookohu, a e loaa no iaia no kana hana ka uku a ka Ahaolelo e hookaawale ai i kela a me keia manawa no ia mea. Ua hiki no i kekahi o na Lunakanawai Kaapuni i oleloia e hoonoho aku i ka manawa i kekahi kakau-pokole a i ole ia mahele-olelo paha i hoonohoia e ia e hana i kekahi hana kupono imua o kekahi Aha Hookolokolo o ka Repubalika i oleloia mawaho ae o kahi i hoonohoia ai oia. Aole nae e lilo kekahi mea maloko nei i mea e hiki ole ai e hoohanaia e kekahi o na Lunakanawai Kaapuni, a i ole ia kekahi o na Lunakanawai Apana i oleloia me ka apono ole o ka Lunakanawai Kiekie i oleloia i kekahi kakau-pokole, mahele-olelo a kaukauolelo paha e hana ma kekahi mau hihia i hoea ae ina ua kupono.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o ka la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 25 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii

KANAWAI 9.

He Kanawai e Pili ana i na Aha Niele o na Koronero; e Hoololi ana i ka Pauku 2 o ka Mokuna 60 o ke Kanawai Karaima; a e Hoopau Loa ana i na Pauku 318 a Hiki i ka Pauku 330 o ke Kanawai Kivila.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 2 o ka Mokuna 60 o ke Kanawai Karaima, ma keia ke hoololiia nei, a e heluheluia penei:

"Pauku 2. Aia a lohe kekahi Koronero, i ka make ana o kekahi kanaka maloko o kona Apana, i kuhiia ua make no ka ai ana i ka ai make, a no ka pepehiia paha, a me ke ano pono ole e ae. alaila, e hoopuka koke oia i ka palapala kena, no na kanaka maikai eono o ka apana kahi i make ai ua kanaka la, a i ole, o ka apana kahi i waiho ai ke kupapau, e hele mai lakou imua ona ma kahi a i ka manawa i hoakakaia maloko o ka palapala kena, e niele aku me ka ike maka i ke kupapau, no ka manawa hea a me ke kumu i make ai o ke kanaka.

Ma na ano o na make emoole a pau e niele pono aku hoi ke Koronero i ke kumu, a mamuli o kona noonoo maikai ana, e kauoha oia e malamaia kekahi Aha Koronero, ina aole i lawa i kona manao he mau kumu hoohuoi kekahi e pili ana ia make.

O na kanaka apau i kikooia e noho i mau Jure Koronero e ukuia no lakou he Elua Dala no ka la no kela a me keia la i hana maoli ia. A ina i hele ole mai kekahi kanaka i kikooia pela, me ke kumu kupono ole no kona hele ole mai, e hiki no i ke Koronero ke hoouku iaia i na Dala he Umi, a e hiki no i ke Koronero e haawi i kekahi makai i palapala kauoha iaia e ohi waiwai no ia dala."

PAUKU 2. O na Pauku 318 a hiki aku a e hui ana i ka Pauku 330 o ke Kanawai Kivila, ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 3. E lilo no keia i Kanawai mai a mahope aku o ka la o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 28 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 10.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO ANA NO KE KAPAE ANA I KA HOOPAI MA KEKAHI MAU HIHIA.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua hiki no i ka Lunakanawai o kekahi Aha Kakau a i ole ia Lunakanawai Apana ma ke noi o ka Loio Kuhina, a i ole ia e kona Hope, a i ole ia e kekahi luna nana i hoopii i hookohu pono ia, e kapae i ka hoopai ana i kekahi mea i hoahewaia no kekahi karaima a i ole ia mikamina paha imua o ka Aha i noho hoomaluia e ia Lunakanawai no kekahi manawa aole e oi mamua o umikumamakolu malama mai ka la i hoahewaia ai ia mea.

PAUKU 2. I kela a me keia manawa maloko o umikumamakolu malama mahope iho o ka hoahewaia ana o kekahi mea i kapaeia ke kau ana i ka hoopai, na ka Aha a Lunakanawai paha iaia ka mana ma ia hihia ma ke noi ana o ka Loio Kuhina, a i ole ia o kona Hope, a i ole ia kekahi luna e ae i hoomana pono ia, e hoopuka i palapala kii e kauoha ana i ua mea la e hele ae no ka hoopaiia ana ma ka manawa a me

kahi i hoakakaia maloko o ia palapala kii. Ina e hele ole ae ka mea i kiiia pela imua o ka Lunakanawai a i ole ia ka Aha paha, e hoopuka no ka Aha a i ole ia ka Lunakanawai i palapala hopu no ua mea la.

I ka manawa e hele ai a i ole ia e laweia ai ua mea la imua o ka Aha e like me ka mea i kauohaia ma ka palapala kii a i ole ia ma ka palapala hopu, e kau aku no ka Aha a i ole ia ka Lunakanawai i ka hoopai e like me ke kanawai. Ma ia manawa no e hoopaaia ua hoopai ana la ma ka moolelo a hoikeia aku i ka Ilamuku a i ole ia i kona Hope ma ke kauoha e hoopaahao a hoopai e ae paha e like me ka mea i hanaia.

Ina ma kekahi hihia i kapaeia ai ka hoopai e like me na mea i hoakakaia ma keia Kanawai, aole i kauia ka hoopai iloko o umikumamakolu malama mai ka la i hoahewaia ai, aole no e kauia ka hoopai ma ia hope iho maluna o ka mea i hoahewaia no ia hoahewaia ana.

PAUKU 3. No na hana o keia Kanawai e manaoia ka Ilamuku, kona Hope, kekahi Makai Nui, a i ole ia Hope Makai Nui, he mau luna nana e hoopii i hoonoho pono ia.

Aponoia i keia la 28 o Maraki, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 11.

He Kanawai e Hooloi ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka Hooloihi ana aku i kekahi mau Alanui o ka Apana o Honolulu" i Aponoia ma ka La 27 o Mei, 1896, E pili ana i na Alanui i Hooloihi mua ia.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka hooloihi ana aku i kekahi mau Alanui o ka Apana o Honolulu, i aponoia ma ka la 27 o Mei, 1896," ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai elike me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. O na Alanui iloko o ka Apana o Honolulu, ma ka Mokupuni o Oahu i ikeia i keia manawa ma ka inoa o Alanui Papu, Kuakini, Vineyard, Kukui, Bates, Pensacola, Mililani, Moiwahine ame Young, e hooloihiia aku no ia elike me ia i hoomaopopoia mahope iho nei, i kela ame keia manawa a ka Aha Hooko e hooholo ai, a i kulike hoi me na ana pakahi no ia hana i kauia ma ka Papa Hoike i hoopili pu ia me keia me ka nana ole i kekahi mea ma ke Kanawai i kapaia 'He Kanawai e hoomaopopo ai no ka wehe ana, hana hou ana ame ke pani ana i na Alanui," i aponoia ma ka la 19 o Dekemaba, M. H. 1892.

"A i na manawa a pau a ka Aha Hooko e manao ai he kupono e hooloihiia aku na alanui i oleloia a o kekahi paha o ia mau alanui no ka pono ame ka pomaikai o ka lehulehu e kauohaia aku no e hana pela, mahope iho o ke kauoha ana i na koi poho ame na hoopomaikai ana e ili ana maluna o na poe mea aina ma kahi a mau wahi paha e hooloihiia ai o

na alanui, a e kohoia elike me na hoakaka ana a ke Kanawai i oleloia."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 5 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 12.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 1, MOKUNA LVIII, O NA KANAWAI O KE KAU O 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOHOIHOI AI I KA MAHI ANA I KE KOPE A ME KA RAMIA."

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1, Mokuna LVIII., o na Kanawai o ke Kau o 1892, ma keia ke hoololiia nei, a e heluheluia penei:

"Pauku 1. Mai a mahope aku o ka hooholoia ana o keia Kanawai, a no ka manawa o umi makahiki mai ka la ekahi aku o Iulai, makahiki Hookahi Tausani Ewalu Haneri me Kanaiwa-kumamawalu, o na kumu kofe a pau, ame na kumu ramia a pau; a o na kofe a pau ame na ramia a pau i hoouluia iloko o keia Aina; na wili, na hale wili, na mikini, na mea hana, na mea e pili ana, ame na hale a pau i hoohana wale ia no ka malama ana, ka mahi ana, a hoomakaukau ana i ke kofe a ramia paha no ke kuai aku, ma keia ke hoopau loa

ia nei ke kau ana i na auhau kuloko a mau auhau dute paha, no ka hookomo ana mai."

PAUKU 2. E mana aku no keia Kanawai mai a mahope aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 5 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 13.

HE KANAWAI E HOOLOLI ANA I KA PAUKU 1308 O KE KANAWAI KIVILA, AME KA PAKUI ANA AKU I PAUKU HOU, E KAPAIA PAUKU 1308A, E PILI ANA I KA PONO O KA WAHINE I MAREIA E HOOPAU I KONA KULEANA HAPA-KOLU.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1308 o ke Kanawai Kivila (1859) ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1308. E hiki no i kekahi wahine ke hoopau i kona pono, iloko o ka aina kuai o kana kane mare, i kona hui pu ana me ia iloko o ka palapala hoolilo, e hoololi ana ia mea, a malaila e hookuu ana i kona pono iloko o ka hapa-kolu o ia aina; a i ole ia, ma ka palapala hoolilo kaawale, e hookuu ana i kona kuleana hapa-kolu iloko o ia aina i ka wa hookahi i hanaia, i ko ke kane palapala hoolilo, a i ka wa mahope paha; a i ole ia, e hiki no iaia ke haawi aku i ka mana i kona hope mawaho ae

o kana kane mare e hana i kona hookuu ana ma kekahi palapala hookohu hope; a o ka hana ana hoi ame ka hooiaio ana o ka palapala hookohu hope, ua hiki no ke hanaia me he mea la he wahine ku kaawale no oia."

PAUKU 2. Ma keia ke pakui ia aku nei i Pauku hou, e kapaia Pauku 1308A, e heluheluia ai penei:

"Pauku 1308A. Aole e manaoia ua mana ole kekahi hoopau a hookuu ana i ke kuleana hapa-kolu i hana pono ia e ka hope i hookohu pono ia o kekahi wahine i mareia mamua o ka hooholoia ana o keia Kanawai, mamuli wale o ke kumu aole i kakauinoa ponoi ia e ua wahine la."

PAUKU 3. E lilo no keia i Kanawai mai a mahope aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 18 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 14.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA MEA E HANAIA ME KA AUHAU KULA A E HOOPAU LOA AI I KA PAUKU 5 O KE KANAWAI 51 O NA KANAWAI O KE KAU O 1896 E PILI ANA IA MEA.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. E hoopauia a ma keia ke hoopau loa ia nei ka Pauku 5 o ke Kanawai 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896. A o na auhau kula apau e waiho nei iloko o ka Waihona ma ke

ano he waihona kuikawa ma keia ke hoihoiia nei ma ka helu o na loaa me na lilo mau.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 15.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI I KE KOHO ANA I NA SENATOA.

NO KA MEA ma ka Mahele 2 o ka Pauku 54 o ke Kumukanawai ua hoakakaia ma ke koho balota nui e malamaia ana i ka makahiki 1899, e kohoia na Senatoa iloko o ekolu papa e noho ma ka oihana no elua, eha ame eono makahiki pakahi, a ma ia hope aku no ka manawa o eono makahiki; a o na hooponopono ame na mahele ana o na manawa e hoomaopopoia no e ka Ahaolelo; Nolaila,

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma ke koho balota nui o ka makahiki 1899, e kuleana no ka poe koho i na Senatoa e koho i na Senatoa e like me keia mahope iho nei:

Ma ka Apana Koho Senatoa Elua, i hookahi Senatoa no ka manawa o elua makahiki, hookahi Senatoa no ka manawa o eha makahiki ame hookahi Senatoa no ka manawa o eono makahiki.

Ma ka Apana Koho Senatoa Ekolu, elua Senatoa no ka manawa o elua makahiki, elua Senatoa no ka manawa o eha makahiki, ame elua Senatoa no ka manawa o eono makahiki.

Ma ka Apana Koho Senatoa Ekahi, elua Senatoa no ka manawa o elua makahiki, hookahi Senatoa no ka manawa o eha makahiki ame hookahi Senatoa no ka manawa o eono makahiki.

Ma ka Apana Koho Senatoa Eha, hookahi Senatoa no ka manawa o eha makahiki ame hookahi Senatoa no ka manawa o eono makahiki.

PAUKU 2. Ma na koho balota nui ana apau mahope iho e kuleana no ka poe koho i na Senatoa e koho i na Senatoa e like me keia mahope iho nei:

Ma ka Apana Koho Senatoa Elua, hookahi Senatoa no ka manawa o eono makahiki.

Ma ka Apana Koho Senatoa Ekolu, elua Senatoa no ka manawa o eono makahiki.

Ma ka Apana Koho Senatoa Ekahi, ma ke koho balota nui o ka makahik 1901, a ma ke kolu o na koho balota nui ana apau ma ia hope iho elua Senatoa no ka manawa o eono makahiki; ame na koho balota nui e ae apau hookahi Senatoa no ka manawa o eono makahiki.

Ma ka Apana Koho Senatoa Eha, hookahi Senatoa no ka manawa o eono makahiki, koe nae ma ke koho balota nui o ka makahiki 1901 ame ke kolu o na koho balota nui ana apau ma ia hope iho, aole Senatoa e kohoia.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai ka la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 16.

He Kanawai e Pili ana i na Hoiliwai ana i na Alanui o Honolulu a me Hilo a e Hoololi ai i ka Pauku 12 o ka Mokuna 47 o na Kanawai o ke Kau o M. H. 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hoakaka ana i na Alanui, a e Hoakaka ana a e Hoomaopopo ana i Kekahi Mau Pono a me na Hana e Pili ana i ua Mau Alanui Nei," i Aponoia Okatoba 15, M. H. 1892.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. E hoololiia ka Pauku 12, o ka Mokuna 47 o na Kanawai o ke Kau o M. H. 1892 i kapaia "He Kanawai e hoakaka ana i na Alanui, a e hoakaka ana a e hoomaopopo ana i kekahi mau pono a me na hana e pili ana i ua mau Alanui nei," i aponoia Okatoba 15, M. H. 1892, a e heluheluia penei:

"Pauku 12. Mahope iho o ka hanaia ana o ka hoiliwai ana i na alanui o Honolulu a me Hilo, e like me ka mea i hoakakaia ma ke kanawai, ua hiki i ua Kuhina la i oleloia ke koi aku i na ona o ka aina e pili ana i kekahi alanui i hookumuia hoi ka hoiliwai ana, e hana aku i na alanui, a e hooko aku e like me na rula e pili ana i ka mea e hanaia ai a me ke ano o ka hana ana o ia mau ala aoao."

Aponoia i keia la 22 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 17.

He Kanawai e Hookaawale ana i Mau Haawina Kuikawa no ka Hoohana Koke ana a ke Aupuni.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na huina mahope iho nei i hiki i ke Kanakolukumamalua Tausani Eono Haneri ($32,600.00) Dala, ma keia ke hookaawaleia nei e ukuia no loko ae o na dala a pau iloko o ka Waihona, i loaa mai na dala loaa a pau o ka Repubalika o Hawaii.

KEENA KALAIAINA.

Na Alanui me Alahaka, Oahu	$ 18,300 00
Na Alanui me Alahaka, Kauai	9,200 00
Na Alanui me Alahaka, Hana, Maui	1,000 00
Na Alanui me Alahaka, Hamakua	1,000 00
Na Alanui me Alahaka, Hilo	2,100 00
Na Alanui me Alahaka, Keanae, Maui	1,000 00
	$ 32,600 00

Pauku 2. Aole no e hiki i ke Kuhina Waiwai ke kauoha aku, a i ole, ae aku paha e ukuia mailoko aku o ka Waihona i kekahi dala no na kumu i hoikeia maloko o keia Kanawai, koe wale ma ke ano i hoakakaia maloko nei, a o ka hooliloia ana o kekahi dala me ka hoomana ole ia mailoko aku o ka Waihona, a i hoikeia aku mahope i ka Ahaolelo ma ke ano Kanawai Huikala, ma keia ke papa loa ia nei.

Pauku 3. O kela a me keia aelike no ke kukulu ana, a i ole, hana hou ana i na hana aupuni i hiki aku ka huina i ka Elima Haneri ($500.00) Dala, a no ka hoolako ana i na mea

hana, mea ai, a me kekahi mau lako e ae, e haawiia no mamuli wale no o kekahi hoolaha no na kohokoho ana; a aole hana aupuni, mea hana a mau lako e ae paha, e maheleheleia i kumu e alo ae ai i na hoakaka ana a keia Pauku.

PAUKU 4. Ma ka hana ana i na alanui hou a pau, a i ole ia, na alahaka a me ka hoolilo ana i na haawina maopopo no ka hana hou ana i na alanui me na alahaka, e lilo i mea kupono, e apono mua ia e na papa alanui o na apana kahi i manaoia ai e hana ia mau hana, a o na hana a pau o ia mau ano e hanaia no malalo o ka hooponopono ana o ka papa alanui o ka apana kahi e hanaia ana ia mau hana hou, a o ka aponoia ana a laweia ana o na hana o ia ano e ke Kuhina Kalaiaina mamuli no ia o ka palapala hoike mai ia papa alanui mai e hoakaka ana ua hanaia ua hana la me ka maikai, a e like me ka mea i hoakakaia maloko o ka aelike me na hoolala ana.

PAUKU 5. E lilo keia i Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 22 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 18.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 1140 O KE KANAWAI KIVILA E PILI ANA I KA WAIHO ANA AKU I KEKAHI MAU HIHIA I KA AHA HOOKOLOKOLO KIEKIE ME KA HOOPII OLE.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1140 o ke Kanawai Kivila, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 1140. O na aoao ma kekahi hihia i lilo i kumu no kekahi hoopii kivila imua o ka Aha Kaapuni, a i ole ia, imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie, ua hiki no ia lakou, me ka hoopii ole, e aelike ma na mea i hanaia ma ia hihia, a e waiho aku imua o na Lunakanawai o ka Aha Hookolokolo Kiekie i ke Kau Hookolokolo, a i ole ia, i ka hoomaha ana paha; aka, e hoomaopopoia no nae ma ka palapala hoohiki he oiaio ke kumu hoopaapaa a ua hanaia na hana a pau me ka oiaio i mea e maopopo ai ka pono o kela a me keia aoao. Eia no nae, ua hiki no i na Lunakanawai o ka Aha Hookolokolo Kiekie, e like me ko lakou manao he pono, e kauoha e waiho mua ia aku ka hihia imua o kekahi Lunakanawai Kaapuni, ma ke Keena, me ka hiki no nae e hoopii hoohalahala."

Aponoia i keia la 22 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 19.

He Kanawai e Pili ana i ka Manawa iloko olaila e Laweia ia ai na Hoopii no ka Hoihoi ana mai i ka Aina, a e Hooloii ana i na Pauku 1, 2, 4 a me 5, a e Hoopau Loa ana i ka Pauku 8 o ka Mokuna 22 o na Kanawai o ke Kau o 1870, e Pili ana Ilaila.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 1 o ka Mokuna 22 o na Kanawai o ke Kau o 1870 i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. Aole no e hoomaka kekahi mea i kekahi hoopii no ka hoihoi mai i kekahi mau aina, a i ole ia e komo aku paha maluna olaila ina aole i hanaia iloko o umi makahiki mahope iho o ka loaa mua ana o ke kuleana e hoomaka i ua hoopii la."

PAUKU 2. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 2 o ka Mokuna i oleloia a i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 2. Ina ua loaa mua ia kuleana i kekahi hanauna, a i ole ia, i kekahi mua o ka mea nana i lawe mai i ka hoopii, a i ole ia, nana i komo ma ka aina, a i ole ia, i kekahi poe, a i ole ia, mai kekahi poe mai malalo olaila oia i koi ai; e heluia no ka umi makahiki mai ka manawa mai i loaa mua ai ke kuleana i ua hanauna la, ka mua a mea e ae paha."

PAUKU 3. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 4 o ka Mokuna i oleloia i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 4. Ina i ka manawa i loaa mua ai ke kuleana e komo, a i ole ia, e hoopii ai e like me ia i olelo mua ia ae nei ua emi iho na makahiki o ka mea i kuleana e komo, a i ole ia, e hoopii malalo o iwakalua makahiki, a i ole ia, ua pupule, a i ole ia, ua hoopaahaoia, ua hiki no i ua mea la, a i ole ia, i kekahi mea e koi ana mai iaia mai, a i ole ia, malalo ona, e komo, a i ole ia, e hoopii i kekahi manawa iloko o elima makahiki mahope iho o ka pau ana o ia kupono ole me ka nana ole i ka pau o na makahiki he umi i kaupalenaia ai."

PAUKU 4. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 5 o ka Mokuna i oleloia i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 5. Ina ka mea i kuleana mua e komo, a i ole ia, e hoopii, i make iloko o ka manawa e paa ana kekahi o na kumu e kupono ole ai i hoakakaia iloko o ka Pauku mamua iho nei, a aole i hooholoia, a i ole ia, hoopukaia kekahi olelo hooholo e pili ana, a i ole ia, maluna o ke kuleana me ka pono a hoopii paha i loaa iaia, ua hiki no e hanaia ke komo ana, a i ole ia, ka hoopii e kona mau hooilina, a i ole ia kekahi mea e ae e koi

ana mai iaia mai, a i ole ia, mamuli a malalo paha ona i kekahi manawa iloko o elima makahiki mahope iho o kona make ana me ka nana ole i ka pau o na makahiki he umi i oleloia."

PAUKU 5. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Pauku 8 o ka Mokuna i oleloia.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o ka la 1 o Ianuari, M. H. 1899. Eia nae na hiki no e hoomakaia ka hoopii ma kekahi pono o ia ano i loaa ma ia manawa a i paleia e na hoakaka ana o keia Kanawai ina aole keia, iloko o hookahi makahiki mai ka la i oleloia, a na hiki e hanaia a hiki i ka pau ana malalo o na mea i hoakakaia ma ka Mokuna XXII. o na Kanawai o ke Kau o 1870 me ia e ku ana mamua aku nei; eia no hoi, aole e lilo kekahi mea maloko nei i mea e manaoia ai na hooloihiia ka manawa iloko olaila e laweia ai kekahi hoopii o ia ano malalo o na hoakaka ana i oleloia.

Aponoia i keia la 22 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 20.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 4, MOKUNA IX. O KE KANAWAI HOOPAI KARAIMA, E PILI ANA I KA HAKAKA ME KA PEPEHI.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 4, Mokuna IX. o ke Kanawai Hoopai Karaima, ma keia ke hoololiia nei a e heluheluia penei:

"Pauku 4. O ka mea hakaka me kekahi, me ka manao e pepehi iaia e make, a eha maoli paha kona kino, e like me ke ano o na mea i hoakakaia ma ka pauku maluna iho, e manaoia no ia, ua pili iaia ka hakaka ma ke degere mua, a e hoookuia no oia i na dala aole e oi aku i hookahi tausani, me ka hoopaahao ma ka hana oolea i na makahiki aole e oi aku i ka elima."

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 25 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 21.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I NA HAAWINA NO KA UKU ANA I NA KOI, NA BILA I HOOKAA OLE IA A ME NA UKU MAKAHIKI I UKU OLE IA MAMUA IHO O DEKEMABA 31, 1897.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na huina mahope iho nei i hiki aku i ka $87,452.19, ma keia ke hookaawaleia nei e ukuia mailoko ae o na dala a pau iloko o ka Waihona i loaa mailoko mai o na loaa o na ano a pau o ka Repubalika o Hawaii, mawaho ae o na huina i hookaawaleia mamua aku nei, no na hana mahope iho nei, oia hoi:

Koi o ka Laina Mokumahu Canada a me Australia $9,439 12

Ukupanee no hookahi makahiki mai Mei 20, 1897 a i Mei 20, 1898 ma ka eono pa-keneta	566 35	
		$ 10,005 47
Koi a Charles Dunwell		3,250 00
Koi a kekahi poe e pili ana i ka Mokumahu Kinai Maru		6,018 00
Na lilo Aha Senate Kuikawa, 1897		500 00
		$ 19,773 47

OIHANA HOOKOLOKOLO.

Na lilo Aha Kiekie a me na Aha Kaapuni	$ 5,046 00
Uku o na mahele olelo i hookaawale ole ia ka uku	115 75
Lako palapala me kela me keia lilo	50 98
Kuai Buke Kanawai	54 75
	$ 5,267 48

OIHANA O KO NA AINA E.

Ka Bana	$ 91 65
Oihana Koa	14 00
Na lilo Oihana Kanikela	5,020 00
Na lilo Elele Kuikawa i Ladana	3,424 06
Kokua Kakauolelo, Keena Kanikela Kapalakiko	90 00
Koi a Thomas Nott	16 00
	$ 8,655 71

OIHANA WAIWAI.

Kela lilo keia lilo Keena Waiwai	$ 90 50
Uku kaulele Kakauolelo Keena Waiwai	300 00
Kela lilo keia lilo Keena Auhau	2,258 51

Na hana kuikawa, Oihana Dute.....	1,284 92
Kela lilo keia lilo Oihana Dute.....	994 25
Na lilo Waapa Oihana Dute me Pailata.....	74 31
Pai ana i na Kikoo Hoahu.....	4,474 95
Pai ana 80,000 Leta Hale Leta.....	713 50
Hoihoi Auhau Papalua ia Grace Kahoalii.....	129 30

Na uku i uku ole ia Dekemaba 31, 1897:

Uku Kakauolelo Apana Hookolokolo Elua . .....$	125 00	
Uku Lunakanawai Apana Lahaina....	140 00	
Uku Lunakanawai Apana Wailuku....	92 00	
Uku Lunakanawai Apana Makawao....	92 00	
Uku Lunakanawai Apana Hana.....	70 00	
Uku Lunakanawai Apana Kipahulu...	25 00	
Uku Lunakanawai Apana Honuaula...	25 00	
Uku Lunakanawai Apana Molokai.....	42 00	
Uku Lunakanawai Apana Lanai.....	25 00	
Uku Lunakanawai Apana Kona Akau..	50 00	
Uku Lunakanawai Apana Hamakua....	91 00	
Uku Lunakanawai Apana Puna.....	33 00	
Uku Lunakanawai Apana Lihue.....	140 00	
Uku Lunakanawai Apana Waimea.....	70 00	
Uku Lunakanawai Apana Hanalei.....	41 00	
Uku Lunakanawai Apana Koloa.....	100 00	
Uku Lunakanawai Apana Kawaihau...	83 00	
Uku o na Hope Luna Helu a Auhau....	14,031 00	
Uku Luna Dute Mahukona me Honoipu	60 00	
Kokua i na Kula Beritania, Hawaii a me na Kula Pualu (57 Kikoo Dala)....	2,137 00	
Uku o na Luna Kula, (15 Kikoo Dala)..	149 75	
		$ 17,621 75
		$ 27,941 99

OIHANA LOIO KUHINA.

Na lilo o na hoike ma na hihia Karaima	$ 1,854 20
Na lilo o na Aha Koronero	213 25
Kela lilo keia lilo Karaima me Kivila	40 35
Ola o na Paahao, Hawaii	218 00
	$ 2,325 80

OIHANA HOONAAUAO.

Na lako palapala a me kela a me keia lilo	$ 1,832 93
Hoomaemae hou ana i na hale kula	1,100 75
Kula Hoopololei	601 16
A'o hana lima	3 15
Waihona Buke	383 93
	$ 3,921 92

KOMISINA O NA AINA AUPUNI.

No ke ana ana a me na hana ma ke kahua	$ 1,575 50
No na Alanui hou	1,026 00
Kela lilo keia lilo	901 48
	$ 3,502 98

OIHANA KALAIAINA.

Buro Oihana Mahiai	$ 148 53
Uku o na Malama Hale Kukui	25 00
Na Kahua o ka Lehulehu	6 00
Hoomalamalama ana i na Alanui mawaho aku o Honolulu	23 25
Buro o na hana hou	671 92
Moku Kolo Moku	1,109 97

Hoomaemae me na lako Hale Aupuni		$ 67 53
Kukui Uwila		15 75
		$ 2,067 95

PAPA OLA.

Hookaawale ana, malama ana a me ka Lapaau ana i na Ma'i Lepera		$ 7,471 57
Malama ana i na Halema'i		678 33
Malama ana i na Keiki ma'i ole, a na ma'i Lepera		65 55
Halema'i Pupule		171 50
Na lilo Hoomalu Ma'i		2,439 06
Kela lilo keia lilo		1,404 41
Na Laau Lapaau		764 47
Na koi i ulu ae mailoko o na mea i hanaia iloko o ke Kau Ma'i Korela o 1895:		
Koi a Lee Ming & Co	$ 750 00	
Koi a V. O. Teixeira	250 00	
		$ 1,000 00
		$ 13,994 89

HOAKAKA HUI.

Koi Laina Mokumahu Canada a me Australia	$ 10,005 47
Koi a Charles Dunwell	3,250 00
Koi a kekahi poe e pili ana i ka Mokumahu Kinai Maru	6,018 00
Na lilo Aha Senate Kuikawa 1897	500 00
Oihana Hookolokolo	5,267 48
Oihana o ko na Aina E	8,655 71
Oihana Waiwai	27,941 99
Oihana Loio Kuhina	2,325 80

Oihana Hoonaauao	$ 3,921 92
Komisina Aina Aupuni	3,502 98
Oihana Kalaiaina	2,067 95
Papa Ola	13,994 89
	$ 87,452 19

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 25 o Aperila, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 22.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I NA PAUKU 75 A ME 79 O KA MOKUNA 51 O NA KANAWAI O KE KAU O 1896 E PILI ANA I NA AHA HOOPII AUHAU.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ke hooloiia nei ka Pauku 75 o ka Mokuna 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896 i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 75. E hookohuia he ekolu mau kanaka kupono e ka Peresidena o ka Repubalika o Hawaii no kela ame keia Apana Hookolokolo Kaapuni e noho ma ka oihana no hookahi makahiki a e lilo lakou i mau Aha Hoopii Auhau e hoolohe a e hooholo i na hoopii ame na hoohalahala a pau i lawe kupono ia malalo o keia Kanawai maloko o ko lakou mau Apana Kaapuni pakahi. Eia nae, aole e hoonohoia kekahi Luna

Helu, a i ole ia, o kona Hope e noho ma ke ano he hoa no ia Aha Hoopii Auhau."

PAUKU 2. Ma keia ke hooloiia nei ka Pauku 79 o ke Kanawai 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896 i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 79. E malama no na Aha i oleloia i na noho ana iloko o kela ame keia Apana Hookolokolo Kaapuni mawaena o ka la ekahi o Augate ame ka la iwakalua o Augate o kela ame keia makahiki iloko o kela ame keia apana hookolokolo kaapuni iloko olaila i waiho ai ka waiwai, maluna o ka helu ana o ia waiwai i laweia ai kekahi hoopii ma na manawa i kohoia e ka luna e noho hoomalu ana ia aha, a ua hiki no e hoopanee mai kekahi manawa a hiki i kekahi manawa e like me ka mea e manaoia ana he pono."

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona hoolahaia ana.

Ma keia ke hooia nei makou o ka Bila mamua ae nei i hooholo mua ia e ka Ahaolelo, ua waiho mua ia aku imua o ka Peresidena no kona kakauinoa me ka apono ana ma ka la 12 o Aperila, 1898, ame ka la 25 o Aperila, 1898, ua hala he umi la a oi aku mai ia waiho ana aku, ua hoihoi mai ka Peresidena o ka Repubalika o Hawaii i ua bila nei i ka Ahaolelo me ka kakau inoa ole ia aole hoi i vitoia, aole hoi i hoopaneeia ka Ahaolelo me ka hoomaopopo ole i ka la mamua iho o ka pau ana o ia mau la he umi ka waihoia ana aku i oleloia.

W. C. WILDER,
Peresidena o Senate.

Hoike:

GEORGE MANSON.
Kakauolelo o Senate.

JOHN LOT KAULUKOU.
Lunahoomalu o Hale o ka Poeikohoia.

Hoike:

JAS. N. K. KEOLA.
Kakauolelo o Hale o ka Poeikohoia.

KANAWAI 23.

He Kanawai e Pili ana i na Lunakanawai Kaapuni, a e Hoomaopopo ana no ka Hookohu ana i Kekahi mea e Lawelawe i na Hana o ka Oihana Iloko o ka Manawa Kaawale aku, a i ole ia, Hiki ole no ka Manawa o Kekahi Lunakanawai Kaapuni, a e Hoololi ana i na Pauku 30 a me 34 o ka Mokuna 72 o na Kanawai o 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo."

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ina ua hiki ole no ka manawa, a i ole ia, ua kaawale aku mai keia aina kekahi Lunakanawai Kaapuni, ua hiki no e hookohuia kekahi mea e ae e ka Peresidena e hooko i na hana o ka oihana oiai e mau ana ia hiki ole, a i ole ia, ia kaawale ana.

Ua hiki no e hoopauia ka palapala hookohu o kekahi mea i hookohuia pela i kela manawa keia manawa e ka Peresidena elike me kona manao he pono.

Pauku 2. Aole e manaoia na hoakaka ana o keia Kanawai ua kue me na hoakaka ana o ka Pauku 45 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo," mamuli olaila i hiki ai i ka Lunakanawai o kekahi Apana Hookolokolo e ae e noho hoomalu ma ka hookolokolo ana i kekahi hihia, a i ole ia, ma kekahi kau o ka Aha Hookolokolo Kaapuni ina ua kauohaia e hana pela e ka Lunakanawai Kiekie.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 3 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE.
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 24.

HE KANAWAI E PILI ANA I KE KANAWAI HOOPAI KARAIMA A ME NA KANAWAI KARAIMA O KA REPUBALIKA O HAWAII.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua lawa no ma kekahi hoopii a palapala hoopii paha ma kekahi hana hookolokolo e lawe mai, a i ole ia, e kuhikuhi i kekahi Pauku a Mokuna paha o ka hoakoakoa ana o na Kanawai Karaima i hanaia e Sydney Miller Ballou, Esquire, o ka papa loio Hawaii, a i ikeia ma ke ano "Na Kanawai Karaima o ko Hawaii Paeaina, 1897," ma ke ano "Pauku (a i ole ia, Mokuna) .....o na Kanawai Karaima" me ka hoike ole i ka pauku, a i ole ia, mokuna paha o ke Kanawai Karaima, na kanawai o kekahi kau, a i ole ia, kanawai paha oia ke kanawai kumu o ka pauku o ke Kanawai Karaima i hoikeia, ma na hihia a pau kahi i hoakaka pololei ai ka pauku, a i ole ia, mokuna paha i hoikeia i ke kanawai i hooholo mua ia.

PAUKU 2. Aole e manaoia ma kekahi mea ma keia Kanawai na hoopauia, a i ole ia, hoanoeia paha kekahi kanawai e ku nei e hoakaka ana i kekahi hewa, a i ole ia, e kau ana i ke-

kahi hoopai a ano e ae paha i komo ole iloko o ia hoakoakoa ana.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 3 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE.
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 25.

HE KANAWAI E PILI ANA A NO NA KAA, NA APO-HAO A ME NA HUILA.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O kela ame keia ona o kekahi kaa kauo, kaa kikane, kaa hali ukana, kaa basa, kaa nui lawe ohua, wagonete, a ano kaa e ae paha e hoohanaia ana maluna o kekahi alahele o ka lehulehu a i laweia mai hoi iloko nei o ko Hawaii Paeaina, a i ole ia, ua hoopau pono ia kona kukuluia ana mahope o ka la kanakolu o Iune, M. H. 1898, a nona hoi na iho huila i hele a hookahi ame hookahi-hapalua iniha a keu aku paha ma ke ana-waena, e loaa na huila, na apo-hao ame na iho huila i like ka nui me ia i hoikeia malalo iho.

ANA KAULIKE O NA APO AME NA IHO HUILA.

Ma kahi o na kaa kauo lu lepo, me na kila holuholu ole, e like ka laula o ke apo-hao huila ma ka haahaa loa me hookahi ame hookahi-hapalua manawa o ke ana-waena o ka iho.

Ma kahi hoi o na ano kaa e ae apau loa me na kila holuholu ole, e papalua ae ka laula o na apo-hao huila ma ka haahaa loa i ke ana-waena o ka iho, koe na kaa kikane a-i koloa, ma ia hoi aole no e oi aku ka laula o ke apo-hao ma na huila o mua i ka hookahi ame ka hookahi-hapalua manawa o ke ana-waena o ka iho.

Ma kahi hoi o na ano kaa me na kila holuholu, e like no ka laula o ke apo-hao huila ma ka haahaa loa me hookahi ame hookahi-hapalua manawa o ke ana-waena o ka iho.

Ma kahi hoi o na ano kaa me na iho laau, e like no ka laula o ke apo-hao huila ma ka haahaa loa ma ke ana-waena o ka iho.

E loaa no na apo-hao no na ano iho e ae o ka laula like me ko kela mau ano i hoakakaia maluna ae i kaulike ke kuleana halihali.

Pauku 2. E okoa ae ka loihi o na iho o mua ame ko hope o na ano kaa apau i haiia ma keia Kanawai, i hiki ole ai hoi ma ka hele ana ma kekahi ala pololei i na huila o hope ke a'e aku ma kahi hookahi i a'eia ai e na huila o mua.

Pauku 3. O na poe apau e hoohana ana paha hoi maluna o kekahi alanui a alahele paha o ka lehulehu maloko nei o ka Repubalika o Hawaii i kekahi kaa kauo, kaa kikane, kaa hali ukana, kaa basa, kaa nui lawe ohua, wagonete a ano kaa e ae paha, he mau apo-hao hoi ko na huila o ia kaa hali a kaa lawe paha i emi iho ka laula mamua ae o ka mea i hoakakaia no ia ano kaa a kaa lawe paha ma ka Pauku 1, a i ole ia, o kona mau iho huila i kulike ole me ka Pauku 2 o keia Kanawai, e ku no i ka hewa mikamina.

Pauku 4. Mai a mahope aku o ka la mua o Iulai, M. H. 1901, o kela ame keia ona a mea hookele paha o kekahi kaa kauo, kaa hali ukana, kaa basa, kaa nui lawe ohua, wagonete a ano kaa e ae paha i hoohana a hookeleia paha hoi maluna o kekahi alanui, alahele a alaloa paha hoi o ka lehulehu, ina ua laweia mai iloko nei o ko Hawaii Paeaina a kukulnia paha

hoi mamua ae o ka la kanakolu o Iune, M. H. 1898, ua loaa hoi i na huila o ia kaa hali a kaa lawe paha na apo-hao i emi iho ka laula mamua ae o ka mea i hoike a i hoakakaia no ia ano kaa hali a kaa lawe paha ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, e ku no i ka hewa mikamina.

PAUKU 5. O kekahi mea e ku ana i ka hoahewaia no ke kue i kekahi o na hoakaka ana o keia Kanawai, e hoopaiia no ma ka huina dala hoopai i emi ole iho i na dala he umi a oi ole aku hoi i na dala he iwakalua-kumamalima.

PAUKU 6. E lilo keia i Kanawai mai a mahope aku o ka la o kona hoolahaia ana.

Ma keia ke hooia nei makou o ka bila mamua ae nei i hoo-holo mua ia e ka Ahaolelo, ua waiho mua ia aku imua o ka Peresidena no kona kakauinoa me ka apono ana ma ka la 22 o Aperila, 1898, a ma ka la 9 o Mei, 1898, ua hala he umi la a oi aku mai ia waiho ana aku, ua hoihoi mai ka Peresidena o ka Repubalika o Hawaii i ua bila nei i ka Ahaolelo me ke kakau inoa ole ia aole hoi i vitoia, aole hoi i hoopaneeia ka Ahaolelo me ka hoomaopopo ole i ka la mamua iho o ka pau ana o ia mau la he umi mai ka waihoia ana aku i oleloia.

W. C. WILDER.
Peresidena o Senate.

Hoike:

GEORGE MANSON.
Kakauolelo.

JOHN LOT KAULUKOU.
Lunahoomalu o Hale o ka Poeikohoia.

Hoike:

JAS. N. K. KEOLA.
Kakauolelo.

KANAWAI 26.

He Kanawai e Pili ana i ke Dute Maluna o na Waina, na Waina i Puhiia, a me na Mea Inu e ae i Hanaia Mailoko mai o na Mea e ae, Aole mai ka Wai o ka Waina mai; a e Hoololi ana i ka Pauku 1 o ke Kanawai 79 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e Pili ana Ilaila.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 1 o ke Kanawai 79 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 1. O na waiona a pau, na waina a pau i puhiia, a me na mea inu e ae i hanaia mailoko mai o na mea e ae aole ka wai o ka waina, ina ua hookomoia iloko o Ko Hawaii Pae Aina, ina ua komo iloko o ia mea he eiwa-pakeneta, a aole e oi ae mamua o umikumamahiku pa-keneta o ka alekoholo, e kauia i ke dute o kanaono keneta no ke galani; ina ua oi aku mamua o umikumamahiku, a aole nae i oi mamua o iwakalua-kumamakahi pakeneta o ka alekohola, e kauia i ke dute o hookahi dala no ke galani; ina ua oi aku ka alekohola mamua o iwakalua-kumamakahi pa-keneta, e kauia maluna o ia waiona ke dute elike me ke dute i hoakakaia ma ke Kanawai no na waiona o ia ano like."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 11 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 27.

He Kanawai e Ae ana i ka Alekohola, na Waiona a me na Waina e Laweia no ka Hoohana Kaokoa wale ana no o ka Halemai Moiwahine mai ka Hale Dute mai o Honolulu me ke Dute Ole.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O kela a me keia alekohola, na waiona a me na waina i makemakeia no ka hoohana kaokoa wale ana no o ka Halemai Moiwahine, mamuli o ka palapala hoike i hoohikiia e ke Kakauolelo o ka Halemai Moiwahine, e hoike ana o ua alekohola la, na waiona a me na waina e hoohana wale ia no no ka Halemai Moiwahine, aole no kekahi kumu e ae, a e lawe ia no mai ka Hale Dute mai o Honolulu, me ka uku ole i kekahi dute o kela a me keia ano.

Pauku 2. Iloko o ka mahina o Ianuari, Aperila, Iulai me Okatoba o kela a me keia makahiki, e waiho aku ke Kakauolelo o ka Halemai Moiwahine me ka Luna Dute Nui i palapala kuhikuhi i hoohikiia, e hoike ana i ka nui o ka alekohola, na waiona a me na waina i hoohanaia e ka Halemai i oleloia iloko o ka hapaha mamua iho, a me ka nui e paaia ana ma ka la 1 o ka mahina i waihoia aku ai ia hoike i hoohikiia.

Pauku 3. Ina aole i waihoia aku ka hoike e ke Kakauolelo e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, aole no e aeia e unuhi hou ia aku kekahi alekohola, waiona a waina paha a hiki i ka manawa e waihoia aku ai ka palapala kuhikuhi i oleloia.

PAUKU 4. E lilo keia i Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 11 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 28.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I DALA NO KA UKU ANA I NA LILO O KE KAU AHAOLELO O KA MAKAHIKI 1898, MAILOKO AE O KA WAIHONA O KA LEHULEHU.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale hou ia nei ka huina o Umikumamalima Tausani Dala ($15,000.00) mai loko ae o ka Waihona o ka Lehulehu no ka hookaa ana i na lilo o ke Kau Ahaolelo o ka makahiki 1898.

PAUKU 2. E mana a e lilo keia i Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 11 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 29.

He Kanawai e Hoolilo ai i ka Aina ma Kaliu a me Makiki, Honolulu, i Paka no ka Lehulehu me ka Uku Ole, a e Malama ai i ua Aina la ma ia Ano Malalo o ka Hooponopono ana o ke Kuhina Kalaiaina.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na aina mahope iho nei ma Kaliu a me Makiki, Honolulu, me keia ke hooliloia nei i Paka no ka Lehulehu me ka uku ole, oia hoi kela aina a pau loa ma Kaliu, Honolulu, i kaupalenaia a i hoakakaia e like me keia mahope iho nei:

E hoomaka ana ma ka huina o ke kaupale ma ka Akau o ke Kahawai o Nuuanu a me ka laina Hikina o Alanui Moi, a e holo ana ma ka Meridiana oiaio:

Ak. 1 deg. 11 min. 30 sec. Hik. 313 Kap. oi aku a emi mai paha, ma ka aoao Hikina o Alanui Moi;

Ak. 85 deg. Hik. 486 Kap. oi aku a emi mai paha, ma na apana o Frear a me Allen;

Hem. 39 deg. 55 min. 30 sec. Hik. 244 Kap. oi aku a emi mai paha, ma ka aoao makai o ka hooloihi ana o ke Alanui Beretania, alaila ma kekahi keekee i ka Akau o ka hanai he 1,010 Kap. ma ke kaupale o ke Kahawai o Nuuanu, ka moe pololei ana ame ka loihi o ka laina pololei;

Hem. 72 deg. 30 min. Kom. 498 Kap. oi aku a emi mai paha, a hiki i ka pau ana o ke keekee;

Hem. 84 deg. 15 min. Kom. 174 Kap. oi aku a emi mai paha, a hiki i kahi i hoomaka ai. Nona ka Ili 3 82-100 Eka. A e kapaia "River Park."

A me kela aina a pau loa ma Makiki, Honolulu, i kaupalenaia a i hoakakaia e like me keia mahope iho nei:

E hoomaka ana ma kekahi pou pohaku e hoailona ana i ke kihi Hikina o na Alanui Keeaumoku a me Kinau, a e holo ana ma ka Meridiana oiaio:

Ak. 21 deg. 12 min. Hik. 401.5 Kap. ma Alanui Keeaumoku;

Hem. 46 deg. 25 min. Hik. 479.0 Kap. ma Alanui Lunalilo;

Hem. 43 deg. 35 min. Kom. 238.0 Kap. ma Alanui Makiki;

Ak. 68 deg. 48 min. Kom. 353.4 Kap. ma Alanui Kinau a hiki i kahi i hoomaka ai. Nona ka Ili he 2 96-100 Eka. A e kapaia "Makiki Park."

PAUKU 2. Ma keia ua haawiia ka mana a ua kauohaia ke Kuhina Kalaiaina a me kona mau hope ma ka oihana e hoolilo i ka aina a pau loa i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai ma Honolulu i oleloia i Paka no ka Lehulehu me ka uku ole, a e malama ma ia ano no ka pono a me pomaikai o ka lehulehu.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai ka la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 14 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 30.

He Kanawai e Hooloi ai i na Pauku 17, 19 a me 29 o ka Mokuna 20 o na Kanawai o ke Kau o 1895, e Pili ana i na Koa Kiai o Hawaii, a me na Puali Kipololei.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 17 o ke Kanawai 20 o na Kanawai o ke Kau o 1895 ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 17. O na Luna Koa a me na koa a pau o ka Puali Koa Kiai o Hawaii, i ko lakou manawa i lilo ai i mau lala a mamua ae o ko lakou lawelawe ana i ka hana, a me kela a me keia kepa hou ana, kohoia ana, a i ole ia, hookiekieia ana, e kakauinoa i kekahi olelo hoohiki e like me keia mahope iho nei, a ua haawiia ka mana i na Luna Koa a pau i komisinaia e hoohiki aku.

"Hoohiki o na Luna Koa: Ke hoohiki nei wau e kokua no wau i ke Aupuni o ka Repubalika o Hawaii, a e hana no wau me ka pololei a me ka ewaewa ole ma ke kue ana i ko lakou mau enemi o na ano a pau, a e hooko no wau i na kauoha a ka Peresidena o ka Repubalika o Hawaii a me na kauoha a na Luna Koa i hoonohoia maluna o'u, a e hooko a kokua i na kanawai a hiki i ka manawa e pau ai ka mana o ko'u hookohu ma ke ano he.....i hanaia ma ka la.....o.....

"Hoohiki o na kanaka i kepaia: Ke hoohiki nei wau e kokua no wau i ke Aupuni o ka Repubalika o Hawaii a e hana no wau me ka pololei a me ka ewaewa ole ma ke kue ana i ko lakou mau enemi o na ano a pau, a e hooko no wau i na kauoha

a ka Peresidena o ka Repubalika o Hawaii a me na kauoha a na Luna Koa i hoonohoia maluna o'u, a e hooko a kokua i na kanawai a e hana no wau iloko o ka Puali Koa Kiai o Hawaii ma ke ano he koa no ka manawa o hookahi makahiki ina pela ka loihi o ka manawa o ke Aupuni i makemake ai i ka'u hana. A oia hoohiki i hooiaioia e ka Luna Koa nana i hoohiki e hoihoiia aku no i ka Akukana o ka Regimana a e malamaia a me na moolelo o na puali. Ma na hoohiki no ke kepa hou ana e hoikeia no ma ka aoao o ka helu o ke kepa hou ana.

PAUKU 2. O ka Pauku 19 o ke Kanawai 20 o na Kanawai o ke Kau o 1895, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 19. Ua hiki no e hookuuia kekahi kanaka i kepaia mamua ae o ka pau o kona manawa i kepaia ai ma ke kauoha o ka Luna Koa Kiekie o ka Bataliona, a i ole ia, Regimana, a i ole ia, mamuli o ka hoike ana aku o ka Luna Koa Kiekie o kona puali, a i ole ia, no kekahi o na kumu mahope iho nei:

"E lawe i ka hookiekie ana ae ma ka hookohu; ma ke kaawale ana aku o kahi noho mawaho o na palena ka mana o ka puali ana i noho ai; a ma ka manao o ka Luna Koa Nui aole i hiki iaia ke hooko pono i kana hana oihana koa no ka loihi loa; no ka hiki ole e hana i hoikeia ma ka palapala hoike a kekahi kauka; a i ole ia, ua hiki e hoopauia oia me ka hilahila no kekahi o na kumu mahope iho nei:

"No ka hoahewaia ana no kekahi feloni imua o kekahi Aha Hookolokolo Kanawai; mamuli o ka hoopai o kekahi Aha Hookolokolo Koa.

PAUKU 3. O ka Pauku 29 o ke Kanawai 20 o na Kanawai o ke Kau o 1895, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 29. O na Luna Koa a me na kanaka a pau i kepaia iloko o ka hana o ka Repubalika o Hawaii ua hiki no e hookolokoloia lakou i na manawa a pau e ka Aha Hookolokolo Koa. A o na Karaima a pau aole o ka make ka hoopai, a o na hana haunaele a pau a me na hoohemahema a pau ma ke ano kue i ka maluhia a me ka hoomalu pono ana i ka oihana koa, ina no aole i hoakakaia maloko o na Pauku 27 a me 28 o keia Kanawai, e hanaia no e kekahi Aha Hookolokolo Koa Laula, regimana, a i ole ia, puali e like me ke ano a me ke koikoi o ka hewa i hanaia, a e hoopaiia e like me ka manao o ia Aha he pono.

Pauku 4. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 14 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 31.

He Kanawai e Hooponopono ai i ka Holoi me ka Aiana ana o na Lole Aahu, na Kapa Moe, na Kawele o na ano a pau a me na Mea e ae o ia Ano Like.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. E lilo no i mea kue i ke Kanawai no kekahi mea e puhi i ka wai a mea e ae o ia ano mai kona waha aku maluna o kekahi lole, kapa moe, na kawele o na ano a pau, a i ole ia, na mea e ae o ia ano like ma ka hoomakaukau ana

o ia mau mea no ka aiana ana, kaomi ana, a i ole ia, iloko o ka manawa e aianaia ana, a i ole ia, e kaomiia ana.

PAUKU 2. O kekahi mea e hana ana pela e manaoia no ua ku i ka hewa mikamina a ina e hoahewaia no ia mea e hoopaiia aole e oi aku mamua o Umi Dala; a ina e hoahewaia no kekahi hana hewa hou ana, e hoopaiia aole e oi aku mamua o Iwakalua Dala.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 14 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 32.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I NA PAUKU 630, 631 A ME 636 O KE KANAWAI KIVILA E PILI ANA I KE KAKAU HOIKE ANA I NA MOKU.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Me keia ke hoololiia nei ka Pauku 630 o ke Kanawai Kivila i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 630. Aole no e kakau hoikeia kekahi moku ma ke ano he moku no ka Repubalika o Hawaii, aole hoi e manaoia he moku Hawaii i loaa na pomaikai i pili i na moku Hawaii, ke ole oia i ona holookoa ia e kekahi kanaka kupa, a i ole ia, mau kupa paha o ka Repubalika, a i ole ia, e kekahi hui Ha-

waii no lakou kekahi keena oihana, a i ole ia, wahi hana paha mamua a ua lawelawe i ua hana la maloko o ka Repubalika no elua makahiki mamua koke iho o ia noi ana e kakau hoikeia ua moku la.

PAUKU 2. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 631 o ke Kanawai Kivila i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 631. Ma ka waihoia ana aku o kekahi palapala noi i kakauia i ka Luna Dute Nui e like me na mea i hoakakaia ma ka Pauku mamua iho nei i huiia me ka olelo hoohiki o ka ona o ka moku i makemakeia e kakau hoikeia e hoakaka ana i ka inoa a me ke ano o ka moku a ina ua kapiliia maanei, a i ole ia, ma na Aina E a ina ua kapiliia ma na Aina E i ke ano i loaa mai ai, o ka mea hoohiki he kupa no ka Repubalika a aole he kanaka, a i ole ia, kupa paha no kekahi Alii a Aina E paha i kuleana ma kekahi ano a ma ke ano malama, hilinaiia, a ma kekahi ano e ae paha iloko o ia moku, a i ole ia, iloko o na loaa a me na puka paha mailaila mai. A ina he moku i onaia e kekahi hui Hawaii i hoohuiia, ka olelo hoohiki o ka Peresidena, Kakauolelo, a i ole ia, ka Puuku paha o ia hui, e hoakaka ana i na mea a pau e like me ka hana ana ina he hookahi wale no ona, a aole hoi he mau kupa a kanaka paha o kekahi Alii a Aina E paha koe wale no ka poe nona na mahele waiwai o ia kumupaa ua kuleana ma kekahi ano ma ke ano hilinai, malama a me kekahi ano e ae paha iloko o ia moku, a i ole ia, iloko o na puka a me na loaa mailaila mai. E kauoha ka Luna Dute Nui e anaia ua moku la a e hoomaopopoia kona mau tona e like me ka rula i hoakakaia mahope ae nei. Ina he moku i kapiliia ma na Aina E e huipuia me ka palapala noi na hoike e maopopo ai ke kuleana i ua moku la.

A aole no e lawe ka Luna Dute Nui i na mea hoike no ke kuleana iloko o kekahi moku aia no a hookaa mua ia ka auhau kuni."

PAUKU 3. Me keia ke hoololiia nei ka Pauku 636 o ke Kanawai Kivila i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 636. Me ke kakau hoike ana i kekahi moku e like me ka mea i hoakakaia ma ka Pauku maluna ae nei e koi aku no ka Luna Dute Nui i ka mea e noi mai ana no ke kakau hoike ana i palapala hoopaa me ka hope lawa a kupono i aponoia e ka Luna Dute Nui no na dala aole e emi malalo o Elua Haneri, aole hoi e oi aku mamua o Elua Tausani Dala e like me ka mea i hoohalikelike ia e ka Luna Dute Nui me ka nui o na tona o ka moku, e hoakaka ana o ka palapala hoike o ia kakau hoike ana e lawelaweia no ka moku wale no i haawiia ai, aole hoi e kuaiia, haawiia a hooliloia aku paha ma kekahi ano e ae i kekahi kanaka, a ina o ka moku i oleloia e lilo ma ke ano holookoa a hapa paha no kekahi a mau kanaka paha o kekahi Aina E, a i ole ia, ina e lilo kekahi kanaka a kupa paha e kekahi Alii a Aupuni e paha ma kekahi ano, a i ole ia, ma ke ano hilinai a malama paha a ma kekahi ano e ae paha he mea i kuleana iloko o ia moku, a i ole ia, iloko o na loaa a me na puka paha o ia moku koe wale no ma ke ano i hoohaikiia ma ka Pauku 631 e pili ana i na hui i hoohuiia, alaila, e pau no ka lilo ana o ia moku i moku Hawaii, a i ole ia, ina e poino, hopuia e kekahi enemi, pau i ke ahi, a i ole ia, naha paha e hoihoiia no ka palapala kakau hoike i ka Luna Dute Nui i oleloia iloko o eono mahina mahope iho o ia loli ana o ka ona, poino, hopuia ana, pau ana i ke ahi, a i ole ia, naha ana paha. Eia nae ina ua hopuia, pau i ke ahi a poino paha e hookuuia no ka poe i hoopaaia ma ia bona mai na hoopaaia ana no ia mea, ma ka waihoia ana o na hoike i lawa i ka Luna Dute Nui, aole e hiki e malamaia ua palapala kakau hoike la."

PAUKU 4 Aole e lilo keia Kanawai i mea e hoanoeia ai ke kakau hoikeia ana o kekahi moku i kakau hoikeia mamua aku nei malalo o ke kakau hoike Hawaii ia ana.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o ka la i hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 33.

HE KANAWAI E HOOMANA AI I KA HOOPUKA ANA I NA LAIKINI E KUKULU, MALAMA A HOOHANA I NA HALE MAHU HOLOI LOLE MA KA APANA O KONA, MOKUPUNI O OAHU.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina me ka apono o ka Aha Hooko, e haawi i kekahi mea, hui a hui paha i hoohuiia i kekahi laikini e kukulu, malama a hoohana i kekahi hale mahu holoi lole, maloko o ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, mamuli o na kumu e pili ana i kahi e ku ai a me na mea e ae i hoakakaia maloko o ka laikini.

PAUKU 2. Aole no e hoopukaia ka laikini i oleloia, koe wale no mamuli o ka palapala hoike o ka Papa Ola e hoike ana ua nana kekahi Agena o ka Papa i oleloia i kahi i manaoia ai e hoohana i ka hale mahu holoi lole i oleloia, a ua kupono ia wahi no ia hana.

PAUKU 3. O ka uku makahiki no ka laikini i oleloia he Kanalima Dala.

PAUKU 4. E kaa no ka hale mahu holoi lole i oleloia ma-

lalo o na rula e pili ana i ke ola kino e hooholoia e ka Papa Ola i kela manawa keia manawa.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 34.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI NO KA PALE ANA AKU I KA HOOHUIHUIA ANA O NA MEA AI A ME NA LAAU.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Aole kekahi kanaka maloko o ka Repubalika o Hawaii e hana, kau aku no ke kuai, a i ole ia, e kuai i kekahi laau,a i ole ia, i kekahi mea ai i hoohuihuiia e like me ka manao o keia Kanawai.

PAUKU 2. O ka huaolelo "laau," e like me ia i lawelaweia ai me keia Kanawai, e komo maloko olaila na laau lapaau a pau, no ka lawelawe ana maloko, a i ole ia, mawaho paha o ke kino, na laau pale i na mea ino, na laau hoopau i na ea ino a me na mea ala. O ka huaolelo "mea ai," e like me ia i lawelaweia maloko nei, e huiia no iloko olaila na mea a pau i lawelaweia ma ke ano he ai, a i ole ia, he mea inu e ke kanaka, ina oia wale no, huiia a kawiliia paha.

PAUKU 3. E manaoia kekahi mea ua hoohuihuiia ma ka manao o keia Kanawai:

(a) Ina he laau:

(1) Ina ua kuaiia malalo a ma kekahi inoa iloko o ka buke kawili laau o Amerika Huipuia, ua like ole me ke kulana ikaika, maikai a aeae paha i hoakakaia maloko o ia buke; (2) Ina i ka wa i kuaiia ai malalo a mamuli o kekahi inoa i ike ole ia iloko o ka buke kawili laau o Amerika Huipuia, aka, ua loaa no nae iloko o kekahi buke kawili laau e ae, a i ole ia, iloko o kekahi buke kauka e ae ua like ole ma ke ano nui mai ke kulana ikaika, maikai a aeae paha i hoakakaia maloko o ia buke; (3) Ina ua emi iho ka ikaika, ka maikai, a i ole ia, o ka aeae paha malalo o ke kulana maikai i hooiaia ai i ka manawa i kuaiia ai; (4) Ina ua komo maloko o ia mea kekahi mea e poino ai ke ola me ka hoakaka ole ia o ia mea ma ka pepa inoa a wahi paha.

(b) Ina he mau mea ai:

(1) Ina ua hoohuiia kekahi mea a mau mea paha me ia i mea e hoemiia iho ai, a i ole ia, hoopoino paha i kona maikai, ikaika a ano aeae paha; (2) Ina i hookomoia kekahi mea a mau mea paha i emi iho ka maikai, a i ole ia, i emi ke kumukuai ma ke ano holookoa, a i ole ia, hapa paha no ia mea; (3) Ina ua laweia ae mailoko o ia mea kekahi mea waiwai a kupono paha ma ke ano holookoa a hapa paha mailoko ae o ia mea; (4) Ina ia he mea hoohalike, a i ole ia, ua kuaiia aku malalo o ka inoa o kekahi mea e ae; (5) Ina oia mea ma ke ano holookoa, a i ole ia, ma ke ano hapa paha he mea mai, mea pilau, hauna, maea a popopo paha ma ke ano holoholona, a i ole ia, mea ulu paha, a mea e ae paha ina he mea i hana maoliia a i hana ole ia paha, a i ole ia, ina he waiu, ina oia ka waiu mai kekahi holoholona mai; (6) Ina he mea i hooluuia i kekahi wai hooluu, uhiia, hoohinuhinuia, a i ole ia, lu ia i kekahi mea mamuli olaila i hunaia ai kekahi poino a maikai ole paha, a i ole ia mamuli o kekahi mea e ae ua hanaia a oi aku kona maikai a waiwai paha ma ka nana aku mamua o ka mea oiaio;

(7) Ina ua komo iloko o ia mea kekahi mea i huiia aku he mea e make ai, a i ole ia, e poino ai ke ola kino, a i ole ia, kekahi mea ino e ae aole ia he mea kupono ma ka hanaia ana o ia mea; eia no nae, aole e pili na olelo o keia Kanawai i na mea i hoohuiia i ikeia he mau mea ai i maa mau, ina e hoailona maopopo ia ia mea he mau mea i hoohuiia a aole hoi he mea e poino ai ke ola kino, a aole hoi i komo kekahi mea i kupono ole ma ka hoomakaukau ana i kekahi mea oiaio maoli o ia mea i hoohuiia, a aole hoi i laweia ae kekahi mea i kupono ma ka hana ana o ia mea.

Pauku 4. Na kela mea keia mea e hana ana, kau aku ana a i ole ia, e kuai aku ana a haawi aku ana i kekahi mea e kuai mai ana i kekahi laau, a i ole ia, i kekahi mea ai i komo iloko o na olelo o keia Kanawai e haawi aku i ke Komisina Nana Mea Ai i hookohu pono ia i ka wa e koiia aku ai ma ona ponoi iho, a i ole ia, ma ka palapala i kekahi o ia laau a mea ai paha i lawa no ka nanaia ana e waiho ana ma kona lima.

Pauku 5. O kela mea keia mea e hoole ana i ka wa e koiia aku ai i ka hooko ana i na mea i kauohaia ma ka Pauku 4, a me kela mea keia mea nana i uhai i kekahi o na mea i hoakakaia ma keia Kanawai e pili no iaia ka hewa mikamina a ina e hoahewaia e hoopaiia aole oi aku mamua o hookahi haneri, a aole hoi e emi malalo o iwakaluakumamalima dala, a i ole ia, e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o hookahi haneri, aole hoi e emi malalo o kanakolu la, a i ole ia, oia mau hoopai a i elua. A o kekahi mea i hoahewaia malalo o na olelo o keia Kanawai no ka hana ana, kau ana aku no ke kuai, a i ole ia, kuai ana i kekahi mea ai i hoohuihuiia, a i ole ia, kekahi laau paha e hoopaiia e uku mawaho ae o na hoopai i hoakaka mua ia ae nei i na lilo kupono a pau no ka nana ana a me ke ana ana i na mea i hoohuihuiia i hoahewaia ai ua mea la no ka hana ana, kuai ana a kau ana aku paha no ke kuai.

PAUKU 6. I mea e hookoia ai na mea maloko o keia Kanawai e hookohu aku no ka Papa Ola i kekahi Komisina Nana Ai a mea ana makaukau, a e loaa no iaia kekahi uku e like me ka mea a ka Ahaolelo e hooholo ai i kela a me keia manawa. A e waiho ae oia i bona kupono a lawa aole e emi malalo o elua tausani dala, ($2,000.00), no ka hana pono ana i kana hana; a e hoolakoia oia e ka Papa Ola i oleloia me na mea hana kupono no ia oihana me kekahi keena oihana a wahi hana kupono no ia hana.

PAUKU 7. E lilo no i hana na ke Komisina Nana Ai e huli pono i ke ano o na mea e hanaia ana he mau mea ai, a i ole ia, i na mea kupono e hookomoia iloko o na mea ai i hanaia, a i ole ia, i kuaiia a kauia aku paha no ke kuai iloko o ka Repubalika o Hawaii, a e hiki no iaia ma ke ano ku i ke kanawai e lawe i kekahi o ia mau mea a nana akahele a hoike aku i ka hopena o ia ana ana o kekahi, a i ole ia, oia mau mea ai a inu paha, a i ole ia, na mea i hanaia mai ka waiu mai paha, a i ole ia, i hoohuihuiia, maikai ole a kupono ole paha ma ke ano kue i na kanawai o ka Repubalika o Hawaii i ka Papa Ola, a e lilo no i hana na ke Komisina Nana Ai me ka ae ana o ka Papa Ola e hoopii aku me na hoike kupono ma o na luna kupono e kue ana i ka mea nana i hana, a kuai paha.

PAUKU 8. E loaa no ka mana i ke Komisina Nana Ai me ka apono o ka Papa Ola ma ka hooko ana i kana mau hana e komo iloko o kekahi hale hana waiu, hale hana, hale kuai, lumi kuai, a wahi malama, hale kuai laau, a i ole ia, wahi hana laau, a i ole ia, i kekahi wahi e ae i loaa ai iaia he kumu e manao ai ua hanaia, hoomakaukauia, kuaiia a kauia aku paha no ke kuai na mea ai a inu paha, a e wehe i kekahi pahu, kapu, kini, ipulepo, omole, a puolo paha iloko olaila, a i ole ia, i manaoia aia iloko olaila kekahi mea ai a mea inu paha a e nana, a i ole ia, e kauoha e nanaia na mea maloko a e lawe ae i kekahi o ia mau mea no ke anaia ana.

PAUKU 9. E hana no ke Komisina Nana Ai i kekahi hoike mahina i kakauia i ka Peresidena o ka Papa Ola maloko olaila na hopena o na nana ana a me na ana ana i hoonoho papa ia; a me ke noiia ana o ka Papa i oleloia e hoolako no oia i mea hoolaha aku i kekahi wehewehe moakaka ana no ia mea no kekahi mahina a manawa paha i huiia me na ike e ae i loaa iaia ma ke ano o kona oihana e pili ana i ka hoohuihuiia ana o na laau, na ai a me na mea inu e like me ka mea a ka Papa Ola i manao ai he mea pono a pomaikai paha no ka lehulehu.

PAUKU 10. E ninaninau a e huli aku no ke Komisina Nana Ai i na hoopii i waihoia mai e kekahi mea nana i waiho imua ona na hoike kupono no ia mea.

PAUKU 11. Ma keia ke haawiia nei ka mana i na Lunakanawai Apana e hoolohe a hooholo i na hihia a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai.

PAUKU 12. E mana keia Kanawai a e hookoia mai a mahope iho o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 35.

HE KANAWAI E PAPA AI I KA LAWE ANA MAI, KUAI ANA, HAAWI ANA, A I OLE IA, HOOLAKO ANA PAHA I NA WAIWAI KALEPA O NA AINA E, I KUNIIA, A I OLE IA, HOAILONAIA, OPEIA, A I OLE IA, HOOKOMOIA ILOKO O NA PAHU, MA KE ANO I MEA E MANAO AI KEKAHI MEA E MANAOIO HE MAU

MEA IA I HOOULUIA, HANAIA A HOOMAKAUKAUIA PAHA MA KE ANO HOLOOKOA, A I OLE IA, MA KA HAPA PAHA, ILOKO O KA REPUBALIKA O HAWAII.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua papa loa ia ka hookomo ana iloko o ka Repubalika o Hawaii i kekahi waiwai kalepa o na Aina E i kuniia, a i ole ia, hoailonaia, opeia, a i ole ia, hookomoia iloko o na pahu, ma ke ano e manaoio ai kekahi mea ua hanaia a i ole ia, hoomakaukauia ua mau waiwai kalepa la ma ke ano holookoa, a i ole ia, ma ke ano hapa paha, iloko o ka Repubalika o Hawaii; a o kela mea keia nana i lawe mai, kuai, haawi, a i ole ia, hoolako, a i ole ia, kauoha e laweia mai, kuaiia, haawiia, a i ole ia, hoolakoia paha kekahi waiwai kalepa o na Aina E mai i kuniia, a i ole ia, hoailonaia, opeia, a i ole ia, hookomoia iloko o na pahu ma ke ano i mea e manao ai kekahi mea e manaoio oia mau waiwai kalepa he mau mea i hoouluia, hanaia, a i ole ia, hoomakaukauia ma ke ano holookoa, a i ole ia, ma ke ano hapa paha, iloko o ka Repubalika o Hawaii; e manaoia ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e hoahewaia, e hoopaiia ma kekahi huina aole e oi aku mamua o Elima Haneri Dala, a i ole ia, e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o eono mahina, e like me ka manao o ka Lunakanawai Apana.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo lahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 36.

He Kanawai e Pili ana i ka Hoolaha i ka Hoomahuahua ana i ka Helu ana, a e Hoololi ai i ka Pauku 51 o ke Kanawai 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896, oia ke Kanawai e Pili ana i na Auhau Kuloko, a e Hoopau ai i ka Mokuna 61 o na Kanawai o ke Kau o 1892 e Pili ana ia Mea.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 51 o ke Kanawai 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896, e hoololiia a me keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 51. Ina ua hoomahuahua kekahi Luna Helu i ka helu waiwai io o kekahi waiwai maluna ae o ka waiwai i hoakakaia maloko o ka hoike helu waiwai i hoakakaia maloko nei, a i ole ia, ua hoole i ka ae ana aku i kekahi koi e hookuuia, e hoouna aku no ka Luna Helu ma ka la ekahi o Iulai a mamua ae paha o ia la o kela a me keia makahiki i kekahi olelo hoolaha i kakauia, a i ole ia, i paiia ma ka hookomo ana i ua hoolaha la iloko o ka Hale Leta me ka ukuia o ka uku leta i kakauia aku hoi ma kahi noho hope loa i ikeia o ka mea nana i hana i ka hoike, a i ole ia, nana i koi e hookuuia, e hoakaka ana i ke ano o ka waiwai i hoomahuahuaia ka helu waiwai, a me ka hoike pu aku i ka helu waiwai i manaoia maluna o ua waiwai la, a i ole ia, e hoakaka ana i ka hookuu ana i hooleia e like me ka mea e hoea ae ana.

Pauku 2. E mana keia Kanawai a e lilo i kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 37.

He Kanawai e Pili ana i na Koi i na Waiwai o ka Poe i Make a e Kau Palena ana i ka Manawa Iloko olaila e Hoomakaia ai na Hoopii no ia Mau Mea; a e Hoopau loa ana i ka Pauku 1247 o ke Kanawai Kivila, ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Kaupalena ana i ka Manawa e Hiki ai i na Mea i Aieia ke Hoike mai i ko Lakou Koi i ka Waiwai o Kekahi Mea i Make, a e Hoomaka i ka Hoopii ina i Hooleia ko Lakou Koi; a e Hoololi ana i ka Pauku 1247 o ke Kanawai Kivila" i Aponoia ma ka La 23 o Iune, 1868, a me ka Mokuna X. o na Kanawai o ke Kau o 1876 e Hoololi ana i ua Kanawai la.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Mahope koke iho o ka hookohuia ana o kekahi hooko kauoha, a i ole ia, luna hooponopono waiwai paha o kekahi waiwai, e hoolaha no oia iloko o ka nupepa a mau nupepa paha a ka Aha e kauoha ai no ka manawa e like ka loihi me ka mea a ka Aha i kauoha ai, aole nae e emi malalo o hookahi hoolaha ana i ka pule hookahi no eha pule, i olelo hoolaha i na mea a pau a ka mea make i aie ai e hoike mai i ko lakou mau koi i hooiaio pono ia a me na palapala hooia e maopopo ai ko lakou mau koi, ina he mau mea kekahi oia mau ano, a me na koi i hoopaaia mamuli o ka moraki maluna o ka waiwai paa, imua ona ma kona wahi noho, a i ole ia, ma kona hale hana iloko o eono mahina mahope iho o ka hoolaha mua ia ana o ka olelo hoolaha, a ina aole e hoikeia ae na koi iloko o na malama eono mahope iho o ka hoolaha mua ia ana, a i ole ia, iloko o na mahina eono mahope iho o ka la i kupono i ka hookaa ana, alaila, e hoole mau loa ia, a aole e hiki i ka

hooko kauoha a luna hooponopono waiwai paha ke hookaa i ua mau koi la.

PAUKU 2. Ina e hooleia kekahi koi e ka hooko kauoha a luna hooponopono waiwai paha, e hoolaha aku no oia ma ke kakau no ia hooleia ana i ka mea i aieia, a e hoomakaia no ka hoopii no ia koi e kue ana i ka hooko kauoha a luna hooponopono paha iloko o elua malama mahope iho o ka haawiia ana aku o ia hoolaha, a i ole ia, iloko o elua malama mai ka la aku i kupono ai e hookaaia, a i ole ia, e hoole mau loa ia.

PAUKU 3. Aole no e hiki e hoopiiia na hooko kauoha a me na luna hooponopono waiwai a hala na malama eono mahope iho o ka hookoia ana e ka Aha, a i ole ia, ka hoopukaia ana o na palapala hooponopono waiwai, koe ma ka hana ana i na koi i hooleia e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai.

PAUKU 4. Aole no e ku i ke kanawai ka ae ana i kekahi koi i hooleia e ke kanawai e kaupalena ana i ka manawa e hoomaka ai i na hoopii kivila o keia Repubalika.

PAUKU 5. O ka Pauku 1247 o ke Kanawai Kivila, ke kanawai i kapaia "He Kanawai e kaupalena ana i ka manawa e hiki ai i na mea i aieia ke hoike mai i ko lakou koi i ka waiwai o kekahi mea i make, a e hoomaka i ka hoopii ina i hooleia ko lakou koi; a e hololi ana i ka Pauku 1247 o ke Kanawai Kivila" i aponoia ma ka la 23 o Iune, 1868, a me ka Mokuna X. o na Kanawai o ke Kau o 1876 ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 38.

He Kanawai e Pili ana i Kekahi mau Laikini a e Hooloili ai i na Pauku 8 a me 12 (E Pili ana i ka Alakohola), Pauku 23 (E Pili ana i ka Awa). Pauku 50 (E Pili ana i ke Kuai ana i ka Bipi), Pauku 54 (E Pili ana i ke Kuai ana i ka Puaa), na Pauku 59, 60, 62 a me 63 (E Pili ana i na Pu), na Pauku 70 a me 73 (E Pili ana i na Hale Hoolimalima me na Hale Moe, na Hotele me na Haleaina), Pauku 96 (E Pili ana i ka Paka, na Kika a me na Kikalika), Pauku 97 (E Pili ana i na Kaa a me na Kalaiwa Kaa), o ke Kanawai 64 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e Pili ana i na Laikini i Aponoia ma ka La 12 o Iune, M. H. 1896, a e Pakuha aku ai i Pauku Hou i ke Kanawai i Oleloia, e Kapaia Pauku 24A, (E Pili ana i ke Kuai ana o ka Awa), a e Hooloili ai i ka Pauku 2 o ka Mokuna 65 o na Kanawai o ke Kau o 1890 (E Pili ana i ka Hoopae ana mai o na Holoholona no ke Kuai aku) a e Pakui aku ai i Pauku Hou i ka Mokuna 65 o na Kanawai o ke Kau o 1890 e Kapaia Pauku 3A (E Pili ana i na Holoholona).

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na Pauku 9, 12, 23, 50, 54, 59, 60, 62, 63, 70, 73, 96 ame 97 o ke Kanawai 64 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e pili ana i na laikini i aponoia ma ka la 12 o Iune, M. H. 1896, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 9. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e haawi aku i kekahi mea e paa ana i kekahi laikini e hoopae a e kuai aku i na laau make i laikini no ke kuai ana aku i ka wai metulika a me ka alakohola. O ka uku makahiki no ka laikini oia ano he Kanalima Dala."

"Pauku 12. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Luna Dute Nui e ae aku i na poe e paa ana i na laikini i hoakakaia maloko nei e unuhi aku aole e oi aku mamua o 200 galani alakohola iloko o ka makahiki hookahi mai ka la i haawiia ai ka laikini mailoko mai o ka Hale Dute ma ka hookau ana i ke dute o Ekolu Dala no ke galani hookahi.

"Eia nae, o ka 200 galani i unuhiia pela e lawelaweia no ia e ka mea nona ka laikini i oleloia no na oihana lapaau wale no, a i ole ia, no ke kuai ana aku i na kauka lapaau i laikini pono ia, a e hoomaopopo hou ia o na alakohola a pau i oi ae mamua o ka 200 galani i oleloia i unuhiia e ka mea nona ka laikini i oleloia, e uku no i ke dute waiona e like me kona ikaika, e like me ia i hoomaopopoia ma ke kanawai no na waiona i like ka ikaika."

"Pauku 23. Ina ua lilo wale kekahi laikini e hoolaha hou ia aku no ka laikini, a mahope o ka hoolaha kupono ia ana e kuai hou ia aku no ma ke kuai kudala akea ma ke kumukuai koho mua i hoakakaia maloko o ka apana e haawiia aku ai ia laikini."

"Pauku 50. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai i ka bipi ma kela a me keia apana auhau he umi dala."

"Pauku 54. O ka uku makahiki no ka laikini e kuai i ka puaa ma kela ame keia apana auhau he umi dala."

"Pauku 59. Koe wale no ma ke ano i hoakaka okoa ia maloko iho nei, o ka uku makahiki no kekahi laikini e lilo i ona a e malama paha i kekahi pu panapana, raifela, kabine, puki-lu a pu e ae paha, he hookahi dala no kela a me keia pu oia ano."

"Pauku 60. Koe wale no ma ke ano i hoakaka okoa ia maloko nei, aole pu e onaia a malamaia paha iloko o ka Repubalika me ka laikini ole i hoopukaia malalo o keia Kanawai."

"Pauku 62. Ua hiki no e loaa i kekahi mea ka laikini me ka uku ole e malama i kekahi pu-ki-lu e lawelaweia ma kekahi oihana mahiai wale no no ka pepehi ana, a i ole ia, no ka

hoemu ana i na manu e hoopoino ana i kekahi mea kanu, a me na mea ino e ae e like me ka mongoose a me na iole lapaki, aka, i mea e loaa ai ia laikini, e hoike aku no lakou imua o ke Kuhina i kekahi olelo hoakaka mai ka Hamuku, Hope Hamuku, a i ole ia, kekahi Makai Nui, a i ole ia, Hope Makai Nui paha i hanaia me ka uku ole e hoike ana e lawelawe ana ia pu-ki-lu no ia hana wale no."

Aole e lilo kekahi mea maloko nei i mea e koiia ai e laweia kekahi laikini no kekahi pu waha hookahi ma ka waha e hahao ai, ki lu i lawelawe maoli ia ma kekahi mahi raiki i mea e hoomaka'uka'u ai i na manu mai na mahi raiki aku.

"Pauku 63. O na lala a pau i hihia ole o ka oihana makai, o ka puali kiai makaainana, a i ole ia, o kekahi pualikoa i hoonoho pono ia e like me kekahi kanawai, e loaa no ia lakou ka laikini me ka uku ole e malama, halihali, a i ole ia, e lawelawe i na pu oiai ma ka hana, a i ole ia, no ke ki pololei hoomaamaa, aka, i mea e loaa ai ia laikini e hoike aku no lakou i ke Kuhina i kekahi hoike mai ka luna kiekie mai o ka puali a lakou i lilo ai i lala e hoike mai ana he mau lala io lakou, a me ka hoakaka ana i ke ano oia pu a mau pu paha.

"E mau no ka mana o na laikini a pau oia ano no ka manawa e noho ana ma ke ano he lala hihia ole iloko o kekahi puali oia ano, a i ka pau ana o ka lilo ana i lala e hoopauia no ka laikini e ka luna kiekie oia puali, a e hoihoiia aku i ke Kuhina Kalaiaina."

"Pauku 70. Aole e haawiia kekahi laikini no kekahi hale hoolimalima a me kahi e noho ai, hotele a hale-aina paha, aia a loaa mua i ka mea noi mai ka Papa Ola mai a waiho aku i ke Kuhina i kekahi hoike e hoakaka ana ua nana kekahi agena o ka Papa i ka hale a mau hale paha i manaoia e lawelawe no ia hana me kekahi hoakaka e pili ana i lawa e hiki ai ke hoomaopopoia ua hale la, a he kulana maikai ma na mea pili i ke ola kino, a ua kupono e lawelaweia no ia hana, a (ina ke noi he noi no kekahi laikini no kekahi hale hoolimalima me kahi e noho ai, hotele a hale-aina paha), e hoakaka ana i

ka nui o na kanaka i hiki ma ke kanawai e hoonohoia maloko olaila."

Eia hou, aole e haawiia kekahi laikini no kekahi hale hoolimalima me kahi e noho ai, hotele a hale-aina paha e kukuluia ana a e malamaia ana ma kekahi wahi ma ka manao o ka Aha Hooko he kupono ole no ia hana, a i ole ia i manaoioia e ka Aha Hooko ua kupono ole.

"Pauku 73. Aole lilo kekahi mea maloko o keia Kanawai i mea e manaoia ai ua hiki ole i kekahi ohana mai ka lawe ana i na poe aole i oi aku mamua o ehiku e ai ma ko lakou wahi, a i ole ia, poe noho paha me ka lawe ole i laikini malalo o keia Kanawai."

"Pauku 96. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai i ka paka, na kika a me na kikalika he Umi Dala. O ka hookaa ana i keia uku he mea no ia e hookuuia ai i kekahi mea e paa ana i kekahi laikini e malama i kekahi hotele a hale-aina paha mai ka uku ana i kekahi uku no kekahi laikini kuai waiwai ina aole na mea la nona ka laikini he mea kuai i na waiwai e ae mawaho ae o ka paka, na kika a me na kikalika, aka, aole e manaoia he mea e hookuuia ai ka mea e paa ana mai ka uku ana i ka uku no ka laikini kuai waiwai e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 75 o keia Kanawai, ina o ka mea nona ka laikini he mea kuai i na waiwai e ae mai ka paka, na kika a me na kikalika."

"Pauku 97. O ka uku makahiki no kekahi laikini e halihali i ka ukana a waiwai paha no ka uku a ma ka hoolimalima paha ma ka Apana o Honolulu, Wailuku, Lahaina a me Hilo, maluna o kekahi kaa kikane, kaa e ae paha mawaho ae o na kaa kauo lima he Elua Dala me ka Hapalua no kela a me keia kaa i hoohanaia pela.

"O ka uku makahiki no kekahi laikini e kalaiwa i kekahi kaa i laikiniia he Hookahi Dala; a ma ia laikini ua aeia ka mea nona ka laikini e kalaiwa i kekahi kaa i laikiniia malalo o keia Pauku."

Pauku 2. Ma keia ke pakuiia aku nei kekahi pauku hou i

ke Kanawai 64 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e kapaia Pauku 24A (e pili ana i ke kuai ana o ka Awa) e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 24A. O kekahi mea nana i kuai aku i ka awa me ka laikini ole e hoopaiia oia aole e emi malalo o Kanalima a aole hoi e oi aku mamua o Hookahi Haneri Dala."

PAUKU 3. O ka Pauku 2 o ka Mokuna 65 o na Kanawai o ke Kau o 1890 e pili ana i ka hooponopono ana i ka lawe ana mai o na holoholona i mea kuai aku, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 2. E uku no kela ame keia mea kuai i na holoholona a pau i laweia mai iloko o keia Repubalika no ke kuai i ke Kuhina Kalaiaina i kekahi uku laikini o Elua Haneri Dala. Aole e pili keia uku laikini i kekahi mea e noho ana maanei nana i lawe mai i na holoholona no kana hana ponoi, a i ole ia, no na hana hoolaha, aka, o na holoholona a pau i laweia pela e komo no lakou malalo o na Kanawai hoomalu o keia Repubalika."

PAUKU 4. Ma keia ke pakuiia nei kekahi pauku hou i ka Mokuna 65 o na Kanawai o ke Kau o 1890 e pili ana i ka hoomaopopo ana i na holoholona i hoopaeia mai i manaoia e kuai aku e kapaia Pauku 3A, e heluheluia e like me keia:

"Pauku 3A. O kekahi mea kuai i na holoholona nana i lawe mai i na holoholona iloko o keia Repubalika no ke kuai aku ma ke kauoha, a i ole ia, ma ke ano imi loaa nana i kau aku i na holoholona i oleloia no ke kuai me ka loaa mua ole o kekahi laikini e like me ia i hoakakaia ma keia Kanawai e hoopaiia no oia aole e emi malalo o Elua Haneri aole hoi e oi mamua o Elima Haneri Dala."

Aponoia i keia la 18 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE.
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 39.

He Kanawai e Hoonoho ai i Oihana Luna Hooia a e Hooponopono ai i ka Loaa ana mai, ka Malama ana a me ka Hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e Hoomaopopo ai no ka Hooia ia i na Buke Helu o ke Aupuni. A e Hoopau Loa ana i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka Loaa ana mai, ka Malama ana a me ka Hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e Hoomaopopo ai no ka Hooia ia i na Buke Helu o ke Aupuni" i Aponoia ma ka La Eha o Augate, M. H. 1882, a me ka Mokuna 75 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i ka Mokuna 23 o na Kanawai o ke Kau o 1882 e Like me ia i Hoololiia ai e na Kanawai o ke Kau o 1892 i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka Loaa ana mai ka Malama ana a me ka Hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e Hoomaopopo ai no ka Hooia ia i na Buke Helu o ke Aupuni."

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

MAHELE 1.

LUNA HOOIA, HOPE LUNA HOOIA, KA HOONOHO ANA, HOOHIKI, MANAWA MA KA OIHANA, NA HORA HANA, BONA A ME KA HOOPAU ANA.

Pauku 1. Hoko o ka manawa kupono mahope iho o ka aponoia ana o keia Kanawai, e hoonoho ka Peresidena, me ka apono o ka Senate, i Luna Hooia, a e noho oia ma kana oihana oiai oia e hoopono ana ma kana oihana; eia nae, ua hiki no e hoopauia oia, a i ole ia, e kapaeia mai ka oihana ae, e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 8 o keia Kanawai.

Pauku 2. E hoonohoia e ka Peresidena ma ke noi ana o ka Luna Hooia a me ka apono o ka Aha Kuhina, he Hope Luna

Hooia, a e noho oia ma ka oihana no ka manawa o eha makahiki, a i ole ia, a hiki i ka manawa i hoonohoia ai kona hope ma ka oihana, a ua kupono oia e lawelawe i ka oihana, ina aole i hoopauia a kapaeia paha e like me na olelo o keia Kanawai.

PAUKU 3. Na ka Luna Hooia a me ka Hope Luna Hooia, mamua ae o ko laua hana ana i na hana, a i ole ia, lawelawe ana i na mana i haawiia ia laua ma keia Kanawai, e hana a kakauinoa imua o kekahi Lunakanawai o ka Aha Kiekie i kekahi hoohiki oihana e like me ke ano o ka Papa "A" i hoopiliia ma keia, a o na olelo hoohiki a pau oia ano e malamaia no iloko o ka moolelo o ka Aha i oleloia.

PAUKU 4. Aole loa ka Luna Hooia a me ka Hope Luna Hooia e lawelawe, hana a hooko paha i kekahi hana a oihana e ae paha o na ano a pau iloko o ko laua manawa ma ka oihana, a e uku ia no laua i ka uku makahiki i hooholoia e ka Ahaolelo.

PAUKU 5. Ina ua ma'i, kaawale ma kahi e, a i ole ia, kapaeia paha ka Luna Hooia, na ka Hope Luna Hooia no e lawelawe i na mana a e hooko i na hana a ka Luna Hooia.

PAUKU 6. E malama ka Luna Hooia i keena oihana iloko o ka Hale Hooko o ka Repubalika, a e noho oia, a i ole ia, o kona hope iloko o ke keena i oleloia i kela a me keia la iloko o kona mau hora hana, a oia mau hora hana mai ka hora 9 o ke kakahiaka a hiki i ka hora 4 o kela la keia la, koe na Poaono, a ma ia mau la o kona mau hora hana oia no mai ka hora 9 o ke kakahiaka a hiki i ka hora 12 o ke awakea, a me ke koe no hoi o na la Sabati a me na la kulaia a pau e like me ke kanawai.

PAUKU 7. E haawi ka Luna Hooia a me ka Hope Luna Hooia i mau bona pakahi no ka hooko pololei ana i ka laua mau hana pili oihana no kekahi huina a me ke ano e like me ka mea i kauohaia e ka Aha Hooko.

PAUKU 8. Ua hiki no e kapaeia, a i ole ia, e hoopauia ka Luna Hooia a me ka Hope Luna Hooia mai ka oihana ae, i na

manawa a pau e ka Aha Hooko no ka makaukau ole ma ka hana, na hana kolohe, a me na hana pono ole ma ka oihana, a i ole ia, no ka hooko ole i na hana o ka oihana no ka manawa mamua aku o kanakolu la. O kekahi hakahaka i loaa mamuli o ka make, waiho ana i ka hana, hoopauia ana, a i ole ia, kapae ia ana, e hoopihaia no ma ka hoonoho ana o ka Peresidena e like me ia i hoakakaia ma na Pauku 1 me 2 o keia Kanawai.

MAHELE 2.

NA MANA, NA KIKOO, NA HANA, NA BUKE, NA HOIKE.

PAUKU 9. O ka Luna Hooia no ka malama Buke nui o ka Repubalika, a e lilo i hana nana e hooia a e kauoha e kakauia na loaa ana mai a pau i ka Waihona o ka Lehulehu a me na hoolilo dala ana a pau o ka Waihona o ka Lehulehu, a iaia no ka hooponopono ana i na Buke Helu Aupuni; a eia hou, e loaa no iaia ka mana ma ka hoole ana i kona apono ina ua kupono, i mea e pale aku ai i ka hoolilo hewa ia ana o na dala o ka lehulehu, a me ka hooliloia ana o na dala o ka lehulehu i oi ae mamua o ka mea i hookaawale maopopo ia.

PAUKU 10. E loaa no ka mana i ka Luna Hooia, me ka apono o ke Kuhina Waiwai, e kukulu iloko o na keena a me na buro a pau o ke Aupuni i kekahi ano malama buke maopopo ano like, a e kauoha e hookoia. A e lilo no hoi i hana na ka Luna Hooia, iloko o kela a me keia manawa, e nana pono i ke ano o na hoike helu o na malama Buke Helu Aupuni, a e hana i kekahi moolelo o ia nana ana, i mea e hoomauia ai ia ano malama buke a me ka hooko ana.

PAUKU 11. No na dala a pau i ukuia iloko o ka Waihona e hanaia a e kakauinoaia i elua palapala hookaa no ka dala i oleloia, a e like loa ia mau palapala hookaa, koe wale no ma ke alo o kekahi e ikeia ka huaolelo "original," (kumu) a ma

kekahi ka huaolelo "duplicate," (kope.) E hoike ua mau palapala hookaa la i ka huina, ka mea, a luna Aupuni paha i loaa mai ai, a iloko o ka hoahu hea ana, a helu paha i hookaaia ai. Ma ke poo e uhaeia mai ai ia palapala hookaa (stub) e kakauia i kekahi mea hoomanao o na mea maloko o ia palapala hookaa, a na ke Kuhina Waiwai e haawi aku i ua mau palapala hookaa la a elua i ka mea, a i ole ia, ka luna Aupuni nana i hookaa i ke dala i oleloia iloko o ka Waihona. Na ia luna Aupuni a mea paha e waiho koke aku i na palapala a elua imua o ka Luna Hooia, a nana no e kakauinoa i na palapala hookaa kumu a waiho i ke kope ma kona keena mahope iho o kona kakau ana ma ke alo i ka la i waihoia mai ai iaia, a me ke kaki ana i ke Kuhina Waiwai i ka huina i hoakakaia maloko, a me ke kakau ana ma ka helu o ka haawina i ka huina i haiia maloko o ia palapala hookaa.

Aole e manaoia ua mana a paa paha kekahi palapala hookaa o ia ano maluna o ke Aupuni Hawaii, ina aole i kakauinoaia pela e like me ia i hoakaka mua ia ae nei.

Pauku 11B. Koe wale no na dala i ukuia no ka hookaa ana i na Bona Aie Lahui a me na kupona ukupanee oia mau bona, a no ka ukupanee ma na kikoo i hala ka manawa hookaa, a me na kikoo i na hoahu kuikawa a me na hoolilo o ka Ahaolelo, aole no e unuhiia kekahi dala mailoko mai o ka Waihona, koe wale no mamuli o na kikoo i hanaia ma ke ano e like me ka Papa "B" i hoopili pu ia me keia, i hoopukaia mai ke keena mai o ka Luna Hooia. E kakauinoaia kela a me keia kikoo oia ano e ka Luna Hooia, a i ole ia, e kona Hope, a e hanaia ma ke ano e hookaaia ai ma ka la i aponoia e ke Kuhina Waiwai i ke kauoha o ka mea, a i ole ia, poe paha a ke Aupuni i aie maoli aku ai.

Pauku 11C. O na kikoo a pau no na haawina hoomau, na uku makahiki a pau, koe ko ka Luna Hooia a me ka Hope Luna Hooia, e hanaia no e ka Luna Hooia, e hookaaia i kela a me keia mea a ke Aupuni i aie maoli ai, koe ma ke ano i ho-

akakaia ma ka Pauku 11G, a o na kikoo no ka hoike no ka hookaaia ana oia mea. O na kikoo a pau no na uku hoomau a me na uku makahiki aole no e hookaaia e ke Kuhina Waiwai mamua o ke kakau kua ana o ka mea nona ia palapala kikoo i hanaia ai maluna oia palapala.

O na uku makahiki o ka Luna Hooia a me ka Hope Luna Hooia, e ukuia no e ke Kuhina Waiwai i ka manawa e hookaaia ai e like me ia i hoakaka mua ia maloko o keia Kanawai ma na kikoo i aponoia e ka Peresidena.

Pauku 11D. O na kikoo no na uku hana o na makahiki a me na limahana, a i ole ia, ka poe i hoohanaia no ka manawa wale no, na hiki no ke unuhi e ia mamua iho o ke kakauinoaia ana no ka loaa ana o ka uku i hoikeia ma na papa uku hana o na mekanika, limahana a me na mea e ae paha, aka, ma na hana ana a pau e kakauia maluna oia papa hoike hana ka apono ana o ke Kuhina nona ka oihana malalo o laila i hanaia ai, a i ole ia, i aeia ai, a me ka haawina pu no hoi mailoko mai o laila e ukuia ai, a e hooiaio pu ia no hoi e na luna Aupuni malalo ona i hanaia ai ia hoolilo, na hooko pono ia ka hana malalo o laila ia mau lilo; a eia hou, e lawe ka Luna Hooia i kekahi palapala hookaa mai ka luna Aupuni nana e hookaa i hanaia ai ma kona inoa ke kikoo dala no ia uku hana, a e malamaia na palapala hookaa nei a hiki i ka manawa e hoihoiia mai ai iaia ka papa uku hana i oleloia na kakauinoaia e ka poe nana ke dala, a aole loa malalo o kekahi kumu ka Luna Hooia e paa a oi aku mamua o hookahi palapala hookaa oia ano mai kekahi luna hookaa dala hookahi no na papa uku hana malalo o ka haawina hookahi.

Pauku 11E. O na kikoo no na bila o na lako hana, na mea ai, a me kela lilo keia lilo o na ano a pau, e hanaia no i hookaa ia i ke kauoha o kela a me keia mea a ke Aupuni i aie ai, koe ma ke ano i hoakakaia ma ka Pauku 11G, a mahope wale no o ka waihoia ana aku o ka hoakaka piha o na bila a pau oia ano i ka Luna Hooia i huiia me na palapala hookaa kumu. E kakauia maluna oia hoakaka ka apono ana o ke Kuhina nona

ka oihana iloko o laila i loaa ai ia aie a hoolilo ana, a me ka haawina e kakiia ai; a eia hou, e hooiaia kela a me keia palapala hookaa kumu e ka luna Aupuni malalo iho nana i hoaie aku ia hoolilo ana, e hoike ana oia mau lako mea ai a me kela mea keia mea ua loaa me ka maikai.

PAUKU 11F. O na kikoo a pau no na bila mamuli o na aelike Aupuni ma ke ano holookoa, a i ole ia, ma ke ano hapa paha, e hanaia no i hookaaia i ke kauoha o ka mea, a i ole ia, a ka poe paha a ke Aupuni i aie maoli ai, koe ma ke ano i hoakakaia ma ka Pauku 11G, a mahope wale no o ke kakauia ana maluna oia mau bila a apau ka apono ana a ke Kuhina nona ka oihana iloko o laila i hanaia ai ia mau aelike, a me ka hooia pu ia mai e ka luna Aupuni malalo iho e hooponopono ana i ka hana i hanaia, a i ole ia, iaia i loaa ai na lako hana ame na mea e ae, i hoakakaia maloko oia aelike, ua hooko pono ia ka hana, a o na lako hana a me na mea e ae i hoolakoia mai he maikai i ka wa i loaa mai ai; a aole no e hoopukaia kekahi kikoo oia ano ina aole i waihoia aku ke kope oia aelike, a i ole ia, kohoia ana paha me ka Luna Hooia, i huiia me kekahi olelo hoakaka e ke poo o ka oihana a buro paha nana i hana ia aelike, a i ole ia, nana i lawe ia koho ana, e hoakaka ana i ka haawina e kakiia ai.

PAUKU 11G. Ina ua hoike ae ka mea a ke Aupuni i aie maoli ai ma ke kakau maluna ae o kona kakauinoa ponoi ana ma ke kua o kana bila, a i ole ia, palapala hookaa paha i ka inoa o kekahi mea ma kona kauoha i makemake ai oia e hookaaia ai ka huina oia bila, ua ku no i ke kanawai i ka Luna Hooia e hana i ke kikoo no ia huina e hookaaia ma ke kauoha o ka mea i hoikeia ae pela.

PAUKU 12. E malama ka Luna Hooia i paa buke kakau palua, a iloko oia e wehe ai a e kauoha e weheia na helu Aupuni a pau, a no na huina i hoakakaia ma ka Bila Haawina, a i ole ia, iloko o kekahi haawina e ae i hanaia, i kekahi manawa e ae e ka Ahaolelo, a i ole ia, e ka Aha Kuka o ke Au-

puni, a e kakau oia i kana moolelo oihana piha o kela a me keia la iloko o laila. A e malama no hoi oia i kekahi buke moolelo (ledger) iloko o laila oia e wehe ai, hoonohonoho a malama ma kekahi ano moakaka i na helu Aupuni a pau, i mea e hiki ai e ikeia ke kulana a me ke ano o na haawina a me na loaa a me na hoolilo ana o ke Aupuni; e eia hou, e malama oia i na buke i ikeia oia (na buke kikoo) i hanaia me na pepa waihooluu like ole a ano e ae paha o ka hanaia ana no kela a me keia keena a buro paha i hookomoia maloko o lakou pakahi na kikoo i kauia i ka helu mai ka hookahi a pii aku i ka huina i kupono no na manawa elua makahiki, a ma ke ano e like me ia i hoikeia ma ka Papa "B" i hoopili pu ia i keia, a me na buke kokua e ae a pau ana i manao ai ua kupono no ka hooponopono pololei a kupono ana i kana oihana. E malama no hoi oia ma ke ano kupono e hiki ai ke nana koke ia na bila a me na palapala hookaa a pau i hanaia na kikoo e ia, a e kakauia maluna oia mau bila a me na palapala hookaa ka helu o ke kikoo i hoakakaia ai lakou, ka la i hanaia ai ke kikoo, ka haawina i kakiia ai a me ka huina.

PAUKU 13. E hoouna aku ka Luna Hooia, a i ole ia, e kauoha e hoounaia i ke Kuhina Waiwai i ka pau ana, a i ole ia, mamua iho o ka pau ana o kela a me keia i hamama ai ke keena hooia no ka hana, a pinapinai iho paha ina ua manaoia he mea pono, i kekahi hoakaka no na kikoo a pau i hanaia e ia i ka Waihona iloko oia la ma ke ano o ka Papa "C" i hoopili pu ia me keia.

PAUKU 14. Na ka Luna Hooia, i ka loaa ana iaia o na hoike i kauohaia e hoolakoia e na malama buke Aupuni, na lakou i lawe, a i ole ia, i ohi i na dala e like me ia i hoakakaia mahope iho nei, a e nana a e hoohalike i ua mau hoike la ma na dala i loaa mai a me na palapala hookaa a me na palapala e ae i huiia, ina he mau mea kekahi oia ano, a e ae a e hookuu i kela a me keia malama buke Aupuni no na huina a pau i ikeia ua loaa a ohiia paha e ia, a i hoihoi pono ia iloko o ka Waihona, a e ae ole a e kaki aku i ua malama buke Aupuni la i na

huina a pau i ohi ole ia e ia mamuli o kona manao maoli e hana pela, a i ole ia, mamuli o kona hoohemahema i lilo i hana nana malalo o ke kanawai a rula paha e ohi, a o na huina a pau i hoihoi ole ia mai malalo o ke poo kupono o na loaa iloko oia oihana a me na kaki ana a pau i hookaa ole ia e hooko a e ohiia no e ia mai ia malama buke Aupuni mai.

PAUKU 15. Ma ka nana ana i na hoike helu Aupuni a me na hoakaka a pau, a me na palapala e ae a pau i hoikeia ma ke ano he mau palapala hookaa, na ka Luna Hooia no e hana i na ninau a me na hoakaka i na malama buke Aupuni, na luna Aupuni e hooia ana i na bila, a i ole ia, i kekahi poe i pili me ka ohi ana, a i ole ia, me ka hoolilo ana aku i na dala i hoakakaia iloko o ke kanawai, a e kauoha no oia e waiho hou mai i na hoike, na palapala hookaa, na hoakaka ana a me na wehewehe ana ana i manao ai he kupono, a mahope iho o ka paneia ana mai oia mau ninau, a mahope iho o ka waihoia ana mai o na hoike a me na hoakaka hou, na ka Luna Hooia no e hoole aku, a kaki hou aku i na huina a pau i kakau ole ia i ka haawina kupono a hoihoiia iloko o ka Waihona, a e hoole a e kaki hou aku i na huina a pau i hooliloia a oi aku, a i ole ia, i hooia ole ia a apono ole ia, i ua poe malama buke Aupuni la, luna Aupuni nana e hooia i na bila, a i ole ia, poe e ae paha no lakou ka hemahema i ulu mai ai ia mau koi ana, a hiki i ka manawa e hooponoponoia ai ia hooko ole ana a lawa i ka manao o ka Luna Hooia, e paaia no ka uku a pau, a i ole ia, na dala e ae a pau i aieia a e ukuia ana i na malama buke Aupuni la a mea e ae paha.

PAUKU 16. Ina ma kekahi ninau, a i ole ia, like ole paha o ka manao mawaena o ka Luna Hooia a me kekahi Kuhina o ke Aupuni e pili ana i ka haawina kupono e kakiia ai kekahi itamu a huina hoolilo paha, a i ole ia, ma kekahi mea e ae paha, e pili ana i ka manao maoli o keia Kanawai, a i ole ia, no ka mana i haawiia ia laua ma keia Kanawai, a ma na hana ana a pau i hooleia ai kekahi huina dala e ka Luna Hooia no ka loaa ole o kekahi hookaa i kakauia, a i ole ia, mamuli o ke-

kahi palapala hookaa hemahema, a i ole ia, kekahi hoike pololei ole, a i ole ia, ina ua manao kekahi mea, a i ole ia, kekahi malama buke Aupuni ua hoopilikiaia oia mamuli o kekahi hooholo ana o ka Luna Hooia, ma ka hoole ana, a i ole ia, ke kaki hou ana i na hoike, a i ole ia, no ka hoole ana e apono, a i ole ia, e ae aku paha i kekahi koi ana i waihoia ae e kekahi malama buke Aupuni, a i ole ia, e kekahi mea, ua hiki i kekahi o lakou i kuleana ke hoopii hou ae mai ia olelo hooholo imua o na Lunakanawai o ka Aha Hookolokolo Kiekie, a nana no mahope iho o ka nana ana e like me kana i manao ai he kaulike e hana i ke kauoha e loaa ai ka pono i ka mea hoopii ma ke ano holookoa a me ke ano hapa paha e like me ka mea a ia mau Lunakanawai i oleloia i ike ai he pono, a o ka olelo hooholo a ka Aha i olelo mua ia ae nei oia no ka olelo hooholo hope a e paa maluna o na mea a pau, a e hana aku no lakou e like me ka mea i hooholoia. Ina ua aponoia ke koi a na Kuhina, ka bila, ke koi a kekahi mea, a i ole ia, ka hoike a kekahi malama buke Aupuni ma ke ano holookoa, a i ole ia, ma ke ano hapa paha e na Lunakanawai i olelo mua ia, e kakau no lakou i ka lakou olelo hooholo pela maluna oia mea, a mahope iho e waihoia aku no imua o ka Luna Hooia, a nana no hoi e kakau iho iloko o ka buke kupono e like me ka hana ana i na koi e ae, a e hanaia no hoi kekahi hooia ana e ka Luna Hooia ua kakauia pela iloko o ka buke mamua o ka hiki ana e hookaaia.

Pauku 17. Aole e ae ka Luna Hooia i kekahi koi o na ano a pau ina aole i waihoia mai kekahi hoakaka i kakauia, a i ole ia, kekahi palapala hookaa no ia mea. Aole e hoopukaia kekahi kikoo no ka hookaa ana i kekahi koi koe wale no ke kakau kua kupono ia ana oia palapala hookaa me ka nana ole i ka olelo ana mai ua nalowale kekahi mau pepa a ua haehaeia paha, a no ka hiki ole paha i ka loaa o kekahi a mau palapala hookaa paha, koe wale no ma ke noi ana imua o na Lunakanawai o ka Aha Hookolokolo Kiekie ma ke keena, a nana no mahope iho o ke kauoha ana i ka Luna Hooia a me ka poe e ae ana i manao ai ua pono mamuli o na olelo hoike i kupono iaia, e hoike ana ua nalowale, a i ole ia, ua haehaeia paha, a i ole ia,

ua hiki ole ke paniia na palapala i koiia, e kauoha e hanaia ke ano o ka palapala hookaa, a oia palapala i kauia i ka apono ana oia Lunakanawai, e laweia no e ka Luna Hooia a e waihoia aku no ma kona keena e like me ia i hoakakaia maluna ae nei; a oia mau palapala hookaa panihakahaka a pau e manaoia no na paa maluna o ke Aupuni a me na mea e ae a pau.

PAUKU 18. Ina ua hemahema kekahi palapala hookaa i waihoia ae no ka uku ana i kekahi dala i hooliloia no ka hooia ole ia a no ka loaa ole o kekahi palapala e ae i pono ke hoohui ia, alaila, ua ku no i ke kanawai ina e hooiaia mai a maopopo i ka Luna Hooia aole i hana maoli ka malama buke Aupuni me ka manao hoohemahema a ua uku io no ka huina dala i hoakakaia maloko o ka palapala hookaa e ae aku i ua palapala hookaa la a e hookuu i ka malama buke Aupuni a e ae aku i ua huina la ma kona helu.

PAUKU 19. E hoolaha ka Luna Hooia iloko o kekahi nupepa a mau nupepa paha i paiia ma ka Repubalika ma ka olelo Beritania, a i ole, Hawaii i na hoike malama a me na hoike makahiki hoohalikelike e pili ana i ka oihana dala o ke Aupuni Hawaii.

PAUKU 20. E hana ka Luna Hooia i hoike makahiki i ka Peresidena, a i hoike no elua makahiki i ka Ahaolelo. Ua ku no i ke kanawai i ka Luna Hooia iloko oia mau hoike makahiki, a i ole ia, iloko o kekahi hoike kuikawa ana i manao ai e hana e hoike aku i kekahi mau manao a hoolala ana paha ana i manao ai ua kupono e hooholo ai no ka hooia ana ae i ka maikai o ka ohiia ana, malama ana a me ka hookaa ana i na dala o ka lehulehu, a me ka hoemi ana mai i na lilo a me ka nana ana i na buke helu o ka lehulehu a me kekahi hooia ana ae i ka maikai o ka malamaia ana oia mau buke helu ana i hoomaopopo ai i kela a me keia manawa, a e hoike no hoi e pili ana i na mea a pau e pili ana i na buke helu Aupuni.

PAUKU 21. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Luna Hooia ma ke kauoha malalo o kona lima ma ke ano i hanaia maloko

o ka Papa "D" i hoopiliia mai i keia e kena aku i na mea a pau ana i manao ai he kupono e hele kino mai imua ona i ka manawa a ma kahi i oleloia maloko oia palapala kauoha a e waiho mai imua ona i na hoike, na buke a me na palapala a pau e paaia ana a e malamaia ana paha e ia poe i ikeia ua kupono no ko lakou nanaia ana. Ua ku no hoi i ke kanawai i ka Luna Hooia i kona manawa e ike ai he kupono e huliia a e kopeia paha mailoko mai o kekahi buke, palapala a moolelo paha iloko o ka lima o kekahi luna Aupuni me ka uku ole me kekahi uku no ia mea; a e lilo no i hana na kela a me keia luna Aupuni iaia ka malama o kekahi buke, palapala a moolelo paha oia ano e huli a e haawi mai i na kope ana e like me ka mea i kauohaia aku.

Pauku 22. Ma keia ua hoomanaia a ua kauohaia ka Luna Hooia e ninau malalo o ka hoohiki, (a ma keia ua hoomanaia oia e hoohiki) i na kanaka a pau ana i manao ai ua kupono ke ninauia e pili ana i ka loaa a me ka lilo ana o ke dala a e pili ana hoi i na mea e ae a pau e pono ai ka hooko ana i na mana i haawiia iaia ma keia Kanawai.

Pauku 23. E malama ka Luna Hooia ma kona keena, ma ke ano kupono no ka nana koke ia, i kekahi papa pololei o na haawina hoomau, na uku makahiki, na papa uku hana, na uku kokua, na hoolimalima, na aelike, a me na koho ana a pau no na lako hana a me na mea ai, a me na kumukuai nui a kuai liilii oia mau mea, a ma ka hooia ana i na bila a pau no na hana i hanaia, a i ole ia, no na lako i hoolakoia, a i ole ia, na bila e ae i ke Aupuni e hoohalike no oia i na uku a me na kumukuai i kakiia me ka papa i olelo mua ia ae nei, a e kapae aku, a i ole ia, kapili hou iho i na huina a pau i oi ae mamua o na kumukuai, a me na uku pololei e like me ka mea i hoikeia ma ka papa i oleloia, a i ole ia, ana i manao ai ua oi aku mamua o ka mea kupono.

Pauku 24. E hana no ka Luna Hooia i na hana e ae e pili ana i kana oihana a ka Ahaolelo e makemake ai a e kauoha ai paha.

PAUKU 25. E malama ke Kuhina Waiwai ma kona keena i kekahi buke dala maloko o laila e kakauia ai na huina a pau i loaa mai a i ukuia aku mailoko o ka Waihona ma ka helu o na oihana a me buro o ka Repubalika.

PAUKU 26. O kela a me keia kikoo i ku i ke Kanawai i ka Waihona, i hooia pono ia e like me ia i hoakaka mua ia ae nei, e ukuia no i na manawa a pau ma ka la i aponoia e ke Kuhina Waiwai, a e kakau alo ia maluna iho ina na lawa ke dala ma ia manawa iloko o ka Waihona no ka hookaa ana i na koi la; a ma ka hookaaia ana e holoiia na kikoo a pau, a kakau pono ia iloko o ka buke, aka, ina aole i lawa ke dala no ka hookaa ana, alaila, e hoopaaia na kikoo la iloko o kekahi buke i malamaia e ke Kuhina Waiwai no ia mea.

Ma ia hoopaa ana e hoikeia ka helu o ke kikoo, ka mea nana i waiho mai, ka la, huina, ka inoa o ka mea hookaa mua, a me ka helu i aeia ai. Mahope iho o ka hoopaaia ana pela, e hoihoiia aku no i ka mea nana i waiho mai, me ke kakauia iho o na huaolelo "registered" (hoopaaia), ma ka la, a e kakauinoaia e ke Kuhina Waiwai, a oia kikoo i kakau hoopaa ia e loaa no a he kuleana e loaa ka ukupanee mai ka la i kakau hoopaa ia ai a hiki i ka hookaaia ana ma ka elima pa-keneta no ka makahiki; aka, o ke kakau hoopaa ia ana o kekahi koi oia ano aole no ia e lilo ma kekahi ano i mea e ikeia ai a e hoaponoia ai paha ia koi ina na loaa ma ke ano kue i kekahi kanawai, a i ole ia, mamuli o kekahi paewa.

PAUKU 27. E hookaaia no na kikoo e ke Kuhina Waiwai e like me ka mea hiki ma ke ano moekahi o ko lakou mau helu a me ka la o ka hoopukaia ana, a i na manawa a pau ana i manao ai na lawa na dala iloko o ka Waihona, e hoopuka no oia i kekahi kahea no na kikoo i hoopaaia i hookaa ole ia, e like me ka moekahi ana o ko lakou mau helu a me ka la i hoopukaia ai. Oia kahea e hanaia no ma ka hoolaha ana no hookahi pule iloko o kekahi mau nupepa puka la he elua a oi ae ma Honolulu i hoolahaia ma na olelo Beretania me Hawaii a

o ka ukupanee maluna o na kikoo i kaheaia e pau no ia iloko o umi la mahope iho o ka hoolaha mua ana.

PAUKU 28. Ina aole i kauohaia ma kekahi ano e ae ma ke Kanawai o na huina dala a pau i hookaawaleia no na hana o ka lehulehu no kekahi kau o elua makahiki a i hoolilo ole ia iloko oia manawa, e pau a aole no e hoopukaia, a i ole ia, e hoohanaia paha iloko o kekahi kau o elua makahiki e hiki mai ana no ka hana i hookaawaleia ai ina aole i hanaia kekahi olelo aelike mamua iho o ka pau ana oia kau o elua makahiki mamuli o laila i loaa ai kekahi hoopaaia ana e hoopuka a hoohana i na haawina nei, a na waihoia aku kekahi kope i hoaiaio ia oia aelike me ka Luna Hooia.

MAHELE 3.

NA MALAMA BUKE AUPUNI A ME NA HOIKE ANA NO KA OHI ANA A ME KA HOOKAA ANA I NA DALA O KA LEHULEHU.

PAUKU 29. O na kanaka a pau i lilo mamuli o kekahi kanawai, hooponopono ana a hoonoho ana paha i keia manawa, a i ole ia, ma keia mua aku he poe nana e ohi a e lawe mai paha i na loaa, a i ole ia, na dala e ae no ka pono o ke Aupuni Hawaii, a i ole ia, me ka hoolilo ana aku i ke dala no na hana o ka lehulehu e lilo no lakou i mau malama buke Aupuni, a e hana no lakou i na hana a pau oia ano a e waiho ae i na hoike e like me ia i kauohaia ma keia Kanawai, a e like no hoi me ka mea i kauohaia i kela a me keia manawa e ke Kuhina Waiwai a me ka Luna Hooia.

PAUKU 30. Na kela a me keia malama buke Aupuni e ohi ana, a i ole ia, e lawe ana i na loaa, a i ole ia, i na dala e ae i olelo mua ia ma Honolulu, e hookaa i kela a me keia pule, a i ole ia, ma na manawa i kauoha maoli ia, iloko o ka Waihona i na huina dala a pau i ohiia a i loaa paha iaia mamuli o na loaa a ano e ae paha i olelo mua ia, i huipuia me na palapala

hookaa i huiia i kona inoa a maloko o laila kekahi hoakaka piha a pololei ana o na hana i ohiia ai ia mau huina dala, a ina aole i kauoha maoli ia ma kekahi ano e ae e waiho aku mamua o ka hala ana o ka umi o na la o kela a me keia mahina e waiho aku ai imua o ka Luna Hooia i kekahi hoike i hanaia e like me ka papa "E" i hoopiliia me keia me na hoakaka e ae i kauohaia e ka Luna Hooia e pili ana i na dala a pau i ohiia a i loaa paha iaia iloko o ka mahina mamua iho, a e hana a kakauinoa i kekahi hoohiki e like me ka mea i hoakakaia maloko oia papa.

PAUKU 31. Na kela a me keia malama buke Aupuni e ohi ana, a i ole ia, e lawe ana i na loaa, a i ole ia, na dala e ae i olelo mua ia, mawaho aku o Honolulu, e hoihoi, a i ole ia, e hookaa i kela a me keia mahina, a i ole ia, ma na manawa i kauoha maoli ia i na huina dala a pau i loaa iloko o ka Waiho-na i na huina dala a pau i ohiia a i loaa paha iaia mamuli o na loaa, a i ole ia, ano e ae paha i olelo mua ia, i huipuia me na palapala hookaa i kauia i kona inoa i hookomoia i kekahi hoakaka a moolelo pololei no na hana i ohiia ai, a i ole ia, i loaa mai ai oia mau huina, a ina aole i kauoha maoli ia ma kekahi ano e ae e waiho mai ma ka la 14 a mamua ae paha oia la mahope iho o ka pau ana o kela a me keia mahina i ka Luna Hooia, ma ka leta a me kekahi ano e ae paha i kekahi hoike e like ke ano me ka Papa "E" o keia Kanawai, me na hoakaka ana ma kela a me keia hana ana e like me ia i kauohaia ai e ka Luna Hooia no na dala a pau i ohiia a i loaa paha iaia iloko o ka mhina mamua iho, a e hana a e kakauinoa i kekahi hoohiki e like no ke ano i hoakakaia maloko oia papa.

PAUKU 32. Ma ka make ana, waiho ana i ka oihana, a i ole ia, ka hoopauia ana o kekahi oia poe malama buke Aupuni, o ke koena dala o ka lehulehu e waiho ana iloko o kona lima i ka wa e hoonohoia ai kona hope ma ka oihana, ina aole i kauohaia ma kekahi ano e ae ma ke kanawai, e ili aku no ia i kona hope ma ka oihana, a aole hoi ina e make kekahi malama buke Aupuni, e lilo i waiwai no ka mea i make, aole no hoi ma ke-

kahi ano e paa malalo o ka hooponopono ana o kona mau hooilina ma ke kanawai.

MAHELE 4.

NA HOAKAKA LIKE OLE.

PAUKU 33. Ma keia ua hoomanaia ka Luna Hooia me ke apono o ka Aha Hooko e hana a hoolaha aku i na rula i kue ole me keia Kanawai, i ikeia ua kupono no ka hooko ana aku i ka manao a me na olelo o ke kanawai, a no ka hooia ana ae i ka maikai, ka malamaia ana, hooponopono ana a me ka hooia ana i na loaa a pau a me ka hoolilo ana i na dala o ka lehulehu; a oia mau rula mahope o ka hoolahaia ana maloko o hookahi a oi ae paha nupepa i paiia a i hoolahaia ma Honolulu e like no ko lakou mana me ko ke Kanawai.

PAUKU 34. O kekahi Luna Malama Buke Aupuni, a i ole ia, o kekahi mea nana i hana ole, a i ole ia, hoohemahema ma ka hooko ana i kekahi o na rula i hoakakaia ma keia Kanawai, a i ole ia, i hele ole imua o ka Luna Hooia no ka ninauia ana, a i ole ia, i waiho ole ae i kekahi hoike, na buke, na palapala hookaa, a i ole ia, mau palapala e ae, a i ole ia, e pane i kekahi ninau e ae i ku i ke kanawai ina e kauohaia e hana pela e ka Luna Hooia, e kauia no maluna ona kekahi hoopai aole e emi malalo o iwakalua-kumamalima dala, aole hoi e oi aku mamua o hookahi haneri dala ina e hoahewaia imua o kekahi Lunakanawai Apana.

PAUKU 35. Ina kekahi mea, oiai oia e ninauia ana imua o ka Luna Hooia e hoike i na olelo ike oiaio ole me ka manao maoli a kolohe e hana pela, e kauia no maluna o ka mea e hana ana pela na hoopai i like me na mea i hoomaopopoia no ka poe i hoahewaia no ka hoike wahahee.

PAUKU 36. O ke kanawai i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai i ka loaa ana mai, ma ka malama ana, a me ka hoolilo

ana aku i na dala o ke Aupuni a e hoomaopopo ai no ka hooiaia i na buke helu o ke Aupuni," i aponoia ma ka la 4 o Augate, 1882, e like me ia i hooloiia ai e ka Mokuna 75 o na Kanawai o ke Kau o 1892, e hoopauia a ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 37. E mana keia Kanawai ma ka la mua o Iulai, M. H. 1898.

Aponoia i keia la 24 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

PAPA "A."

Owau, ... ke hoike nei e like me ke akamai a me ka makaukau i loaa ia'u e hooko pololei, kaulike a oiaio no wau i ka Oihana a e hooko i na hana o ka Luna Hooia (a i ole ia, Hope Luna Hooia).

Inoa:

.....

PAPA "B."

KIKOO WAIHONA.

Keena o ka Luna Hooia,

Honolulu, K. H. P.....189..

Ma ka la.....o.....189..e hookaa ae ma ke kauoha o.....i ka huina o $..... no.....a e kaki iho ia mea i ka.....

.....

Luna Hooia.

I ke Kuhina Waiwai, Honolulu, K. H. P.

PAPA "C."

Keena o ka Luna Hooia,

Honolulu, K. H. P.....189..

I ke Kuhina Waiwai, Honolulu, K. H. P.:

Aloha oe:—Ke noi nei wau e waiho aku imua ou me keia i kekahi hoakaka o na kikoo dala i ka Waihona i hanaia mahope mai o ka'u palapala hope e like me keia mahope iho nei:

Ka La.	Helu.	Ka Haawina.	Ka mea e uku aku ai.	Huina.

.....

Luna Hooia.

PAPA "D."

Ia.....

Mamuli o ka mana i haawiia ia'u ma ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoonoho ai i oihana Luna Hooia, etc." Ma keia ke kauohaia nei oe e hele mai imua o'u ma....., ma.....ae.....lawe mai oe i mea e nanaia ai kekahi buke (a i ole ia, e like me ka mea i makemake ia) a e ninauia e a'u a imua hoi o'u e pili ana i kekahi mau mea i kupono e nanaia e a'u a mamuli o na mea i hoakakaia ma ke kanawai i oleloia.

E Hoike ko'u lima i keia la.....o.....189..

.....

Luna Hooia.

PAPA "E."

Hoike no na dala a pau i ohiia e..... ma ke ano.....mai ka la.....o.....a hiki i ka la.....o.....189.., e....., e hui pu ana ia mau la elua.

Ka la i loaa mai ai.	Ka mea i loaa mai ai.	Ka helu.	Huina.

Huina nui.....

HOOPONOPONO ANA I NA MEA I OHIIA MALUNA ME KE KUHINA WAIWAI.

Ka la i hoi-hoiia ai.	Ke poo malalo olaila i hoihoiia ai.	Huina.

Huina nui.....

.....
Malama Buke Aupuni.

Owau o.....ke hoohiki nei au o ka mea maluna ae he hoike pololei a oiaio no ia no na dala a pau i ohiia e a'u e like me ia i hoakakaia maluna a ua hookaa no au i ka huina a pau i ke Kuhina Waiwai.

.....
Malama Buke Aupuni.

Hoohikiia i keia la.....o.....189..imua o'u.

.....

KANAWAI 40.

He Kanawai e Hoololi ana i na Pauku 69, e Like me ia i Hoololiia ma ka Mokuna 109 o na Kanawai o ka Makahiki 1892, a me ka Pauku 74 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo," e Pili ana i na Hoopii Hoohalahala a me na Palapala Hoohalahala.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 69 o ka Mokuna LVII. o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo" e like me ia i hoololiia e ka Mokuna 109 o na Kanawai o 1892, ma keia ke hoololiia nei i kumu e heluheluia ai penei:

"Pauku 69. E aeia no na hoopii hoohalahala mai na olelo hooholo, na olelo hooko, na olelo kauoha a mau olelo kuahaua paha a na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena, i ka Aha Hookolokolo Kiekie, koe ma na hihia i kuleana ai ka mea e hoohalahala ana e hoohalahala aku i ke kiure, i na manawa a pau a ka mea e hoopii hoohalahala ana e waiho ae ai i ka olelo hoolaha o kana hoohalahala iloko o elima la, a e uku i na koina i maopopo, a e waiho aku i bona lawa kupono ma ka huina o Kanalima Dala, e hoomaopopoia no ka hookaa ana i na koina e ili hou mai ana ina oia e haule ana ma ka Aha Hookolokolo Hoopii Hoohalahala, a ma ka Dala maoli paha e like me ia ka nui, iloko o umi la mahope mai o ka waihoia ana aku o ka olelo hooholo, olelo hooko, olelo kauoha a olelo kuahaua paha i hoopii hoohalahalaia mai ai; aka nae hoi, ma kekahi hihia a ke kanawai i ae ai i kekahi hoohalahala mai ka olelo hooholo, olelo hooko, olelo kauoha a olelo kuahaua paha

a kekahi Lunakanawai ma ke Keena e hookolokoloia imua o kekahi kiure, alaila, aole ka Lunakanawai nana ka olelo hooholo, olelo hooko, olelo kauoha a olelo kuahaua paha i hoohalahalaia mai ai, e noho ma ka hookolokoloia ana oia hoopii hoohalahala imua o kekahi Kiure, aka, e kupono no e hooloheia ua hoopii hoohalahala la ma ke kau mahope aku o ka Aha Hookolokolo Kaapuni o ka Aha Kaapuni iloko ona i hookolokoloia ai ua hihia la ma ke Keena, a o ka Lunakanawai Kaapuni o kahi Apana Kaapuni e aku, i hoomanaia hoi no ia mea ma ka palapala nonoi i kakauia e ka Lunakanawai Nui, a e kahi Lunakanawai e ae paha o ka Aha Hookolokolo Kiekie, e noho aku ma ka hookolokoloia ana o ia hoopii hoohalahala; aka, eia hou aku nae hoi, ina e laweia mai ia hoopii hoohalahala mai ka olelo hooholo, olelo hooko, olelo kauoha a olelo kuahaua paha e kekahi Lunakanawai o ka Apana Kaapuni Ekahi ma ke Keena, e kupono no hoi e hooloheia ma ke kau mau mahope aku o ia Apana Kaapuni, aka, aole ka Lunakanawai nana ka olelo hooholo, olelo hooko, olelo kauoha a olelo kuahaua paha i hoopii hoohalahala ia mai ai e noho ma ka hookolokoloia ana o ia hoopii hoohalahala. E aeia no na hoopii hoohalahala mamuli o na kumu like no ka waiho ana aku i ka palapala hoopaa a me ka uku ana i na koina e ka Lunakanawi Kaapuni e like me kona manao he pono ma na hoohalahala mai na olelo hooholo e hoole ana i na palapala pale kumu, a i ole ia, mai na olelo hooholo e ae, na kauoha a me na hooholo ana i na manawa apau a ka Lunakanawai Kaapuni e manao ai ua kupono i mea e hoopau kokeia ai na hoopii. O ka hoole ana o ka Lunakanawai Kaapuni e ae i kekahi hoopii hoohalahala mai kekahi olelo hooholo, kauoha, a i ole ia, kekahi hooholo ana, aole no ia e hiki ke nana hou ia e kekahi Aha Hookolokolo e ae."

Pauku 2. Ma keia ke hooloiia nei ka Pauku 74 o ke Kanawai i oleloia i kumu e heluheluia ai penei:

"Pauku 74. E hiki no i kekahi mea ke hoike aku i na olelo hoohalahala i kekahi o ia manao, kuhikuhi, ao, rula, a kauoha paha, a oiai ia mea ua hanaia a paa ma ke kakau ma ke ano awiwi, a waihoia aku i ka Lunakanawai iloko o ke kau, a i ole, iloko o umi la mahope aku o ia manawa; a ina ma na hana i hanaia iloko o ka manawa hoomaha me he la ua like no me ko ke kau, iloko o umi la mahope iho o ka manao ana, kuhikuhi ana, ao ana, rula ana a kauoha ana paha i kueia, a ina ua ikeia ua kulike me ka mea oiaio, e aeia no a e kakauinoaia e ka Lunakanawai, aka, ina ka Lunakanawai e hoole i ka ae ana e kakauinoa no ia mau olelo hoohalahala kumu, ua hiki no nae hoi i ka oiaio o na mea i oleloia maloko o ia palapala ke hooiaio imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie, a me na kumu hoohalahala i aeia mamuli o ia; eia nae, ina e haawi hou ia ana he manawa hou aku e ka Lunakanawai ma kona manao ana. Ua hiki no e waihoia aku na palapala hoohalahala imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie malalo o na kumu like e pili ana i ka waiho ana i ka palapala hoopaa, a me ka hookaa ana i na koina mai na olelo hooholo, e hoole ana i na palapala pale, a i ole ia, mai na kauoha, olelo hooholo, a i ole ia, na olelo hooko e ae i na manawa a pau a ka Lunakanawai e like me kona manao he pono e manao ai he mea kupono no ka hoopau koke ana i ka hihia. O ka hoole ana o ka Lunakanawai e hooiaio aku i kekahi palapala hoohalahala imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie, aole no e hiki e nana hou ia e kekahi Aha Hookolokolo e ae."

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE.
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 41.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Kokua hou ai i ke Kukulu me ka Hanaia ana o ke Alahao ma ka Mokupuni o Oahu," i Aponoia ma ka la 15 o Sepatemaba, 1890, e Pili ana i ka Manawa i Haawiia no ka Hana ana i na Alahao Kaamahu ma ka Mokupuni o Oahu a me ka Pono Kaokoa i Hoakakaia Maloko o Laila.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e kokua hou ai i ke kukulu me ka hanaia ana o na alahao ma ka Mokupuni o Oahu." i aponoia ma ka la 15 o Sepatemaba, 1890, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai na Pauku la elike me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. O ka manawa i haawiia no ke kukulu ana i na alahao kaamahu ma ka Mokupuni o Oahu e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 2, Mokuna 62 o na Kanawai o 1888, ma keia ke hooloiia aku nei a hiki i Novemaba 2, 1903, a o ka manawa o ka pono kaokoa i oleloia maloko o laila, ua hooloihiia aku a hiki i Sepatemaba, la 11, 1938. Eia no nae oia hooloihi ana i ka pono kaokoa e pili wale no ia i na wahi o ke alahao a ka Hui i oleloia e kukulu ai maloko o na Apana o Waianae, Waialua, Koolauloa ame Koolaupoko, a i ole ia, ma kekahi oia mau Apana i oleloia."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 13 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 42.

He Kanawai e Hoololi ai i na Pauku 4, 30, 57, 71, 72, 73, 10, 20, 27, 55, 62, ame 69 o ke Kanawai Aina o 1895, e Pili ana i na Aina o ka Lehulehu.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 4 o ke Kanawai Aina o 1895, ma keia ke hoololiia nei ma ke kapae ana aku i na huaolelo "koe nae na palapala hoolimalima i hanaia malalo o na hoakaka ana o na Mahele 6 a me 7 o keia Kanawai," i heluheluia ai ua Pauku la e like me ia i hoololiia ai, e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 4. Ua hiki e hookomoia maloko o na palapala hoolimalima a pau o na aina o ka lehulehu, e hanaia ana ma keia hope aku ma na papa aina mahiai, aina hanai holoholona a me na aina hanai holoholona a mahiai i huiia, kekahi hoakaka ua hiki no i ke Aupuni i kela a me keia manawa e lawe me ka hoolaha kupono aku a me ka uku ole, koe wale no no na mea hou i hanaia i kekahi wahi o ka aina i hoikeia ma ia mau palapala hoolimalima i makemakeia no ka hoomoe ana a me ka hana ana i na alanui hou, a i ole ia, no ka hoomaemae ana, a i ole ia, hoololi i ka moe ana o na alanui kahiko, a e lawe mai ia mau wahi mai i ka lepo, pohaku a me ka iliili e like me ka mea i kupono no ka hana ana, a i ole ia, hoomaemae ana o ia mau alanui, eia nae, o ia pono o ia lawe ana me ka uku ole, aole ia e pili i na wahi o ia aina i kanuia me na mea ulu hua makahiki, a ko paha a hiki i ka ohiia ana o ia mau mea kanu, aole no hoi i na wahi o ia aina i kanuia a mahiia i ke kope, na laau hua ai, a me na mea kanu hua mau, a i ole ia, i paa, a i ole ia, i hanaia me na mea hana hou paa mau, koe ka pa."

PAUKU 2. Ma keia ke hooloiiia nei ka Pauku 30 o ke Kanawai Aina o 1895 i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 30. E hamama na kii o ke anaia ana no ka nanaia e ka lehulehu iloko o na hora hana me ka uku ole. O na noi a pau loa no kekahi o na apana i oleloia e hanaia no ia ma ka hele kino ana o ka mea noi ma ke keena o ka Hope-Agena, a e huipuia me kekahi hoakaka ana i hoohikiia e like me ka mea i hoikeia ma ka Papa A.

E uku aku ka mea noi i ka Hope-Agena i uku o elua dala i ka wa e noi aku ai. I ka wa e loaa aku ai kekahi noi o ia ano a me ka uku i oleloia, e kakau iho ka Hope-Agena ma ka palapala noi i ka la a me ka hora i loaa ai iaia a me ka loaa ana o ka uku. Ina he elua a oi ae poe i noi no ka apana hookahi o ka mea nana ke noi mua i loaa i ka Agena ka mea e haawiia iaia ka pono; a o ka uku i haawiia e ka mea noi i haule e hoihoiia aku no iaia. Aole e laweia a noonooia paha kekahi noi i hana ole ia ma ke ano i hoikeia maluna ae nei a i hui ole ia paha me ka uku i oleloia. E hoihoiia a hoikeia na uku a pau i ohiia ma ke ano he loaa Aupuni.

"Eia no nae hoi, na hiki no i ka Hope Agena e like me kona manao he pono e hoopuka i kekahi palapala hoike no ka noho ana i kekahi mea i kupono e noi i palapala hoolimalima home a like me na mea i hoakakaia maloko o ka Pauku 31 o ke Kanawai i oleloia, nana i kukulu a hoomau i ka malama ana i kekahi home maluna o ka aina o ka lehulehu no kekahi manawa e hoomaka ana i kela manawa keia manawa mamua o ka hoolahaia ana o ke Kanawai Aina o 1895, no ka aina i nohoia ai, a i ole ia, kekahi hapa paha o ia aina malalo iho o na hoakaka ana i hoakakaia iloko o ka Pauku 28 o ke Kanawai i oleloia, me ka hoolaha akea ole e like me ka mea i hoakakaia ma ka Pauku 29 o ke Kanawai i oleloia.

PAUKU 3. Ma keia ke hooloiiia nei ka Pauku 57 o ke Kanawai i oleloia, i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 57. Ma ia manawa e hoolaha akea ka Agena o na

aina o ka lehulehu ma ka olelo Beretania a me Hawaii, maloko o na nupepa a me na olelo hoolaha kapili, a ina ua manao oia he mea pono e hoolaha no ma kekahi olelo e ae ma na nupepa i paiia ma ia olelo maloko o ka Repubalika, a e kauia ia mau hoolaha ma ka Hale Leta a me ka Hale Hookolokolo o ka Apana, e hoakaka ana ua hamama ia mau apana no ka nohoia e like me na hoakaka no ia mea ma keia wahi o keia Kanawai, a i ole ia, e like me kona manao he pono e hoakaka ua hamama ia mau apana no ka nohoia ana e like me na hoakaka no ia mea ma keia wahi o keia Kanawai, a i ole ia, e like me kona manao he pono e hoakaka ua hamama ia mau apana no ka nohoia ana e like me na hoakaka no ia mea ma keia wahi o keia Kanawai, a i ole ia, e like me na hoakaka ana o ka Pauku 17 o keia Kanawai e pili ana i na aelike no ke kuai, e like me ka makemake o ka poe noi i kupono."

Pauku 4. Ma keia ke hoololiia nei na Pauku 71, 72 a me 73 o ke Kanawai Aina o 1895, ma ka hookomo ana i na huaolelo "na hoolimalima me ke kuleana e kuai a me" mamua koke iho o na huaolelo "Kuleana kuai" ma na wahi a pau e ikeia ai na huaolelo "Kuleana kuai" maloko o na Pauku i oleloia, ma ka hookomo ana i na huaolelo "Aha Hooko" ma kahi o ka huaolelo "Aha Kuhina" ma ka Pauku 71 i oleloia, a ma ka hookomo ana i na huaolelo "hoolimalima a me" mamua koke iho o ka huaolelo "Kuleana" ma ka Pauku 72 i oleloia, e heluheluia ai na Pauku i oleloia e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 71. Ina kekahi poe he eono a oi ae paha i kupono e noi i na hoolimalima me ke kuleana e kuai a me na kuleana kuai malalo o keia Kanawai, e hoohui ia lakou iho ma kekahi ahahui noho aina a e noi aku a loaa ia lakou na apana iloko o hookahi pauku aina, ua hiki no i na Komisina me ka ae o ka Aha Hooko e kauoha e anaia na apana iloko o hookahi pauku i like ka nui me ka nui o na kanaka ma ia ahahui ma ka aina mahiai, a i ole ia, hanai holoholona, a oia mau aina paha a elua i huiia, e like me na mea i hoakakaia ma keia hapa o keia Kanawai."

"Pauku 72. E hookoia no na mea i oleloia ma keia Kanawai e pili ana i na hoolimalima me ke kuleana e kuai a me na kuleana kuai, ma ka nohoia ana o ia pauku aina, a e pili no i na mea a pau e pili ana i ka nohoia ana o ia aina a me na pono a me na kuleana o ke Aupuni a me ka poe hoolimalima a me ke kuleana maloko o ia noho ana, eia nae, o ka hoolaha a ka Agena o na aina o ka lehulehu e hoike ana ua hamama ia aina no ka nohoia ana e hoikeia aku ia i ua ahahui noho aina nei a e hanaia ma ka olelo hookahi wale no, a e hoomaopopo hou ia, ina e hoihoiia a lilo wale paha ke kuleana o kekahi o na lala o ua ahahui la, oia kuleana, ina e hoikeia ana ua hamama no ka nohoia e hamama no ia i na mea a pau malalo o na hoakaka ana o keia hapa o keia Kanawai."

"Pauku 73. Ina e waiho wale ia kekahi apana aina o kekahi pauku aina no ekolu mahina mahope o ka hoikeia ana ua hamama ia pauku no ka nohoia me ka lawe ole ia e kekahi lala o kekahi ahahui o ia ano, ua hiki no e hoikeia aku ua hamama no ka nohoia e kekahi mea noi malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai e pili ana i na hoolimalima me ke kuleana e kuai a me na kuleana kuai, a i ole ia, ua hiki e hooliloia aku ma kekahi ano e ae i hoakakaia ma keia Kanawai, a i ole ia, ua hiki e waihoia no na hana o ke Aupuni a ano e ae paha e like me ka manao o na Komisina he pono."

Pauku 5. O na Pauku 10, 20, 27, 55, 62, a me 69 o ke Kanawai Aina o 1895 ma keia ke hoololiia nei ma ka hookomo ana i na huaolelo "Aha Hooko" ma kahi o ka huaolelo "Aha Kuhina" ma na wahi a pau e ikeia ai ka huaolelo Aha Kuhina maloko o ua mau Pauku la, i heluheluia ai na mau Pauku la e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 10. E loaa i na Komisina me ka apono o ka Aha Hooko ka mana e kuai i na aina no na home liilii, me kekahi dala i hookaawaleia no ia mea."

"Pauku 20. Mamua ae o na makahiki hope elua o ka manawa o kekahi palapala hoolimalima laula e hooholo na Komisina me ka apono o ka Aha Hooko e pili ana i ka aina ma-

lalo o ia hoolimalima, no ka hoolilo hou ia aku malalo o kekahi hoolimalima hou, a i ole ia, e hookoeia e ke Aupuni no kekahi hana e ae malalo o keia Kanawai, a i ole ia, no na hana hoolu laau, a i ole ia, no ke kokua ana i ke kumu e loaa ai ka wai, a i ole ia no na hana e ae o ka lehulehu, a ano e ae paha, a i ole ia e hookoeia kekahi hapa a e hooliloia kekahi hapa malalo o kekahi hoolimalima hou, a e hoike koke aku i ka mea hoolimalima malalo o ia palapala hoolimalima i ke ano oia hooholo ana."

"Pauku 27. O ka uhakiia ana o kekahi o na kumu maloko o kekahi palapala hoolimalima laula e hookoia e ka mea hoolimalima e lilo no ia i kumu kupono no na Komisina me ka apono o ka Aha Hooko e lawe ae ai i kahi i hoolimalimaia me ka hoolaha, koi a komo mua ole, a me ka hoopii a hoopii ole paha, a, ma ia hana ana e hoopau i ke kuleana i loaa mamuli o ia hoolimalima."

"Pauku 55. Ma keia ke haawiia nei ka mana a ke kauohaia nei na Komisina o na Aina o ka Lehulehu me ka apono o ka Aha Hooko e kauoha e anaia a e hookaawaleia na wahi kupono o na aina o ka lehulehu no ka nohoia e ka poe e makemake ana e loaa ia lakou na home liilii malalo o keia hapa o keia Kanawai."

"E waeia ia mau aina mailoko mai wale no o na aina mahiai a hanai holoholona, a e anaia ma na apana aole e oi aku mamua o hookahi haneri eka ma na aina mahiai papa ekahi, aole e oi aku mamua o elua eka ma ka aina wai, aole e oi aku mamua o eono haneri eka ma ka aina hanai holoholona o ka papa ekahi, aole e oi aku mamua o ka umi-kumamalua haneri eka ma ka aina hanai holoholona ma ka papa elua, aole e oi aku mamua o eha haneri eka ma ka aina mahiai a hanai holoholona i huiia. E anaia na alanui kupono a ka iliwai a me ka moe ana e hoohui ana i na mau apana la me kekahi Alanui Aupuni."

"Pauku 62. Ina e kueia kekahi o na kumu i olelo mua ia ae nei, e lilo no ia i kumu kupono no na Komisina me ka

apono o ka Aha Hooko e lawe i kahi i hoolimalimaia me ka hoolaha, koi, a i ole ia, komo mua ole a hoopii mua ole a e hoopau i ke kuleana i loaa ma ia hoolimalima."

"Pauku 69. Ina ua hookaa ole ia kekahi o na mahele i olelo ia a hala he kanakolu la mahope o ka la e hookaaia ai, a i ole ia, aole i hooko i na kumu e ae i oleloia, ua hiki no i na Komisina me ka apono o ka Aha Hooko e lawe i ua aina nei me ka hoolaha, koi, a komo mua ole, me ka hoopii ole, e hoopau i ke kuleana i loaa mamuli o ia aelike kuleana."

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 43.

HE KANAWAI E HOOMANA AI I KE AUPUNI HAWAII E LAWE A E MALAMA I NA HEIAU KAHIKO AME NA PUUHONUA A I OLE IA, NA KAHUA PAHA AME NA MEA I KOE O IA MAU MEA.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e hana aku a loaa a e malama no ke Aupuni Hawaii i na heiau a me na puuhonua kahiko, a i ole ia, na kahua a me na mea i koe o ia mau mea ma na wahi a pau o keia Repubalika, a i mea e hiki ai ke hana pela, ma keia ua hoomanaia oia e lawe ae i ua mau mea nei a me na wahi e hele aku ai ilaila ma na manawa e hiki ole ai ke loaa mai mamuli o ka aelike me na ona o ka aina maluna olaila ia mau mea kahi i ku ai.

PAUKU 2. Ma keia ke hookaawaleia nei ka huina o $2500.00 no loko ae o kekahi dala iloko o ka Waihona o ka lehulehu i kupono e hooliloia, e hooliloia e ke Kuhina Kalaiaina no na hana o keia Kanawai.

PAUKU 3. Ina ua lilo i mea kupono e lawe maoli ia ka aina, e hanaia no ma ke ano i hoakakaia ma ke Kanawai XLV. o na Kanawai o ke Kau o 1896 o ka Repubalika o Hawaii.

PAUKU 4. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina me ka apono o ka Aha Hooko e kukala i na rula kupono a pau no ka malama ana a me ka hooponopono ana i ka waiwai i olelo mua ia i ka manawa e loaa ai, a e hooponopono ai i ka hookomo ana a hoomalu ana o na mea a pau e makaikai ana, a i ole ia, e komo ana iloko olaila.

Oia mau rula i ka wa e kukalaia ai ma ka hoolaha ana iloko o kekahi nupepa i paiia ma Honolulu, a i ole ia, ma ka Mokupuni kahi i waiho ai o ka waiwai a ma ke kau ana ma kekahi wahi ike pono ia maluna o ia wahi e like no ka mana me ko ke Kanawai.

PAUKU 5. O kekahi mea e kue ana i kekahi o na rula i hoolahaia pela, e kauia no kekahi hoopai ina e hoahewaia imua o kekahi Lunakanawai Apana aole e oi aku mamua o $50.00.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 20 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 44.

He Kanawai e Pili ana i na Hoopii Hoohalahala mai na Olelo Hooholo o na Lunakanawai Apana, a e Hoololi ana i ka Pauku 68 o ka Mokuna LVII. o na Kanawai o 1892 e Like me ia i Hoololi ia ai e ke Kanawai 54 o na Kanawai o 1896.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O kekahi mea i manao ua hoopilikiaia oia mamuli o ka olelo hooholo a kekahi Lunakanawai Apana ma kekahi hihia, ina he hihia kivila a karaima paha, ua hiki no iaia ke hoopii hoohalahala imua o ka Lunakanawai Kaapuni o ia Apana Hookolokolo Kaapuni no ma ke Keena, ma ka waiho ana aku i ua hoopii hoohalahala la iloko o elima la mahope iho o ka hoopukaia ana o ia olelo hooholo, a me ka hookaa ana i na koina i loaa iloko o umi la mahope iho o ka la i hoopukaia ai ia olelo hooholo; a ina he hihia kivila, ma ka waiho ana aku i kekahi palapala bona maikai a lawa kupono no na dala hoopai he iwakalua e hoakaka ana no ka ukuia ana o na koina e loaa aku ana ina ua haule oia ma ka Aha i hoopii hoohalahalaia aku ai, a i ole ia, kekahi huina dala maoli o huina like iloko o na la he umi i oleloia.

Ma na hihia a pau i hoopii hoohalahalaia ma ia ano aole no e aeia kekahi hoopii a hoohalahala hou aku paha ma kekahi ninau e pili ana i na mea i hanaia.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 20 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 45.

He Kanawai e Pili ana i na Hui a me na Hui i Hoohuiia i Kukuluia Malalo o na Kanawai o na Aina E, a e Lawelawe ana i ka Hana Iloko o Keia Repubalika, e Hoopau ana i ka Mokuna XXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1880, a me ka Mokuna XXXVIII. o na Kanawai o ke Kau o 1882, e Pili ana Ilailà ame ka Mokuna XI o na Kanawai o ke Kau o 1878, i Kapaia "He Kanawai e Hoakaka ana no ka Hooko ana i na Palapala o na Aha Maluna o na Hui i Hoohuiia ma na Aina E."

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O kela a me keia hui, a i ole ia, hui i hoohuiia i hoalaia, a i ole ia, i kukuluia malalo o na kanawai o kekahi aina e, e makemake ana e lawelawe i ka hana iloko o keia Repubalika, a e lawe, paa a e hoolilo i ka waiwai paa maloko olaila, e waiho aku no ma ke keena o ke Kuhina Kalaiaina:

1. I kekahi kope i hooiaioia o ka palapala hoohui o ia hui a hui paha i hoohuiia.
2. Na inoa o na luna o ua hui la.
3. Ka inoa o kekahi mea maluna ona e hookoia ai na hoolaha pili kanawai a me na palapala mai na Aha Hookolokolo mai o keia Repubalika.
4. Kekahi kope i hooiaioia o na kanawai o ia hui a hui paha i hoohuiia.

Pauku 2. O kela a me keia hui a hui paha i hoohuiia ma ko lakou hooko ana e like me na mea i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai a me ka uku ana aku i ke Kuhina Kalaiaina i kekahi uku o Kanalima Dala e loaa no ia lakou, malalo o na hoakaka ana o ka Pauku 5 o keia Kanawai, na

mana a me na pono, a e kaa no malalo o na hoohaiki ana i like me na mea i haawiia ma ke kanawai i na hui i hoohuiia i kukuluia malalo o na Kanawai o keia Repubalika, a no na hana i kukuluia ai lakou e loaa no ka mana piha e lawe, paa a hoolilo aku ma ke ano kuai, moraki, a ma kekahi ano e ae paha i na waiwai paa, lewa a huiia paha iloko o keia Repubalika. Eia nae, o na hana i kukuluia ai ia hui a hui paha i hoohuiia, aole ia he mea kue a kulike ole paha me kekahi kanawai o keia Repubalika. A e hoomaopopo hou ia aole kekahi mea i hoakakaia maloko nei i lilo i mea e manaoia ai ua haawiia i kekahi hui a hui paha i hoohuiia i kekahi o na mana i haawiia mamuli o kekahi kanawai i na hui alahao a hana baneko paha malalo o na kanawai o keia Repubalika.

Pauku 3. Na kela a me keia hui i hoohuiia e lawelawe ana i ka hana ma ko Hawaii Paeaina e waiho aku ma ka la 1 o Iulai, o kela a me keia makahiki me ke Kuhina Kalaiaina i kekahi hoakaka no na mea a pau i kauohaia, a i ole ia, e kauohaia aku ana paha ma ke kanawai e waihoia e na hui Hawaii i hoohuiia.

Pauku 4. E loaa no i ke Kuhina i oleloia ka mana i kela manawa keia manawa ma ona ponoi iho, a i ole ia, ma o hookahi a oi ae paha mau komisina i hoonohoia e ia e koi aku e hoikeia ae na buke a me na palapala o kekahi hui i hoohuiia o na aina e, e lawelawe ana i ka hana ma ko Hawaii Paeaina, a e ninaninau i kona mau luna, na lala a me kekahi poe e ae e pili ana i na hana o ka hui malalo o ka hoohiki; a ua hiki i ke Kuhina i oleloia e like me kona manao he pono e waiho aku imua o ka Peresidena a e hoolaha no hoi i na hoike makahiki i hoikeia a me kekahi hoakaka no ia ninaninau ana.

Pauku 5. Ina e hoole kekahi hui i hoohuiia o ia ano, a i ole, waiho ole aku i ka hoike makahiki o kana mau hana i ke

Kuhina Kalaiaina, a i ole ia, i ka hoike ae i kana mau buke a me na palapala ma ke kauoha a ke Kuhina, a i ole ia, o ke komisina a mau komisina paha i hoonohoia e ia, a i ole ia, ina e hoole kekahi o na luna a lala paha o ia hui i hoohuiia e ninaninauia malalo o ka hoohiki e pili ana i na hana o ia hui, ua hiki i ke Kuhina, a i ole ia, ke komisina a mau komisina paha ke noi aku i kekahi Aha ma ke Keena no kekahi kauoha e hoikeia mai ai ua mau buke a palapala 'la paha, a i ole ia, e ninaninauia ai ia mau luna a lala paha o ia hui, a ua hiki i ka Aha e hooko aku i ka hooloheia ana o ia kauoha e like no me ka hana ana i na kauoha a me na olelo hooholo e ae o ia Aha; a e hooleia ka loaa ana i ua hui la i hoohuiia ka pomaikai o na kanawai o ka Repubalika, oi loa aku nae hoi ke kanawai e hoohaiki ana i ka manawa no ka hoomaka ana o na hoopii kivila, aole no e loaa ke kuleana e hoopii imua o kekahi Aha Hookolokolo o ka Repubalika ma kekahi kumu hoopii o na ano a pau, oiai e mau ana ia hooko ole ana a hoole ana paha.

PAUKU 6. O ka Mokuna XXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1880, Mokuna XXXVIII. o na Kanawai o ke Kau o 1882, a me ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1878, ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 7. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 20 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 46.

He Kanawai e Pili ana i Kekahi mau Aelike Kuai Malalo o na Hoakaka ana o ke Kanawai Home Liilii o 1884 a me Kona mau Hooloii.

No ka mea, ua hanaia kekahi mau aelike kuai malalo o na hoakaka ana o ke Kanawai Home Liilii o 1884 a me kona mau hooloii mawaena o ke Kuhina Kalaiaina a me ka poe i noi i na aina e waiho ana ma ka Apana o Kona Akau, Mokupuni o Hawaii, malalo o ke Kanawai Home Liilii i oleloia, mamuli olaila i aeia ai e hooliloia aku he elua apana kula i ka poe noi ma ke ano kue i ke Kanawai i oleloia; a

No ka mea, o kekahi o ka poe noi i oleloia ua hooko i ka olelo aelike kuai i oleloia a ua loaa ia lakou na Palapala Sila no elua apana pakahi, ma ke ano kue i ua Kanawai la; a

No ka mea, o kekahi poe e ae o ia poe noi ua hooko, a i ole ia, ua hooko hapa i na mea i oleloia maloko o na aelike i oleloia e hookoia e lakou:

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na Palapala Sila a pau i loaa aku i ka poe maloko, o ia mau aelike kuai i olelo mua ia ae nei, ma keia ke hoaponoia nei a ke hoopaa loa ia nei.

Pauku 2. Ma keia ua hoomanaia ka Peresidena a me ke Kuhina Kalaiaina e hana a haawi aku i ka poe noi i oleloia i hooko, a i ole ia, e hooko ana ma keia hope aku i na olelo o ia mau aelike kuai i kauohaia e hookoia e lakou i mau Palapala Sila no ia mau apana elua pakahi.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 20 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 47.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA ILI ANA O KA WAIWAI; E HOOLOLI ANA I KA PAUKU 1448 O KE KANAWAI KIVILA, A E HOOPAU LOA ANA I KA MOKUNA 1 O NA KANAWAI O KE KAU O 1872 E PILI ANA ILAILA.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1448 o ke Kanawai Kivila ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1448. E puunaue like ia ka waiwai iwaena o na keiki ponoi a ka mea make me ke kauoha ole, a i ka moopuna paha a ka mea i make i lilo i panihakahaka no kana keiki i make; a ina hoi aole he keiki a ka mea make me ke kauoha ole i kona wa i make ai, alaila, e ili aku kona waiwai i kana poe mamo e ae a pau; a ina i pili like lakou iaia ma ka hanau ana, alaila, e puunaue like ia ka waiwai ia lakou; a ina aole pela, alaila, e puunaue like ia i kana mau keiki ponoi a me na moopuna, oia hoi na keiki a kana keiki i make, e like ko lakou haawina me ko ke keiki ponoi hookahi, e puunaueia no ia lakou mahope.

"Ina hoi aole mamo o ka mea make me ke kauoha ole, alaila, e ili aku ka hapalua o kona waiwai i kana wahine kane make, a o kekahi hapalua i kona makuakane a me kona makuahine e kuleana like laua; ina hoi aole ana wahine kanemake, aole

ana mamo, alaila, e ili aku kona waiwai a pau loa i kona makuakane a me kona makuahine, a i kekahi o laua paha, ina hookahi wale no o laua e ola ana.

"Ina hoi aole ana mamo, aole makuakane, aole makuahine, alaila, e ili aku ka hapalua o kona waiwai i kana wahine kanemake, o ka hapalua i koe i kona mau kaikuaana, kaikunane, kaikuahine a me na kaikaina, a i na keiki paha a kekahi kaikuaana, kaikunane, kaihuahine a kaikaina paha i make.

"Ina he wahine ka mea i make aole hoi ana mamo e ili aku no ka hapalua o kona waiwai i kana kane, a hookahi-hapalua i kona makuakane a makuahine, e kuleana like laua. Ina hoi aole ana kane, aole hoi ana mamo, alaila, e ili aku kona waiwai a pau loa i kona makuakane a me kona makuahine, a i kekahi o laua paha ina hookahi wale no o laua e ola ana. Ina hoi aole ana mamo, aole ona makuakane, aole makuahine, alaila, e ili aku ka hapalua o kona waiwai i kana kane, a o ka hapalua i koe i kona mau kaikuaana, kaikunane, a kaikaina paha i make, a ua komo lakou ma kona wahi.

"Ina hoi aole ana mamo, aole kaikuaana, aole kaikuahine, aole kaikaina, aole hoi he mau mamo o kekahi kaikuaana, kaikuahine a kaikaina paha, e ili aku no ka waiwai i ka wahine kanemake o ka mea i make kauoha ole. Ina he wahine kana, a ina he wahine ka mea i make kauoha ole, e ili aku no kona waiwai i kana kane, ina he kane kana. Ina aole kekahi o na pili o ka mea i make kauoha ole i oleloia e ola ana, aole hoi he wahine, aole hoi he kane, e ili aku no ka waiwai ma ke ano mahele like i ka poe i pili iaia ma ke ano like, aka, aole no e kuleana kekahi mea mamuli o ke komo ana ma kahi o kekahi mea i make i ke kuleana o kekahi mea i pili i make mua. Eia nae, ina ua loaa iaia ka waiwai mai kekahi makua mai ona, alaila, e oi aku ke kuleana o na kaikuaana, kaikuahine, kaikunane a me na kaikaina o ua makua la iloko o kona waiwai mamua o ko kekahi makua."

PAUKU 2. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Mokuna 1 o na Kanawai o ke Kau o 1872.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 21 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 48.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 2 O KE KANAWAI 17 O NA KANAWAI O KE KAU KUIKAWA O 1895, I KAPAIA, "HE KANAWAI E KOKUA AI I KA HANA ANA A ME KA MALAMA ANA I NA UWEA TELEGARAPA MA KA MOANA PAKIPIKA," I APONOIA AUGATE 12, 1895.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 2 o ke Kanawai 17 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895, ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana aku mahope o ua pauku la i keia mau olelo mahope iho nei:

"E haawi i ka pono kaokoa me ka pono e hoomoe, hana, hoopae, malama a hoohana no ka manawa o Iwakalua makahiki i na laina telegarapa me uwila mai a ma o aku o ko Hawaii Pae Aina a hiki i Iapana a me kekahi mau Mokupuni, a i ole ia, mau wahi i kupono no na Kahua no ia mau uwea mawaena o ko Hawaii Pae Aina a me Iapana e waiho ana ma ka Akau o degere umi o ka latitu akau ma ka Moana Pakipika Akau.

PAUKU 2. E lilo keia kanawai i kanawai mai a mahope aku o kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 21 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 49.

HE KANAWAI E HOOPONOPONO HOU AKU ANA NO KA UKU ANA I NA LILO O KA MANAWA E NEE NEI.

NO KA MEA, he kupono e haawiia ka mana i ke Kuhina Waiwai e imi aku i mau huina dala ma ka aie ana, no ka manawa wale no, ma o kekahi Bila kikoo oi, ma ka Banako; nolaila:

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua haawiia ka mana i ke Kuhina Waiwai, me ka hoapono ana o ka Aha Hooko, iloko o kela a me keia kau o elua makahiki e wehe i kuleana kikoo Banako a mau kuleana kikoo Banako paha, ma ka inoa o ke Aupuni o ka Repubalika o Hawaii no kekahi Banako a mau Banako, a i ole, me kekahi Hui Hoohana Dala e ae paha, e lawelawe hana ana ma Honolulu, a mai kahi manawa aku e lawe mai ma ke ano aie ma ka haawi ana aku i bila kikoo oi mamuli o ia kulana kikoo dala, i na huina dala a pau aole e oi aku mamua o $150,000 i ka manawa hookahi a ke Kuhina i oleloia a me ka Aha Hooko i oleloia i manao ai e lawa kupono ana no ka uku ana aku i na hoolilo o ke Aupuni no ka manawa e nee nei.

PAUKU 2. O na dala i aieia malalo o ka mana o keia Kanawai e hookaa hou ia aku no e ke Kuhina Waiwai mamuli o kona haawi ana aku ia mea, me ka ukupanee pu i oi ole aku mamua o eono pa-keneta o ka makahiki ma ke dala gula Amerika Huipuia.

PAUKU 3. Aole no e kikooia kekahi dala o keia kuleana kikoo dala a mau kuleana kikoo dala paha, koe wale no ma o a no na bila kikoo, a i ole, kauoha paha mai ke Keena mai i ka Waihona Dala, no kekahi huina like a i aponoia e ke Kuhina Waiwai.

PAUKU 4. O na dala a pau e loaa mai ana malalo o ka mana o keia Kanawai e ukuia aku no ia a e hoolilo wale ia no hoi no na lilo o ke Aupuni no ka manawa e nee nei malalo o na haawina i hanaia e ka Ahaolelo e like me ia i hai mua ia, a e hookaaia aku no ia mau huina dala, o ka ukupanee pu kekahi e hookaa pu ia mailoko ae o na loaa kumu o ke Aupuni e like me ka mea e hoomaopopoia ana e ka Ahaolelo.

PAUKU 5. E mana no keia Kanawai mai a mahope iho o ka la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 21 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 50.

He Kanawai e Kukulu ai i Paka Kahakai ma ka Aoao Hikina o ke Awa o Honolulu.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ua hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina e hookoe i kela wahi o ke kahola e waiho ana ma ka hikina hema o ka nuku o Honolulu, i hoakakaia mahope iho nei iloko o ka Pauku 3, ma ke ano he Paka Kahakai noa i ka lehulehu, a e pakui aku i ua hookoe ana la i kela manawa keia manawa i na aina e ae ma ke kahola e pili ana i hooliloia i ke Aupuni no ia hana e na Kahu o ka Waiwai o Bernice Pauahi Bishop, a poe e ae paha.

Pauku 2. Ma keia ua hoomana hou ia ke Kuhina Kalaiaina e hana i kekahi aelike me na Kahu o ka Bernice Pauahi Bishop Museum, mamuli o laila e hoomanaia ai lakou e kukulu a malama maloko o ka Paka Kahakai i oleloia i kekahi wahi e malamaia ai na mea ola a ulu o loko o ke kai ma ke ano noa i ka lehulehu, me ke kuleana malalo o ke kuhikuhi ana a ke Kuhina Kalaiaina, e kukulu a malama i na hale, na mea hana a pau e pili ana, i huipuia me kekahi uwapo no na moku e lawelaweia ana e pili ana me ia mea.

Pauku 3. Mai ke Kahua Anaaina Aupuni "Channel A" ma ka palekai, a mai ia wahi mai e kau ana ka "Punchbowl A" Ak. 51 18, Hik. oiaio, ua holo ka palena ma ka meridiana oiaio:

Ak. 39 00 Hik. 600 kapuai ma ke kae mawaho o ka palekai;

He. 46 45 Hik. 850 kapuai ma ka Aina Aupuni ma ke kahola;

He. 62 43 Ko. 750 kapuai ma ke kae mawaho o ka palekai a hiki i ke Kahua Anaaina Aupuni "Sea-wall A."

Ak. 51 00 Ko. 400 kapuai ma ke kae mawaho o ka palekai a hiki i ka hoomaka ana o ka pi'o.

Alaila ma kekahi pi'o i ka Akau o ka hanai 150 kapuai, e hahai ana i ke kae mawaho o ka palekai a hiki i kahi i hoomaka ai e hookomo ana i ka ili o 54-100 Eka.

Aponoia i keia la 21 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 51.

He Kanawai e Hoololi ai i na Pauku 13 a me 15, e Hoopau Loa ai i ka Pauku 14, a e Pakui ai i Pauku Hou e Kapaia Pauku 17A o ka Mokuna 65 e Pili ana i na Mea Ana me na Mea Kaupaona.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 13 o ka Mokuna 65 o ke Kanawai Hoopai Karaima i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 13. E lilo i hana na ke Kuhina Kalaiaina e imi a loaa kekahi mea ana pololei a i kela a me keia makahiki (a pinepine iho paha, e like me kona manao he pono) e kauoha e hoopololeiia na mea kaupaona a me na mea ana a pau iloko o keia Repubalika i lawelaweia e kekahi poe ma ke kuai ana i kekahi waiwai, mea kuai a kalepa paha, na hua ai a me na mea ulu, a mea e ae paha ma kahi i lawelaweia ai e like me ia mea ana pololei, a e sila i na mea i ikeia ua pololei me na hua palapala "R. H." A ma ia ano no e hooia oia i na mea kaupaona a no na mea ana i laweia aku iaia e ana ia."

PAUKU 2. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Pauku 14 o ka Mokuna 65 o ke Kanawai Hoopai Karaima.

PAUKU 3. Ma keia ke hoololiia nei ka Mokuna 15 o ka Mokuna 65 o ke Kanawai Karaima i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 15. O ka uku no ka hoopololei ana i kekahi mea kaupaona a mea ana paha e like no ia me keia mahope iho nei; no ka sila ana a me ka hoailona ana i kekahi mea kaupaona he kanalima keneta; no ka sila ana a me ka hoailona ana i kekahi mea ana he 25 keneta; no ka sila ana a me ka hoailona ana i kela a me keia mea ana kaumaha he umi keneta; no ka sila a me ka hoailona ana i kela a me keia mea ana wai a mea maloo paha he umi keneta, a me kekahi uku kupono no ka hana ana a like na mea ana kaumaha a me na mea ana e ae e like me ka mea pololei.

Eia nae, aole no e koiia kekahi uku no na nana ana i oi aku mamua o elua i ka mea ana kaumaha hookahi a mea ana e ae paha iloko o ka makahiki hookahi. O na uku a pau i ohiia malalo o keia Pauku e ukuia aku no iloko o ka Waihona ma ke ano he loaa Aupuni."

PAUKU 4. Mahope iho o ka Pauku 17 e pakui aku i Pauku hou e kapaia Pauku 17A.

"Pauku 17A. O kekahi mea mamuli o kona manao ponoi a ma ke ano kolohe nana i hooloili i kekahi mea kaupaona a mea ana paha mahope iho o ka hooiaia ana a me ke silaia ana, e kauia maluna ona ina e hoahewaia imua o kekahi Aha Hookolokolo Apana kekahi hoopai aole e oi aku mamua o kanalima dala no kela a me keia hewa o ia ano."

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 21 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 52.

He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Kokua ai i ka Hanaia ana o na Alanui Alahao," i Aponoia ma ka la 1 o Augate, M. H. 1878, ma ka Pakui ana aku i Pauku Hou i ua Kanawai la, a e Kapaia Pauku 3À.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e kokua ai i ka hanaia ana o na alanui alahao" i apono ia ma ka la 1 o Augate, M. H. 1878, ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana i pauku hou, i kapaia Pauku 3A, e heluheluia e like me keia mahope iho nei:

Pauku 3A. Aka, aole e manaoia kekahi mea maloko o keia Kanawai he mea e aeia ai kekahi hui o ia ano e komo, a i ole ia, e lawe i kekahi wahi e a'e mai ai a e emi aku ai o ke kai, aole hoi ma kekahi ano e keakea, alai, a i ole ia, hoopilikia aku i na pono holomoku maloko, a i ole ia, maluna o kekahi kai a wai o ka lehulehu i hiki e holoia e na moku; a aole nohoi e hoala, kukulu, a i ole ia, malama paha i kekahi alahaka, maloko, maluna, a i ole ia, maluna ae paha o kekahi awa, kaikuono, a i ole ia, muliwai paha mawaho aku o ka aekai i ka wa kai nui."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 23 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE.
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 53.

He Kanawai e pili ana i na Ilina o ka Lehulehu.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina i kela manawa keia manawa e kukulu i na ilina no ka lehulehu, a i ole ia, mau wahi e kanuia ai na poe maloko o na Apana o ka Repubalika ana i manao ai he kupono.

No keia hana ua hiki iaia e hookaawale ae i kekahi mau wahi o na aina o ka lehulehu ana i manao ai he kupono, a me ka apono o ka Aha Hooko e kuai i na aina kupono, a i ole ia, i kekahi mau kuleana iloko o na aina mai na poe mai no lakou ia aina.

Pauku 2 Ua hiki no i ke Kuhina i oleloia i kela manawa keia manawa me ka apono ana o ka Aha Hooko e hoolilo aku i kekahi Ahahui Pa Ilina, a hui e ae paha o ia ano i ka waiwai i hookaawaleia ma ia ano, a i ole ia, i loaa maloko o kekahi apana, a i ole ia, i kekahi mau wahi o ia waiwai, e paaia a e hooponoponoia ma ke ano he ilina a mau ilina paha no ka lehulehu, mamuli o na kumu ana i hooholo ai no ka aponoia ana i oleloia.

Pauku 3. Aole e manaoia ua kue na mea i hoakakaia maloko o keia Kanawai me ka mana i haawiia ma ke Kanawai i ka Papa Ola e hana i na rula no ke kanu ana i na poe make, a e pili ana i na ilina ame na wahi e kanuia ai, a i ole ia, e hoomalu i ke ola o ka lehulehu.

Pauku 4. E mana keia Kanawai mai kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 23 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 54.

He Kanawai e Laikini ana i ka Hana ana i ka Waina mai na Hua Waina mai i Hooululia ma Hawaii Nei, a e Hoomaopopo ana no ke Kuai ana o ia Waina a e Hoopau ai i ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o 1894, i Aponoia ma ka La 7 o June, 1894, e Pili ana i ka Laikini ana i ka Hana ana i ka Waina mai na Waina i Hooululia ma Hawaii Nei, a e Hoopau ai i ke Kanawai 58 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i Aponoia June 8, 1896, e Hoololi ana i ka Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o 1894, i Aponoia i June 7, 1894.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ua hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina e haawi i na laikini no ka hana ana i ka waina i hoululia ma Ko Hawaii Paeaina, ke waiho mua ae nae ka mea noi i laikini me ke Kuhina i oleloia i bona ma ke ano mahope iho nei, me hookahi hope kupono i lawa: E ike auanei na kanaka a pau ma keia palapala, o maua o..... na mua, me .....ka hope, e noho ana ma..... ma ka Mokupuni o.....Ko Hawaii Paeaina, ua hoopaaia a paa loa ia.....Kuhina Kalaiaina, a i kona mau hope ma ka Oihana no na dala hoopai he Hookahi Haneri, e ohiia maluna o ko maua mau waiwai pakahi a hui paha ina e kueia kekahi o na kumu, a i ole ia, na kumu a pau paha i hoakakaia maloko nei. No ka hookaa pololei ana o ia mea ke hoopaa nei maua ia maua iho, me ko maua mau hooilina, hooko kauoha a me na luna hooponopono waiwai.

Hoike ko maua mau lima i keia la.....o .....M. H. 18.....

O ke kumu o keia hoopaa ana, oia no keia: Oiai o.....
.....na mua i oleloia i keia la ua loaa iaia he laikini e hana i ka waina mai na waina mai i hoouluia ma Ko Hawaii Paeaina no na makahiki he ekolu mai keia la aku, a nolaila ina aole oia e hana i kekahi barani, rama a i ole ia, wai ikaika e ae paha; ina aole oia e hana i ka waina mai na waina mai i hoouluia ma na aina e; ina aole oia e kuai i kekahi waina i hanaia malalo o keia laikini i kekahi mea mawaho ae o ka poe i laikiniia e kuai i na waiona, na waina, a i ole ia, i na bia; ina oia ma ka la mua o Dekemaba a mamua ae paha o ia la o kela a me keia makahiki e haawi aku i ke Kuhina i oleloia i hoike i hoohikiia ma ke kakau no ka nui o ka waina i hanaia e ia iloko o ka makahiki i hala, ka nui i kuaiia, a me ka nui e waiho ana ma kona lima, alaila, e lilo keia hoopaa ana i mea ole, aka ina aole pela, ma ka hooiaioia ana aku a maopopo i kekahi Lunakanawai Apana ua uhakiia kekahi, a i ole ia, o na kumu no a pau i hoakakaia maluna, e lilo ka hoopai i oleloia maloko o ka palapala hoopaa maluna ae nei no ka pomaikai i ke Aupuni Hawaii.

[L. S.].....Ka Mua.
[L. S.].....Ka Hope.

PAUKU 2. Na ka Ilamuku, a i ole ia kona Hope, a i ole ia ka Makai Nui, a i ole ia ka Hope Makai Nui o kela a me keia apana pakahi e nana i kela manawa keia manawa i ka waina o kekahi mea i laikiniia e hana i ka waina, a e hoomaopopo a maopopo pono aole waina i kuaiia, koe wale i ka poe kuai waina i laikiniia.

PAUKU 3. I ka manawa e lilo ai ka bona i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai e pau no a lilo i mea mana ole ka laikini i haawiia e ka Kuhina Kalaiaina.

PAUKU 4. O ka mea nana e hana i ka waina i mea kuai aku me ka loaa mua ole o kekahi laikini e like me ia i hoakakaia ma keia Kanawai, a i ole ia ua loaa iaia he laikini e like

me ia i olelo mua ia, ua kuai aku nae i ka waina i oleloia ma kekahi ano e ae mai ka mea i hoakakaia maloko o ka bona i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, e kauia no maluna ona na uku ke hoahewaia imua o kekahi Lunakanawai Apana e like me na hoopai no ke kuai ana i na waiona me ka laikini ole.

PAUKU 5. O ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o 1894 i aponoia ma ka la 7 o Iune, 1894, e pili ana i ka laikini ana i ka hana ana i ka waina mai na waina mai i hoouluia ma Hawaii nei a me ke Kanawai 58 o na Kanawai o ke Kau o 1896 i aponoia ma ka la 8 o Iune, 1896, e hooloili ana i ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o 1894 i aponoia ma ka la 7 o Iune, 1894, ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 23 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 55.

He Kanawai e Hooponopono ai i ka Wehe ana i na Alanui Maluna o na Aina Ponoi o Kekahi Poe ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, a me ka Kaona o Hilo, Mokupuni o Hawaii.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hāwaii:

Pauku 1. Ina ua makemake ka ona o kekahi aina e waiho ana ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, a i ole ia, ke kaona o Hilo, Mokupuni o Hawaii, e wehe i kekahi alanui a mau alanui paha, no ka pono o ka lehulehu maluna o ia aina, e hui ana me na alanui o ka apana, a i ole ia, ke kaona i oleloia, e lilo no i hana nana ka waiho mua ana aku i ke Kuhina Kalaiaina i kekahi kii a me ka hoakaka ana o ia alanui paha i manaoia, e hoike pololei ana i kahi i waiho ai, ka loihi, ka laula, ke ano o ka hana ana a me ka hoopau ana.

Pauku 2. Na ke Kuhina Kalaiaina, i ka manawa e loaa ai iaia ke noi e nana i kahi i manaoia ai e hana i ke alanui a mau alanui paha, a ma ia hope iho e haawi aku i ka mea noi i kana olelo hooholo i kakauia e pili ana i ke alanui a mau alanui paha i manaoia, e apono ana, a i ole ia, e apono ole ana, a i ole ia, e hoike aku ana e hooponopono hou ia na hoolala ana.

Pauku 3. Aole no e ae ia kekahi alanui o ia ano e ke Aupuni ina aole i hoomoe ia, hana ia a hoopau ia e like me na hoolala ana i aponoia e ke Kuhina Kalaiaina, a ua hana ia a haawiia kekahi palapala hoolilo no ua alanui nei i ke Aupuni, a ua laweia e ke Aupuni.

Pauku 4. Aole no e manaoia kekahi alanui i weheia maluna o ka aina ponoi o kekahi poe ma ka apana, a i ole ia,

ke kaona i oleloia he alanui no ka lehulehu ina aole i hui na poo a i elua o ia alanui ma na alanui e ae o ka lehulehu; a no na hana o keia Kanawai, ina o kekahi mau alanui huina maluna, a i ole ia, i manaoia no kekahi aina ponoi ua hui pakahi me na alanui o ka lehulehu ma kekahi o ko laua mau poo pakahi, o ia wahi o ia mau alanui huina i lilo he wahi moe kahi iloko a puka aku i waho o ia alanui e manaoia no he hookahi alanui ma ka manao o keia Kanawai.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i ka la 23 o Iune, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE.
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 56.

He Kanawai e Pili ana i ka Mana o na Aha Hookolokolo Kaapuni a me na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena; a e Hoololi ana i ka Pauku 38, a e Hoopau Loa ana i ka Pauku 39 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o ke Kau o 1892 e Pili ana Ilaila.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 38 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 38. Aka nae hoi, e kaupalenaia no na mana a me na kuleana hookolokolo o na Aha Hookolokolo Kaapuni, a o na Lnakanawai Kaapuni paha ma ke Keena, e pili ana i na hihia o ke ano kivila, e like me ia i hoakaka mua ia mamua ae nei, e like me keia iho:

"Akahi: Na hihia i hoakakaia iloko o ka Mahele 2 o ka Pauku 36, e kupono wale no e hookolokoloia iloko o ka Apana Kaapuni kahi i oleloia ai ua hanaia ka hoopii a me ka uku hoopai:

"Elua: Na hoopii kipaku, na hoopii e hoomaopopo i ke kuleana iloko o ka waiwai paa, a me na hoopii komohewa, e hookolokoloia imua o ka Aha Kaapuni wale no kahi i waiho ai ka waiwai paa i hoopaapaaia. A o na hoopii no kekahi hana kue i ka pono o kekahi, e hookolokoloia ma ka Apana Kaapuni wale no kahi i ulu ae ai ka hoopii:

"Ekolu: Na hihia oki mare, hookaawale a hoopau wale ana paha i ka mare, e hookolokoloia maloko wale no o ka

Apana Kaapuni kahi a na aoao a elua i noho hope ai ma ke ano he kane a he wahine:

"Eha: Na hihia banekarupa, e hooloheia maloko wale no o ka Apana Kaapuni kahi o ka mea banekarupa i oleloia i malama ai i kana oihana poo, a i ole ia, maloko o ka Apana Kaapuni Ekahi:

"Elima: Na hana no ka hooko ana i na palapala kauoha, a no ka hoonoho ana o na lunahooponopono waiwai, no na kahu waiwai o na poe i make; no ke kaana ana i ke kuleana o ka wahine mare, a no na hana e ae a pau e pili ana i ka lawelawe a me ka hooponopono ana i na waiwai o na poe i make, e laweia mai maloko wale no o ka Apana Hookolokolo Kaapuni kahi i noho hope ai ka mea i make. Eia nae, ina ua make ka mea i make ma na aina e, ua hiki no e laweia na hana maloko o ka Apana Kaapuni Ekahi:

"Eono: Na hana no ka hookohu ana i na kahu malama, a no na mea e ae a pau e pili ana i ke kuleana o na kahu malama a me na hanai, e laweia mai iloko o ka Apana Kaapuni kahi o ka mea, a i ole ia, o ka hapanui paha o na poe e noho ana mamuli o lakou i hoomakaia ai ia mau hoopii ana:

"Ehiku: Na hana no ka mahelehele ana i ka waiwai paa, e laweia iloko wale no o ka Apana Kaapuni kahi o ia waiwai paa e waiho ana, i noiia ai e mahele, eia nae ina ua waiho ia waiwai paa iloko o na Apana Kaapuni i oi aku mamua o hookahi ua hiki no e hoomakaia na hana ma kekahi Apana Kaapuni iloko olaila i waiho ai ka waiwai paa:

"Ewalu: Ka mana o ka hana ana e like me ke kanawai no ka lawe hanai ana i na keiki a me ka hooholo ana i ke kuleana o na keiki kamehai, me ka Lunakanawai no ia o ka Apana Kaapuni kahi o na makua o ke keiki i oleloia e noho ana:

"Eiwa: Ka mana o ka hoopuka ana i na palapala e like me ia i hoakakaia iloko o ka Mahele 9 o ka Pauku 37, me ka Lunakanawai no ia o ka Apana Kaapuni kahi o ka manawa i oleloia, no ka hooko ana mamuli o ua palapala la e ulu ae ai. Aka nae, ina i ka manawa e ikeia ai he kupono e hoopukaia ua palapala la no ka hooko ana a no ka hoomau ana aku paha i ka pono o kekahi hoopii a hookolokolo paha i hoomakaia, a e waiho ana paha imua o kekahi Aha Hookolokolo Kaapuni a Lunakanawai paha, aia iloko o ka Aha Hookolokolo a Lunakanawai paha imua ona ua hoopii la a hookolokolo ana paha i hoomakaia ai a e waiho ana paha, ina no ua ulu ae ma kekahi Apana Kaapuni okoa aku ke kumu i oleloia ai no ke kokua ana."

PAUKU 2. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Pauku 39 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o ke Kau o 1892.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai; aka, aole e manaoia ua pili i kekahi hihia a hana paha e waiho ana ma ia manawa imua o kekahi Aha Hookolokolo Kaapuni a Lunakanawai Kaapuni paha, aole hoi i kekahi hihia e waiho ana imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie a e hoihoiia ana paha i kekahi Aha Hookolokolo Kaapuni a Lunakanawai paha no na hana hou ana aku.

Aponoia i keia la 6 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 57.

He Kanawai e Pili ana i Kekahi Mau Laikini, a e Hoololi i ka Pauku 80 (E Pili ana i ka Waiu-Bipi) Pauku 83 (E Pili ana i na Notari o ka Lehulehu, Agena Hooiaio Palapala, Agena Hooiaio Palapala Aelike-Hana Kepa) o ke Kanawai 64 o ke Kau Kanawai o 1896 e Pili ana i na Laikini, i Aponoia i ka La 16 o Iune 1896.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Pauku 80 a me 83 o ke Kanawai 64 o na Kanawai o ke Kau o 1896, e pili ana i na laikini, i aponoia i ka la 12 o Iune, 1896, ma keia ua hooloiia, a e heluhelu penei:

"Pauku 80. O ka uku makahiki no ka laikini kuai waiubipi he Elua Dala me Kanalima Keneta ($2.50).

"Pauku 83. O ka uku makahiki no ka laikini e lawelawe i Agena Hooiaio palapala aelikehana, iloko o ka Apana o Honolulu he Kanalima Dala.

"Ka uku makahiki no ka laikini e lawelawe i Notari no ka lehulehu, a i ole, i Agena Hooiaio palapala, he Umi Dala no Honolulu, a i Elima Dala no ka Apana Hookolokolo Ekahi mawaho o Honolulu, a he Elima Dala no na Apana Hookolokolo Kaapuni e ae.

Pauku 2. E lilo keia i Kanawai mai a mahope iho o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 6 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 58.

He Kanawai e Hookaawale ana i Mau Haawina Kuikawa no na Hana o na Keena o ke Aupuni Iloko o na Makahiki Elua e Pau ana ma ka La 31 o Dekemaba o ka Makahiki 1899.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na huina mahope iho nei i hiki ka huina i ka $2,289,581.50, ma keia ke hookaawaleia nei e ukuia no loko a'e o na dala apau iloko o ka Waihona i loaa mai na loaa apau o ka Repubalika o Hawaii no ka manawa o Elua Makahiki e hoomaka ana ma ka la Ekahi o Ianuari, 1898, a e pau ana ma ka la 31 o Dekemaba, M. H. 1899.

OIHANA HOOKOLOKOLO.

Na lilo o na Aha Hookolokolo Kiekie me Kaapuni	$ 33,000 00
Kuai ana i na Buke Kanawai no ka Aha Kiekie	1,200 00
Kuai ana i na Buke Kanawai no na Aha Kaapuni mawaho aku o ka Apana Ekahi	500 00
Pa'i ana a Hoohuihui ana me ka Humu ana i na Olelo Hooholo Hawaii	3,200 00
Lako Palapala, me kela lilo keia lilo	1,800 00
Hoohuihui ana a pa'i ana i na Kanawai Karaima me Kivila	2,675 50
	$ 42,375 50

OIHANA O KO NA AINA E.

Kela lilo keia lilo Keena o ko na Aina E.....$	3,000 00
Na lilo e pili ana me na Elele a me ka Oihana Kanikela	15,000 00
Na lilo Keena Kanikela Hawaii ma Kapalakiko.	3,600 00
Na Hookipa Aupuni me na hoohiwahiwa.....	3,000 00
Na lilo Aha Hooko.....	600 00
Hoolako ana i na ike ma na Aina E.....	5,000 00
Kokua me ka hoihoi mai i na Hawaii ilihune..	3,000 00
Na lilo o ka Aha Kuka o ke Aupuni.....	100 00
Kokua i na luina Hawaii.....	1,000 00
Kokua Oihana Koa.....	60,000 00
Na Ohe hou no ka Bana, Honolulu.....	1,705 00
Na lilo Hoikeike Trans-Mississippi ma ka hoike ma Omaha	3,500 00
Kukulu ana elua pohaku ilina no na Koa Anderson a me Husburg.....	150 00
$	99,655 00

OIHANA WAIWAI.

Kela lilo keia lilo Keena Waiwai.....$	3,500 00
Kela lilo keia lilo me na lilo kaahele, Keena Luna Hooia	6,000 00
Pa'i ana i na Hoailona Kuni, etc.....	500 00
Ukupanee ma na aie apau a me na uku mua i huiia me na komisina ma na dala i hooiliia i Ladana	585,000 00
No ke Kuai ana me na lilo o ka hana ana i na Dime a me na Nikela.....	15,000 00

Na lilo o ke Komisina Auhau.....	5,000 00
Hooloi mai ka Waihona Kuikawa i ka Waihona Kuai Aina, Waihona Kuikawa.....	29,457 48
Uku hou ia A. Kunuiakea.....	5 50
	$ 644,462 98

OIHANA DUTE.

Kela lilo keia lilo Oihana Dute.....	$ 10,000 00
Na lilo o ka Waapa Pailata me Dute.....	2,500 00
Waapa Mahu	5,000 00
Dala Hana Kuikawa.....	5,000 00
	$ 22,500 00

OIHANA LETA.

Kela Lilo keia Lilo Oihana Leta.....	$ 17,000 00
Halihali Leta Kuikawa (na Aina E).....	15,000 00
Kumupaa Dala Kikoo Hale Leta.....	3,500 00
Uku Kokua Lawe Leta Wilder's S. S. Co.....	3,000 00
Uku Kokua Lawe Leta Inter-Island S. N. Co....	3,000 00
Kokua Kaulele Lawe Leta Pili Aina.....	2,000 00
	$ 43,500 00

KEENA AUHAU.

Na Papa Hoopii Auhau.....	$ 1,500 00
Na Metala Ilio.....	500 00
Kela Lilo keia Lilo Keena Auhau.....	8,000 00
	$ 10,000 00

OIHANA O KA LOIO KUHINA.

No ke Ola ame ka Malama ana i na Paahao.....	$ 80,000 00
Kela Lilo keia Lilo, na Lilo Kivila ame Karaima.	30,000 00
Na Aha Koronero.....	5,000 00
Na Lilo o na Hoike ma na Hihia Karaima.....	7,000 00
Oihana Makai Kiu.....	13,000 00
Kokua i ka Puali Makaainana.....	8,000 00
Kaa no ka Oihana Makai ame na Lako.....	1,200 00
	$ 144,200 00

OIHANA HOONAAUAO.

Na Kula Hanalima me Hoopololei.....		$ 10,000 00
Na Lilo no ke A'o Hanalima.....		2,000 00
Na Lilo o na Aha Hui o na Kumu.....		2,500 00
Waihona Buke		8,000 00
Lako Palapala ame kela Lilo keia Lilo.....		8,000 00
Hoomaemae ana i na Hale Kula.....		15,000 00
Na Lako ame na Pono.....		4,000 00
Kokua i ke Kula o Lahainaluna.....		4,000 00
Na Hale Kula Hou ame na Hale o na Kumu e like me ka Papa mahope iho nei:		
Mokupuni o Hawaii.....	$25,000 00	
Mokupuni o Maui.....	7,000 00	
Mokupuni o Oahu.....	48,000 00	
Mokupuni o Kauai.....	3,000 00	
		83,000 00
		$ 136,500 00

OIHANA KALAIAINA.

KOMISINA O NA AINA AUPUNI.

Kela Lilo keia Lilo	$	5,000 00
Na Alanui Hou ame na Ala Ololi		7,000 00
	$	12,000 00

KEENA ANA AINA.

Na Lilo no ke Ana ame na Hana ma ke Kahua i huiia me na Hana apau i hanaia e na Komisina o na Aina o ka Lehulehu	$	45,000 00
Na Lilo Keena, na Lako Hana, Pa'i ana i na Palapala Aina, etc		2,000 00
Meteorology ame Ana Kai		1,200 00
	$	48,200 00

KEENA KAKAU KOPE.

Kela Lilo keia Lilo	$	550 00

BURO HOOPAE LIMAHANA.

Kela Lilo keia Lilo me na Lilo Kaahele	$	2,500 00

OIHANA WAI.

Na Lilo Hoohana	$	7,500 00
Hoomaemae ana i na Luawai		8,000 00
Hoomaemae Laula		12,000 00
Na Lilo Hoohana, na Kahua Pauma		25,000 00

Na Lilo Hoohana Makeke	1,000 00
Oihana Wai, Hilo	700 00
Oihana Wai, Laupahoehoe	300 00
Oihana Wai, Koloa	200 00
Paipu Wai no Waiohinu, Kau, Hawaii	500 00
Na Lilo o ka Nana i na mea Kalana Wai	1,500 00
Oihana Wai, Nawiliwili	2,500 00
	$ 59,200 00

OIHANA O NA HANA HOU.

Kela Lilo keia Lilo me na Lilo Kaahele	$ 2,200 00
Na Lilo Kaahele Eneginia Alanui e hui ia me na Bila Hookaa	1,200 00
Na Hoomaemae ana, na Lako ame na Pakui i na Hale Aupuni	45,000 00
Hale Kinai Ahi ame na Lako ma Kulaokahua	7,000 00
Na Awapae ame na Mouo, Hawaii	3,000 00
Hale Ukana ma Hookena	200 00
Hale Ukana ma Napoopoo	200 00
Hooloihi Uwapo ma Hookena	800 00
Hooloihi Uwapo ma Keauhou	500 00
Na Awapae me na Mouo, Maui	2,500 00
Hooloihi ana i ka Uwapo ma Punahoa, Hana	500 00
Eli ana i ke Awa o Lahaina	1,000 00
Hooloihi ana Uwapo ma Kihei	1,200 00
Na Awapae me na Mouo, Molokai	3,000 00
Na Awapae me na Mouo, Honolulu	25,000 00
Na Awapae me na Mouo, ma na Apana e a'e o Oahu i huiia me ke Awa o Puuloa	1,000 00
Na Awapae me na Mouo, Kauai	2,000 00

Na Awapae me na Mouo Laulaha	5,000 00
Na Lako Hale Kukui	2,000 00
Moku Kolo Moku	10,000 00
Eli ana i ke Awa o Honolulu	20,000 00
Hoonee ana i ka Hale Hoahu Powda	7,500 00
	$ 140,800 00

NA ALANUI AME NA ALAHAKA, HAWAII.

Na Pale Ala Aoao me Halii Pohaku no na Ala Aoao o ke Aupuni, Hilo	$ 2,400 00
Hilo Akau	2,500 00
Alanui mai Laupahoehoe a hiki i Kiilau	2,500 00
Hilo	15,000 00
Uwapo Pohaku ma Pohakunanaku	2,000 00
Kuai Mahu Rola Alanui no Hilo	5,000 00
Puna	10,000 00
Hana ana i ke Alanui ma na Home Liilii ma Nanawale ame Kaohe, Puna	1,200 00
Alanui Hou mai Pahoa a hiki i ke poo o ke Alanui o Rycroft	266 94
Hoopaa ana i ke Alanui mai Koae a hiki i Kamaili	1,000 00
Kau	4,000 00
Alanui no na Home Liilii o Ninole	2,000 00
Kona Hema	3,000 00
Hoakea ana me Hana Hou ana i ke Alanui mawaena o Kaohe me Alika, Kona Hema	2,500 00
Kona Akau	3,000 00
Alanui Kahakai mai Kailua a hiki i Keauhou	500 00

Hoakea me Hana Hou ana i ke Alanui Kahakai mawaena o Hookena ame Napoopoo.....	400 00
Kohala Hema	2,000 00
Alahaka ma ke Kahawai o Waimea, Hawaii.....	500 00
Kohala Akau	1,500 00
Hamakua	2,500 00
Hana Hou ana i na Alanui a hiki i ke Awa.....	22,000 00
Home Liilii, Kauhuhu.....	2,500 00
Home Liilii, Ahualoa.....	8,000 00
Home Liilii, Kalopa.....	4,000 00
Home Liilii, Paauilo.....	6,000 00
Home Liilii, Kaala.....	5,500 00
Alanui o Piihonua, Hilo.....	7,500 00
Alanui o Kaupakuea, Hilo.....	7,500 00
Alanui mai ke Awa o Honokane-iki a hiki i na Home Liilii ma Awini.....	3,000 00
	$ 129,766 94

NA ALANUI AME NA ALAHAKA, MAUI.

Lahaina	$ 1,000 00
Wailuku	2,000 00
Makawao	2,000 00
Hana Hou ana i na Alanui mai Kokomo, Makawao, a hiki i Halehaku, Huelo.....	3,500 00
Uwapo Pohaku ma Kawaipapa, Hana.....	300 00
Na Alanui Apana o Hana.....	2,500 00
Kahikinui	1,000 00
Kuai Mikini Wawahi Pohaku no ka Apana o Hana, Maui	2,000 00

Uku no ke Ana Alanui mai Hanawi, Koolau, a hiki i Kailua, Huelo	500 00
Hoopaa ana i ke Alanui Home Liilii mai Makena a hiki i Kula	5,000 00
Alanui mai Olowalu a hiki i Maalaea	2,500 00
Alahaka ma Olowalu	600 00
Alanui mai Honolua a hiki i Kahakuloa	3,000 00
	$ 25,900 00

Na Alanui ame na Alahaka, Molokai	2,500 00
Alanui mai Koele a hiki i Awalua, Lanai	500 00
Alanui mai Pukoo a hiki i Halawa	3,000 00
	$ 6,000 00

NA ALANUI AME NA ALAHAKA, OAHU.

Honolulu	$ 100,000 00
Na Alanui Nuuanu a hiki i ka Pali	30,000 00
(Ua hanaia keia Haawina mamuli o ke kumu e hoihoiia iloko o ka Waihona ma ke ano he Loaa Aupuni ka Auhau Alanui no ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu.)	
Halii Pohaku i na Alanui ma Kaluaopalena, Kalihi, Oahu	1,000 00
Hoomaemae Alanui Houghtailing	300 00
Halii Pohaku Alanui Aupuni mai Moanalua a hiki i Pukaki	500 00
Halii Pohaku Alanui Union me na Poho Alanui	6,000 00
Hana Hou me Hoakea Alanui Waialae me ka Hooloihi ana	2,500 00

Hana Hou ana me Halii Pohaku ana ia Campbell Avenue me Alanui Monsarrat.....	2,000 00
Hoakea ana me Halii Pohaku ana i ke Alanui mai Keoneula ma Alanui Moi a hiki i ka Hale Pupule i hui ia me na Poho Alanui.....	5,000 00
Hoakea ana me Hana Hou ana Alanui Aala.....	500 00
Hana Hou Alanui Wyllie.....	400 00
Hoakea ana Alanui Moi ma ka Hikina o ka Uwapo o Kalihi me ka Uwapo Hou.....	2,000 00
Halii Pohaku River Street mai Alanui Moi a hiki i Vineyard Street.....	3,000 00
Hooloihi ana i ke Alanui Kukui mai Alanui Nuuanu a hiki i Alanui River.....	1,000 00
Ewa ame Waianae.....	1,000 00
Alanui mai Pouhala a hiki i ke Alanui Aupuni ma Ewa	500 00
Kuai Mikini Wawahi Pohaku, Ewa ame Waianae	2,000 00
Waialua	3,500 00
Koolauloa	2,000 00
Koolaupoko	8,000 00
Hana Hou Pale Kai o Waiahole.....	500 00
	$ 171,700 00

NA ALANUI AME NA ALAHAKA, KAUAI.

Apana o Koloa—

Alanui me Alahaka, Koloa.....	96 08
Na Uwapo Pohaku Liilii me Alahaka ma Kalahea	1,500 00
Alanui Hou, Wahiawa Komohana.....	800 00

Hoopiha Hou me Uwapo Pohaku Alanui o Lihue	500 00
Hoakea ana i ke Alanui ma ka Pa Wahiawa Hikina	1,000 00
Uwapo Pohaku Liilii Alanui o Lawai	800 00
Alahaka o Wahiawa	600 00
Alahaka o Hanakaape	800 00
Alahaka o Wailana	300 00
Alahaka o Ka Hale Wili	300 00
Waimea	2,000 00
Hanalei	8,000 00
Alahaka ma ke Kahawai o Waipa	4,000 00
Alahaka o Waikaiea	700 00
	$ 21,396 08

Alanui ame na Alahaka Laulaha	$ 6,000 00

NA POHO ALANUI.

Na Poho Alanui o na Mokupuni apau	$ 50,000 00

KELA AME KEIA.

Kukui Uwila, Honolulu	$ 12,000 00
Hoomalamalama Kukui Uwila o na Alanui o Hilo	4,000 00
Na Kuhikuhi Alanui, Honolulu	500 00
Hoomalamalama Alanui mawaho aku o Hilo ame Honolulu	1,500 00
Na Lilo Hoohana o na Hale Holoi	8,000 00
Na Pale Alanui ma na Ala Aupuni	5,000 00
Pa ame ka Hoolike ana i na Apana Aina Aupuni	2,000 00

Kukui ma Kailua, Keauhou me Napoopoo ma ke Awa	500 00
Hoomaemae Makeke, Lahaina	400 00
Hale Hookolokolo me Hale Paahao, Kipahulu	1,000 00
Hoomaemae Hale Hookolokolo, Lahaina	1,200 00
Hale Luna Paahao, Kohala Akau	300 00
Hana Hou ana Hale Hookolokolo me Paahao, Hookena	500 00
Hale Hookolokolo me Hale Paahao, Pahala, Kau	400 00
Hale Luna Paahao, Hookena	150 00
Pakui Hale Hookolokolo, Hana, Maui	150 00
Telepona mai Kona Akau a hiki i Kohala Hema malalo o ke kumu e hoolilo ia i huina like e ka poe e noho ana ma ka Apana	2,500 00
	$ 40,100 00

PAPA OLA.

Na Lilo o kela ame keia ano	$ 10,000 00
Na Laau Lapaau	9,000 00
Kokua a Malama ana i na Halema'i	16,000 00
Lawe ana i na Opala me ka uku ole	10,000 00
Malama ana i na Keiki Ma'i ole a na Ma'i Lepera	12,000 00
Na Lilo malalo o ke Kanawai Hookamakama	1,000 00
Na Lilo Hoomalu Ma'i	10,000 00
Hookaawale ana, Malama ana me ka Lapaau ana i na Ma'i Lepera	180,000 00
Hale Kuai ma Kalaupapa	25,000 00
Na Lilo malalo o ke Kanawai Opiuma	5,000 00
Hale Ma'i Pupule	33,600 00
Kukui Uwila Hale Pupule	2,600 00

Kokua i ka Home Kapiolani.....	4,800 00
(Me ka Hoike i na Ma'i me ka nui o na Lilo i ka Papa Ola.)	
Kukulu ana i Home no na Keiki-kane ma'i ole a na Makua Ma'i Lepera.....	5,000 00
	$ 322,000 00

NA ULULAAU AME NA WAHI HOOULU.

Na Ululaau ame na Wahi Hooulu, Laulaha.....$	12,000 00

NA KAHUA O KA LEHULEHU.

Na Kahua o ka Lehulehu, Laulaha.....	4,000 00
Komisina Paka o Honolulu.....	7,500 00
Kela Lilo keia Lilo me na Lilo Kaahele o ka Entomologist	1,000 00
	$ 12,000 00

NA OIHANA KINAI AHI.

Oihana Kinai Ahi o Honolulu.....$	18,550 00
Oihana Kinai Ahi o Hilo.....	2,400 00
	$ 20,950 00

NA UKU KOKUA.

Kokua i ka Hale Ma'i Moiwahine.....$	20,000 00
Kokua i ke Keena o na Ma'i Akepau ma ka Hale-ma'i Moiwahine	5,000 00
(Mamuli na'e o ka lapaauia me ka uku ole o ka poe Ma'i a ke Aupuni.)	

Kokua i ka Paradaiso o ka Pakipika.....	2,400 00
(Eia nae aole e emi malalo o 600 Kope e hoouna ia i na Aina E i kela ame keia mahina me ka uku ole, i na inoa a ke Kuhina o ko na Aina E e kauoha ai.)	
Kokua i kekahi Moku Mahu mawaena o Honolulu, Maui, Molokai ame Lanai, malalo o ke kumu he moku mahu aole e emi malalo o 120 tona ka nui me ka ana ia ana.....	5,200 00
Kokua Moku Mahu mawaena o Hilo, Pohoiki ame Kehena, Hawaii, hookahi holo ana i ka mahina	1,200 00
Hoohui Telepona mawaena o ka Hale Hookolokolo o Pohoiki, Puna, me Hilo (malalo o ke kumu e hoolilo ka poe e noho ana ma ia Apana i kekahi huina like a e loaa i ke Aupuni ka lawelawe ana me ka uku ole he elua Telepona no elima makahiki).....	1,200 00
$	35,000 00

OIHANA KALAIAINA.

Laulaha, Pa'i Palapala ame ka Hoolaha ana....$	8,500 00
Na Lilo Koho Balota.....	15,000 00
Na Lilo o ka Waiho ana i na Palapala Hoike Palena Aina	100 00
Hoomalu ana i na Holoholona Ma'i.....	625 00
Na Pa Hoopaa Holoholona Aea.....	500 00
Uku Hoolimalima Kahua Hale Dute ma Kahului	600 00
Kela Lilo keia Lilo o ke Keena.....	3,000 00
Kuai Aina no ka Hale Paahao o Oahu.....	1,500 00
$	29,825 00

HOAKAKA HUI.

Oihana Hookolokolo	$ 42,375 50
Oihana o ko na Aina E	99,655 00
Oihana Waiwai	644,462 98
Oihana Dute	22,500 00
Oihana Leta	43,500 00
Keena Auhau	10,000 00
Oihana Loio Kuhina	144,200 00
Oihana Hoonaauao	136,500 00
Komisina o na Aina Aupuni	12,000 00
Keena Ana Aina	48,200 00
Keena Kakau Kope	550 00
Keena Hoopae Limahana	2,500 00
Oihana Wai	59,200 00
Oihana o na Hana Hou	591,663 02
Papa Ola	322,000 00
Na Ululaau ame na Wahi Hooulu	12,000 00
Na Kahua o ka Lehulehu	12,500 00
Na Oihana Kinai Ahi	20,950 00
Na Uku Kokua	35,000 00
Oihana Kalaiaina, Laulaha	29,825 00
	$2,289,581 50

PAUKU 2. Ma ka hana ana i na alanui hou apau, a i ole ia, na alahaka, ame ka hoolilo ana i na Haawina maopopo no ka hana hou ana i na alanui me na alahaka, e lilo i mea kupono e apono mua ia e na Papa Alanui i na Apana kahi i manao ia ai e hana ia mau hana, a o na hana apau oia ano e hana ia no malalo o ka hooponopono ana o ka Papa Alanui o ka Apana

kahi e hana ia ana ia mau hana hou, a o ka aponoia ana a lawe ia ana o na hana apau oia ano e ke Kuhina Kalaiaina mamuli no ia o ka palapala hoike mai ia Papa Alanui mai e hoakaka ana ua hana ia ua hana la me ka maikai a e like me ka mea i hoakaka ia maloko o ka aelike me na hoolala ana.

PAUKU 3. Ua ku no i ke Kanawai ke Kuhina Waiwai ke hoomau aku i ka uku ana elike me na haawina i aeia ma keia Kanawai a hiki i ka la 31 o Maraki, M. H. 1900, a ma ia hope aku ma ia ano no a hiki i ka wa e hooholoia ai o na haawina hou.

PAUKU 4. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e ukuia mai ka Waihona kekahi dala no na hana i oleloia ma keia Kanawai, koe wale no ma ke ano i hoakakaia maloko nei, a o ka hoolilo ana me ka ae ole ia o kekahi dala mai ka Waihona a'e me ka manao e hoike aku no ia mea imua o ka Ahaolelo ma ka Bila Kanawai Huikala ma keia ua papa loa ia.

PAUKU 5. O na aelike apau no ke kukulu a hana hou ana i na hana Aupuni i hiki aku i ka huina o Elima Haneri Dala ($500.00), a no ka hoolako ana aku i na mea hana, mea ai, a mau mea e a'e paha e haawiia no mamuli wale no o ka hoolaha akea ana no na kohokoho, a aole hana Aupuni, lako mea hana a mau pono ai paha e maheleheleia, a i ole ia, e haawi liiliiia aku i mea e alo a'e ai i na olelo o keia Pauku.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai a e lilo i Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia, koe keia mau itamu malalo o ke poo "Oihana Leta,"

Uku Koku Lawe Leta, Wilder's S. S. Co.....$3,000 00

Uku Kokua Lawe Leta, Inter-Island S. N. Co.... 3,000 00

I keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 59.

He Kanawai e Papa ai i ke Kukulu ana i na Pa me ka Uwea Ooi a me ke Kau ana i na Uwea Ooi Maluna o na Pa ma Kekahi Mau Wahi.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Mai a mahope aku o ka hooholoia ana o keia Kanawai ua lilo no i mea kue i ke kanawai no kekahi mea ke kukulu, a hana paha i kekahi pa i hanaia ma ke ano holookoa a hapa paha ma a e pili ana i kekahi alanui o ka lehulehu, a i ole ia, e kau aku a hoopili i kekahi pa o ia ano i kekahi uwea ooi.

Pauku 2. O kekahi mea e kue ana i ka Pauku 1 o keia Kanawai e manaoia ua ku oia i ka hewa mikamina, a ina e hoahewaia no ia mea, e kauia i kekahi hoopai aole e oi aku mamua o hookahi haneri dala, a i ole ia, e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o hookahi malama.

Pauku 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 60.

He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai 73 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa i Aponoia i ka La 26 o Aperila, 1894, i Kapaia "He Kanawai e Hookaawale ana i na Haawina Dala no na Uku Makahiki me na Uku Hana Iloko o na Makahiki Elua e Pau ana ma ka La 31 o Maraki, M. H. 1896."

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na huina dala malalo iho nei i hiki aku ka huina i ka $2,209,456 ma keia ua hookaawaleia e ukuia mailoko ae o na dala apau iloko o ka Waihona i loaa mai na loaa mai o ka Repubalika o Hawaii no na Makahiki Elua e hoomaka ana mai ka la Ekahi o Ianuari, M. H. 1898, a e pau ana ma ka la Kanakolu-kumamakahi o Dekemaba, M. H. 1899.

NA UKU MAKAHIKI A ME NA UKU HANA.

Uku o ka Peresidena	$	24,000 00

UKU HOOMAU.

Moiwahine Kanemake Kapiolani	$	4,000 00
Kaiulani		6,000 00
Mrs. Emma Barnard		600 00
Mrs. Kamakani Simeona		400 00
Mrs. Kaulua		400 00
Mrs. Mary R. Stoltz		720 00
F. W. Fehlber		720 00
	$	12,840 00

OIHANA HOOKOLOKOLO.

Uku Lunakanawai Kiekie.....$	12,000 00
Uku Kokua Lunakanawai Ekahi.....	10,000 00
Uku Kokua Lunakanawai Elua.....	10,000 00
Uku Kakauolelo o ka Oihana Hookolokolo.....	5,400 00
Uku o na Kakauolelo Pokole (2 ma ka $4,800.00 pakahi)	9,600 00
Uku o na Maheleolelo Hawaii, Aha Kiekie me Kaapuni (elua ma ka $3,000 pakahi).....	6,000 00
Uku Mahele a Unuhiolelo Pake.....	3,600 00
Uku Mahele me Unuhiolelo Iapana.....	3,000 00
Uku Mahele me Unuhiolelo Pukiki.....	1,200 00
Uku o na Maheleolelo ma na Aha apau i hookaawale ole ia ka uku.....	3,000 00
Uku o na Elele (2 ma ka $960 pakahi).....	1,920 00

APANA HOOKOLOKOLO EKAHI.

Uku Lunakanawai Kaapuni Ekahi, Apana Ekahi.$	8,000 00
Uku Lunakanawai Elua, Apana Ekahi.....	8,000 00
Uku Kakauolelo Ekahi, Apana Ekahi.....	3,600 00
Uku Kakauolelo Elua, Apana Ekahi.....	3,000 00
Uku Kakauolelo Ekolu, Apana Ekahi.....	2,400 00
Uku Kakauolelo Eha, Apana Ekahi.....	1,800 00
Uku Lunakanawai Apana o Honolulu, Papa Ekahi	5,000 00
Uku Kakauolelo me Maheleolelo, Aha Apana o Honolulu	2,400 00
Uku Lunakanawai Apana Ewa, Papa Eha.....	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana Koolaupoko, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana Koolauloa, Papa Ehiku	800 00
Uku Lunakanawai Apana Waialua, Papa Ehiku.	800 00
Uku Lunakanawai Apana Waianae, Papa Ehiku	800 00

APANA HOOKOLOKOLO ELUA.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Elua.....$	6,000 00
Na Lilo Kaahele o ka Lunakanawai Kaapuni a me Kakauolelo Apana Elua.....	300 00
Uku Kakauolelo Apana Elua.....	1,500 00
Uku Lunakanawai Apana Lahaina, Papa Ekolu..	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana Wailuku, Papa Elua..	2,880 00
Uku Lunakanawai Apana Makawao, Papa Ekolu	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana Hana, Papa Eha....	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana Kipahulu, Papa Ewalu	600 00
Uku Lunakanawai Apana Honuaula, Papa Ewalu	600 00
Uku Lunakanawai Apana Molokai, Papa Eono..	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana Lanai, Papa Ewlu....	600 00

APANA HOOKOLOKOLO EKOLU.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Ekolu me Eha .....$	6,000 00
Na Lilo Kaahele o ka Lunakanawai Kaapuni a me Kakauolelo no na Apana Ekolu me Eha.	500 00
Uku Kakauolelo Apana Ekolu me Eha.....	2,400 00
Uku Kakauolelo Pokole.....	2,000 00
Uku Lunakanawai Apana Kohala Hema, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana Kona Akau, Papa Eha	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana Kohala Akau, Papa Ekolu	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana Kona Hema, Papa Elima	1,200 00
Uku Lunakanawai Apana Kau Komohana, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana Kau Hikina, Papa Ehiku	800 00

APANA HOOKOLOKOLO EHA.

Uku Lunakanawai Apana Hilo Hema, Papa Elua	$ 2,880 00
Uku Kakauolelo me Maheleolelo Hawaii, Aha Apana, Hilo Hema	1,200 00
Uku Lunakanawai Apana Hilo Akau, Papa Ehiku	800 00
Uku Lunakanawai Apana Hamakua, Papa Ekolu	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana Puna, Papa Ehiku	800 00

APANA HOOKOLOKOLO ELIMA.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Elima	$ 6,000 00
Uku Kakauolelo Apana Elima	1,200 00
Uku Lunakanawai Apana Lihue, Papa Ekolu	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana Waimea, Papa Eha	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana Koloa, Papa Elima	1,200 00
Uku Lunakanawai Apana Kawaihau, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana Hanalei, Papa Eono	1,000 00
	$ 165,500 00

OIHANA O KO NA AINA E.

Uku Kuhina o ko na Aina E	$ 12,000 00
Uku Kakauolelo	4,800 00
Uku o na Kakauolelo (1 ma ka $2,400, 1 ma ka $2,000, uku kakauolelo kokua $1,000)	5,400 00
Uku Kakauolelo Aha Hooko	3,000 00
Uku Elele ma Wasinetona	12,000 00
Uku Kakauolelo Keena Kanikela ma Wasinetona	8,400 00
Uku Kanikela Nui ma Kapalakiko	8,000 00
Uku Kokua Kakauolelo Kapalakiko	2,400 00
Uku Elele Keena o ko na Aine E	1,200 00
Malama ana i ka Oihana Koa no na uku	110,000 00

Puali Puhi Ohe	36,000 00
Malama ana i na Moolelo Kahiko	3,000 00
	$ 206,200 00

OIHANA WAIWAI.

Uku o ke Kuhina	$ 12,000 00
Uku Luna Hooia	7,200 00
Uku Luna Hooia mai Iulai 1, 1898, a hiki i Ianuari 1, 1900	3,600 00
Uku o na Kakauolelo o ke Keena Luna Hooia mai Iulai 1, 1898, a hiki i Ianuari 1, 1900	11,000 00
Uku Luna Buke Helu	5,400 00
Uku Kakauolelo Keena Waiwai	3,600 00
Uku Kakauolelo Elua me Elele	1,200 00
Uku Luna Auhau Oahu	5,400 00
Uku Luna Helu Hawaii	5,000 00
Uku Luna Helu Maui	4,600 00
Uku Luna Helu Kauai	4,000 00
Na Uku a me na Komisina o na Hope Luna Helu me Ohi Auhau	60,000 00
	$ 123,000 00

BURO OIHANA LETA.

Uku Luna Leta Nui	$ 6,000 00
Uku Hope Luna Leta Nui me Kakauolelo	4,000 00
Uku Luna Leta Nui o ka Banako Hale Leta	4,000 00
Uku o ka Luna Nui o ka Oihana Kikoo Dala Hale Leta	4,000 00
Uku o na Kakauolelo	33,720 00

Aole e oi aku mamua o:

1 Kakauolelo ma ka $150.00 o ka mahina,
1 Kakauolelo ma ka $125.00 o ka mahina,
4 Kakauolelo ma ka $100.00 pakahi o ka mahina,
2 Kakauolelo ma ka $75.00 o ka mahina,
3 Kakauolelo ma ka $70.00 pakahi o ka mahina,
4 Kakauolelo ma ka $50.00 pakahi o ka mahina,
2 Kakauolelo ma ka $45.00 pakahi o ka mahina,
1 Kakauolelo ma ka $40.00 o ka mahina,
2 Kakauolelo ma ka $20.00 pakahi o ka mahina.

Uku o na Luna Leta	40,000 00
Uku o na Lawe-Leta	38,000 00
	$ 129,720 00

BURO OIHANA DUTE.

Uku Luna Dute Nui	$ 6,000 00
Uku Hope Luna Dute Awa o Honolulu	5,400 00
Uku o 3 Kakauolelo Hookomo	7,800 00
Uku o 3 Kakauolelo Hoonohonoho	8,400 00
Uku Luna Kiai Awa Honolulu	4,000 00
Uku Malama Hale Papaa	2,400 00
Uku o na Luna Koho Waiwai a me na Poe Nana:	
Luna Nana	4,200 00
Kokua Luna Nana	3,000 00
Uku Luna Ana o ka Oihana Dute	3,000 00
2 Luna Koho Nana	4,800 00
Malama Hale Papaa, o ka Luna Nana	2,400 00
Luna Nana Waiwai Pake me Iapana	2,400 00
Uku o 3 Pailata Honolulu, pakahi $4,800	14,400 00
Uku o na Kokua Hale Papaa	7,200 00
Uku o na Kokua Kiai Honolulu	20,000 00
Uku o na Kiai Oihana Dute, Honolulu	27,500 00

Uku o 1 Kiai no na Pailata ma Leahi.....	1,800 00
Uku o 1 Kiai no na Pailata ma ke Keena Pailata	1,440 00
Uku Hana Waapa Pailata.....	5,000 00
Uku Kokua Kiai o na Awa a pau.....	8,000 00
Uku Luna Dute Kahului.....	3,000 00
Uku Kiai Awa Kahului.....	2,000 00
Uku Kiai Oihana Dute me na Luna Nana, Maui.	4,320 00
Uku Luna Dute o Hilo.....	3,000 00
Uku Luna Kiai Awa, Hilo.....	2,000 00
Uku o na Kiai Dute me na Luna Nana, Hawaii..	4,320 00
Uku Luna Dute Mahukona me Honoipu.....	1,800 00
Uku Luna Dute Waimea me Koloa.....	400 00
Uku Luna Dute Kailua me Kealakekua.....	400 00
	$ 160,380 00

KEENA O KA LOIO KUHINA.

Uku o ka Loio Kuhina.....$	12,000 00
Uku o ka Hope Loio Kuhina.....	6,000 00
Uku Kokua Loio Kuhina.....	3,600 00
Uku Ilamuku	6,000 00
Uku Kakauolelo o ka Ilamuku.....	3,600 00
Uku Hope Ilamuku.....	4,200 00
Uku Luna Halepaahao, Oahu.....	3,600 00
Uku Makai Nui o Hawaii.....	5,000 00
Uku Makai Nui o Maui.....	4,500 00
Uku Makai Nui o Kauai.....	4,000 00
Uku Kakauolelo Makai Nui Hawaii.....	1,800 00
Uku Kakauolelo Makai Nui Maui.....	1,800 00
Uku Kakauolelo Makai Nui Kauai.....	800 00
Uku Hope Makai Nui Hawaii.....	3,600 00
Uku HopeMakaiNui Kohala Akau.....	.....2,400 00
Uku Hope Makai Nui Kohala Hema.....	1,200 00
Uku Hope Makai Nui Hamakua.....	2,400 00

Uku Hope Makai Nui Hilo Akau.....	1,440 00
Uku Hope Makai Nui Kona Akau.....	2,400 00
Uku Hope Makai Nui Kona Hema.....	1,800 00
Uku Hope Makai Nui Kau.....	2,040 00
Uku Hope Makai Nui Puna.....	1,440 00
Uku o na Makai o Hawaii.....	55,000 00
Uku Hope Makai Nui Maui.....	3,000 00
Uku Hope Makai Nui Makawao.....	2,400 00
Uku Hope Makai Nui Lahaina.....	1,920 00
Uku Hope Makai Nui Hana.....	1,920 00
Uku Hope Makai Nui Molokai.....	1,600 00
Uku o na Makai Maui.....	30,000 00
Uku Hope Makai Nui Kauai.....	3,000 00
Uku Hope Makai Nui Kawaihau.....	1,560 00
Uku Hope Makai Nui Hanalei.....	1,560 00
Uku Hope Makai Nui Koloa.....	1,560 00
Uku Hope Makai Nui Waimea.....	2,400 00
Uku o na Makai Kauai.....	18,000 00
Uku Hope Makai Nui Koolaupoko.....	1,200 00
Uku Hope Makai Nui Koolauloa.....	1,200 00
Uku Hope Makai Nui Waialua.....	1,200 00
Uku Makai Nui Waianae.....	1,200 00
Uku Hope Makai Nui Ewa.....	1,800 00
Uku o na Makai Oahu.....	135,000 00
Uku Elua Kakauolelo o ka Halewai.....	2,880 00
Uku Makai ma na Aha Kiekie.....	2,160 00
Uku Luna Nana Kaa.....	2,400 00
Uku Kauka o ka Halewai me Halepaahao.....	2,400 00
Uku o na Luna Paahao, na Kiai a me na Luna o na Paahao	55,000 00
Uku Malama Hale Hoahu Aila Mahu.....	1,800 00
Uku Malama Hale Pauda.....	1,200 00
Uku Kakau Pokole, no ke Keena.....	3,000 00
	$ 415,580 00

OIHANA A'O PALAPALA.

Uku Kahukula Nui	$ 6,000 00
Na Lilo Kaahele Kahukula Nui	500 00
Uku Hope Kahukula Nui Honolulu	900 00
Uku Kumu Ao Kumu Kaahele	6,000 00
Na Lilo Kaahele Kumu Kaahele	500 00
Uku Kakauolelo o ka Oihana	3,600 00
Uku Hope Kakauolelo me Luna Kula Kona, Oahu	3,000 00
Uku Elele a me Kakauolelo Buke	1,800 00
Kokua i na Kula Aupuni, Uku Kumu	450,000 00
Uku o na Kahukula	4,500 00
Uku Luna Nui o ke Kula Hoopololei	2,400 00
Uku o ka Wahine Malama	1,800 00
Uku o na Kiai	1,800 00
	$ 482,800 00

OIHANA KALAIAINA.

Uku o ke Kuhina	$ 12,000 00
Uku Kakauolelo	5,400 00
Uku Kakauolelo Kokua Ekahi	4.800 00
Uku Kakauolelo Kokua Elua	3,600 00
Uku Kakauolelo Ekolu	3,000 00
Uku Kakauolelo Eha, me Kope	2,400 00
Uku o Elua Elele, pakahi $1,200	2,400 00
Uku Kakauolelo o na Palapala pili i na aina a me ke kope ana i na Palapala Sila Nui	1,800 00
Uku Luna Koho Balota Nui	1,200 00
Uku Kauka Holoholona	1,200 00
	$ 37,600 00

KOMISINA O NA AINA AUPUNI.

Uku o ka Agena Aina	$	6,000 00
Uku o ke Kakauolelo a Hope Agena, Apana Elima		4,200 00
Uku Kakauolelo		2,400 00
Uku Kokua Kakauolelo, Mea Kope a Kiko Hua		1,200 00
Uku Hope Agena Apana 1		3,000 00
Uku Kakauolelo Hope Agena Apana 1		1,200 00
Uku Hope Agena Apana 2		1,200 00
Uku Hope Agena Apana 3		960 00
Uku Hope Agena Apana 4		1,200 00
Uku Hope Agena Apana 6 aole e oi mamua o		720 00
Uku Luna Aina Apana 1		1,200 00
Uku Luna Aina Apana 2		720 00
Uku Luna Aina Apana 3		720 00
Uku Luna Aina Apana 4		720 00
Uku Luna Aina Apana 5		720 00
Uku Luna Aina Apana 6		720 00
	$	26,880 00

KEENA ANA AINA.

Uku Luna Aina Nui	$	6,000 00
Uku Kokua ma ke Keena		5,400 00
Uku Kokua Mua		4,800 00
Uku Kokua Elua		4,200 00
Uku Kokua Ekolu		2,700 00
Uku Kaha Kii		2,100 00
Uku o ka Mea Kokua		1,200 00
Uku Elele		960 00
	$	27,360 00

KEENA KAKAU KOPE.

Uku Luna Kakau Kope.....	$ 5,400 00
Uku Hope Luna Kakau Kope.....	3,000 00
Uku o Elima Kakau Kope:	
Hookahi ma ke $75, $65, Elua ma ka $50 a me 1 ma ke $40 o ka mahina.....	6,720 00
	$ 15,120 00

BURO HOOPAE LIMAHANA.

Uku Luna Nana.....	$ 4,800 00
Uku Kakauolelo	3,000 00
	$ 7,800 00

BURO OIHANA WAI.

Uku Luna Wai Nui, me Kakauolelo o ka Makeke	$ 5,400 00
Uku Kakauolelo..... ..	3,600 00
Uku Kokua Kakauolelo.....	1,200 00
Uku o na Luna Malama Lua Wai.....	2,640 00
Uku Hana Paipu me Hope.....	2,640 00
Uku Luna Nana Ki wai.....	2,184 00
Uku Luna o na Moku.....	1,200 00
Uku Malama Makeke.....	720 00
Uku Kiai Makeke.....	600 00
Uku Luna Wai o Wailuku me Kahului no 12 mahina ina i kukuluia.....	420 00
Uku Luna Wai o Hilo.....	1,800 00
Uku Luna Wai o Laupahoehoe.....	40 00
Uku Luna Wai o Koloa.....	50 00
Uku o Elua Wiliki.....	6,000 00
	$ 28,494 00

BURO O NA HANA HOU.

Uku Luna Nui	$ 6,000 00
Uku Eneginia Alanui	4,800 00
Uku Malama Buke	3,600 00
Uku Kaha Kii, me Hope Luna Nui	3,000 00
Uku Kakauolelo	1,800 00
Uku Luna Awa	6,000 00
Uku Luna Alanui o Honolulu	4,800 00
Na Alanui a me na Alahaka o Honolulu, Uku Hana	26,664 00
Moku Kolo Moku, Uku Hana	13,200 00
Kukui Uwila, Uku Hana: 1 Luna Nui, $150 no ka mahina, 2 Kanaka ma ka Mekini Uwila, 1,$80; 1, $65—$145 no ka mahina. 1 Hana Uwea, $65 no ka mahina. 1 Malama Hale Uwila, $65. 2 Hana Kukui ma ka $55 pakahi o ka mahina	12,600 00
Uku o na Malama Hale Kukui	8,920 00
Uku Malama Uwapo me na Mouo, Lahaina	240 00
Uku Malama Pauda Hilo	50 00
	$ 91,674 00

PAPA OLA.

Uku Kakauolelo	$ 4,000 00
Uku o na Kauka Aupuni	36,000 00
Na lilo o kela a me keia ano, uku hana	18,960 00
Na Keiki Mai Lepera ole, na uku hana	2,400 00
Lawe ana i na Opala me ka Uku Hana	10,800 00
Uku Malama Kahua Hoomalu	1,200 00
Malama ana i na Hale Mai, uku hana	13,000 00
Kanawai Hookamakama	3,150 00

Hookaawale ana i na Mai Lepera, uku hana.....	38,400 00
Uku Luna Nui Hale Mai Pupule.....	3,600 00
Uku o na Kokua Hale Mai Pupule.....	23,664 00
Uku Komisina Nana Ai, 18 mahina.....	3,150 00
	$ 158,324 00

NA ULU LAAU A ME NA WAHI HOOLULU LAAU.

Uku o ke Komisina.....	$ 4,200 00
Uku mea nana i na mea hoopoino mea ulu.....	4,000 00
Uku Mea Malama Wahi Hooulu Laau.....	2,040 00
Uku Mea Malama Ulu Laau.....	2,040 00
Uku Luna Hana Makiki me Nuuanu.....	5,400 00
Uku Luna Hana Wahi Hooulu Laau.....	1,080 00
Uku Mea Malama Laau Nui.....	3,600 00
Uku Mea Kanu Laau Noeau.....	1,500 00
	$ 23,860 00

NA KAHUA O KA LEHULEHU.

Uku Hana ma na Hale Aupuni.....	$ 4,944 00
Uku Hana River me Makiki Paka.....	2,040 00
Uku Hana ma Kamaki me Ema Kuea.....	2,040 00
Uku Mea Malama Ilina me ka Pa.....	780 00
Uku Mea Malama i na Hooko a me ka Hookolokolo me na Pa.....	2,400 00
	$ 12,204 00

OIHANA KINAI AHI.

Oihana Kinai Ahi o Honolulu, Uku Hana.....	$ 59,040 00

(E hooliloia malalo o ka aponoia e ke Kuhina Kalaiaina.)

Uku Mea Malama, Kiai a me Eneginia, Oihana Kinai Ahi o Hilo	1,080 00
	$ 60,120 00

HOAKAKA NUI.

Uku o ka Peresidena	$ 24,000 00
Na Haawina Hoomau	12,840 00
Oihana Hookolokolo	165,500 00
Oihana o ko na Aina E	206,200 00
Oihana Waiwai	123,000 00
Oihana Leta	129,720 00
Oihana Dute	160,380 00
Oihana Loio Kuhina	415,580 00
Oihana Hoonaauao	482,800 00
Oihana Kalaiaina	37,600 00
Komisina Aina Aupuni	26,880 00
Buro Ana Aina	27,360 00
Keena Kakau Kope	15,120 00
Buro Hoopae Limahana	7,800 00
Oihana Wai	28,494 00
Buro o na Hana Hou	91,674 00
Papa Ola	158,324 00
Na Ulu Laau a me na Wahi Hooulu Laau	23,860 00
Na Kahua o ka Lehulehu	12,204 00
Na Oihana Kinai Ahi	60,120 00
	$2,209,456 00

PAUKU 2. Ua ku no i ke kanawai ke Kuhina Waiwai ke hoomau aku i ka uku ana elike me na haawina i aeia ma keia Kanawai a hiki i ka la Kanakolu-kumamakahi o Maraki, M. H.

1900, a ma ia hope aku ma ia ano no a hiki i ka wa e hooholoia ai ona haawina hou.

PAUKU 3. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e ukuia mai ka Waihona i kekahi dala no na hana i oleloia ma keia Kanawai, koe wale no ma ke ano i hoakakaia maloko nei, a o ka hoolilo ana me ka ae ole ia o kekahi dala mai ka Waihona ae me ka manao e hoike aku ia ia mea imua o ka Ahaolelo ma ka Bila Kanawai Huikala, ma keia ua papa loa ia.

PAUKU 4. Aole e hiki i kekahi mea e paa ana i kekahi mau oihana e ohi i ka mea i oi aku mamua o ka uku o ka oihana kiekie loa i paaia e ia, ina ua hiki aku ka uku o kekahi oihana ana e paa ana i ka Umi-kumamawalu Haneri Dala a oi ae paha i ka makahiki, a aole no e loaa iaia kekahi uku hou aku.

PAUKU 5. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e ukuia mai ka Waihona ae kekahi huina no kekahi o na haawina o keia Kanawai i oi ae mamua o ka mea kupono o ia haawina no ka manawa i hala, eia no nae, ua hiki i ka Aha Hooko e hoomana i ke Kuhina Waiwai e uku ma ka hoike ana mai o ke poo o kekahi Keena i na dala i oi ae mamua o ia hapa.

PAUKU 6. E mana keia a e lilo i kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 61.

He Kanawai e Ae ana i na Laikini no ke Kuai Liilii i na Waina, Bia ame na Ela o ka Ikaika Alekohola Haahaa.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ua ae ia, a ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina me ka apono o ka Aha Hooko e hoopuka i Laikini no ka manawa o hookahi makahiki i kekahi mea noi no ke kuai liilii wale no ma ke kiaha, a i ole ia, ma ka omole hookahi i na waina i hanaia mai ka hua waina mai i oi ole ae ka ikaika mamua o umikumamawalu pa-keneta o ka alekohola, a me na bia me na ela i oi ae mamua o umikumamakahi pa-keneta ka ikaika o ka alekohola. O na waina ame na bia, me na ela i kuaiia pela, aole no e hoohuiia a paipaiia paha me kekahi mea e poino ai ke ola kino. Aole e oi aku mamua o ekolu oia ano laikini ke hoopukaia no kela ame keia Apana Hookolokolo iloko o ka Repubalika. Eia nae, ma kekahi apana, taona a wahi paha maloko olaila ua loaa no he laikini no ke kuai ana ma ke kuai liilii ana i na waiona, a ua lawelawe maoli ia ka oihana kuai liilii i na waiona, aole e hoopukaia kekahi laikini oia ano, maloko o elua mile mai kahi e lawelawe ia ana ka hana malalo o kekahi laikini o ia ano, a e hoomaopopo hou ia no nae hoi, o ke Awawa Nuuanu, Waikiki ame Kalihi ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, no na hana e manao pakahi ia he Apana Hookolokolo.

Pauku 2. Mamua o ka haawi ia ana o ka laikini malalo o keia Kanawai, e uku mai ka mea laikiniia i ke Kuhina Kalaiaina i ka huina dala o Elua Haneri ma ke ano he uku

laikini, a e waiho aku me ke Kuhina i palapala hoopaa no na Dala hoopai Elima Haneri ($500.00) me na kumu e lawelawe pololei ia a e hooko pono ia na hoakaka ame na kumu o ke kanawai ame ko ka laikini, me kekahi hope kupono aole emi malalo o hookahi i hoaponoia e ua Kuhina 'la. Aole e lilo i hope ma ua palapala hoopaa 'la kekahi mea i kuleana iloko o kela ame keia laikini no ke kuai ana o ka waina, bia a wai ikaika.

PAUKU 3. O ka laikini i aeia ma keia Kanawai e hoopuka wale ia no i ka mea a mau mea e komo kino ana ma ka hooponopono ame ka hoomalu ana i ka hana e lawelaweia ana malalo olaila, a o lakou maoli no na ona o ia mea, a aole hoi e hoopukaia i kekahi mea e paa ana i ka laikini no ke kuai ana i na waiona ma ke ku-kaa, kuai me ka galani, a kuai kiaha, a i ole ia, i kekahi mea e paa ana i ka Laikini no ke kuai ana i na waiwai kalepa i laweia mai na aina e mai. Na ka laikini e hoomana i ka mea laikini e kuai a e hoolilo aku i na mea inu i aeia e keia kanawai mawaena wale no o na hora o ka ehiku o ke kakahiaka ame ewalu ma ka po, ma na la apau koe ka lapule, malalo no nae o ka hiki e paniia e ka Ilamuku, a i ole, o kona Hope, a i ole, e kela ame keia Makai Nui a Hope Makai Nui ma na la koho balota a ma na manawa e ae i manaoia e ua Luna 'la he kupono no ka malama ana i ka maluhia o ka lehulehu.

PAUKU 4. E hookomoia ma ua laikini 'la mawaena o na rula me na hooponopono ana na kumu aole kekahi mea inu e ae mawaho o ka mea i aeia e ke laikini e kuai, ke komo mai iloko o ka hale ame kahi i aeia ai ua mea laikini nei e kuai waina, bia ame na ela; o ka Ilamuku, a i ole, o kona Hope, a i ole, o kela ame keia Makai Nui a Hope Makai Nui, a i ole,

Kapena Makai i kela ame keia manawa me ka palapala huli ole e loaa ka mana e komo ma ua wahi 'la no ka noii ame ka huli ana no na mea inu a waiona i ae ole ia e ua laikini 'la; a ina e loaa ana, e lawe a e kaikai ma kahi e ia mea, a e lawe no hoi i ana o na waina, bia a ela a mea inu e ae ma ua wahi 'la a e lawe aku ia mea no ke kuekaa ana.

PAUKU 5. O ke kuai ana o ka waina, bia ame ela e hooponopono moakaka pono loa ia ma na hoakaka o ka laikini, a e kau mai no hoi ke Kuhina Kalaiaina maloko o ka laikini i na rula ame na hooponopono moakaka ana no ka hooko ana o ka mea kuai.

PAUKU 6. O na poe apau e noi laikini ana malalo o na hoakaka a keia kanawai, mamua o ka loaa ana oia mea e waiho mai i palapala hoopaa (ma ke ano i kulike me mahope iho) a oia mea aia wale no malalo o ka hoapono ana o ke Kuhina Kalaiaina:

"E ike auanei na kanaka apau ma keia, o maua..... ka mua, ame.....ka hope, ua hoopaa ia a paa i ke Kuhina Kalaiaina, no ka pono o ke Repubalika o Hawaii ma ka huina dala hoopai o Elima Haneri Dala e auhauia maluna o ko maua waiwai hui a pakahi ina i uhaiia na kumu i hoakaka ia mahope iho nei; a no ka uku pono a piha ana oia mea ke hoopaa pakahi a hui nei maua, ko maua mau hooilina, hooko kauoha a Lunahooponopono waiwai.

"Sila ia me ko maua sila a kakauia i keia la....o..... 189...

"O ke kumu o keia hoopaa ana oia no keia:

"Oiai o ka mea i hoopaaia maluna ae.....ma keia la ua noi mai i laikini no ke kuai-liilii ana i na waina, bia

ame ela i kulike me ke kanawai i hoaponoia ma ka la ....o .....189...i kapaia 'He Kanawai e ae ana i ka laikini ana no ke kuai liilii na waina, bia ame ela o ka ikaika alekohola haahaa,' a ua hooko hoi i na mea a pau i makemakeia e ke kanawai, a mamuli oia ua haawi ia he laikini e kuai-liilii i na waina, bia ame ela, i kulike ai me ua kanawai 'la, no ka manawa o hookahi makahiki mai keia la aku. Nolaila ano, ina oiai ka mau ana o keia laikini o.....i oleloia, e hooko pono a e hahai i na hoakaka ame na kumu o ua laikini la ame ua kanawai nei ame na rula me na hooponopono ana i kauohaia e ke Kuhina Kalaiaina, a aole hoi e hoopai ia no kekahi feloni, hoohiki-wahahee ame na ofeni ino e ae, a i ole, i kekahi hewa e kue ana a e haihai ana i na kanawai auhau, a i ole, i kekahi ano hewa e ae malalo o ua Kanawai 'la e lilo ai i kumu e pau ai ua laikini 'la i oleloia, a ua hoopili pu ia hoi ke kope oia mea, alaila, e lilo keia hoopaa ana i mea ole. Ina aole, ma na hooia kupono i waihoia imua o kekahi Lunakanawai Apana me ke kono ole mai i ke Kiure, o ka hoopai i olelo ia maloko o ka palapala hoopaa e lawe ia, a o ka laikini o.....i oleloia i haawiia i keia la e lilo i mea ole.

"Haawiia malalo o ko maua lima ame Sila ka la ame ka makahiki i kakauia maluna.

Imua o..... }"

PAUKU 7. I kela ame keia manawa a kekahi mea mamuli o ka inu nui ana i na wai-ikaika a waiona, lu-wale, uhauha a hoemi mai i kona waiwai, a i ole, hoopoino loa i kona ola kino, a i ole, hoopilikia a uhai i ka maluhia o kona ohana, a lilo i mea hana ino i ka lehulehu, a i hoopaiia no elua manawa no ka ona ma kekahi wahi akea mamuli o ka inu ana

i na waiona iloko o umikumamalua mahina i hala a'e, o ke kane mare, wahine mare, keikikane, kaikamahine, kaikunane, kaikuahine, makua a kahu oia kanaka, a i ole, o ka Lunakanawai oia Apana, a i ole, o ka Lunakanawai Kaapuni o ka Apana Kaapuni kahi i noho ai ua kanaka la, a i ole, o ka Makai Nui o ka Mokupuni, a o kekahi Hope Makai Nui, e hoike aku ma ke kakau ana i ka mea paa laikini a mau mea paa laikini malalo o keia Kanawai aole e kuai aku i na waina, bia, a ela i ua kanaka la no ka manawa o hookahi makahiki mahope mai, a o ka hooko ia ana o ua hoolaha la, he hoike maka ia o ka loaa ana oia mea i ka mea paa laikini a mau mea paa laikini.

Pauku 8. Ina o kekahi mea e paa laikini ana malalo o keia Kanawai mahope iho o ka loaa ana o ka hoolaha elike me ia i hoikeia ma ka Pauku mamua ae nei, kuai aku a hoolako aku i kekahi waina, bia a ela paha i ua kanaka la mamuli hoi o kona inu nui, lu-wale, uhauha a hoemi mai i kona waiwai, a hoopoino nui i kona ola kino, a hoopilikia a uhai i ka maluhia a me ka noho ana oluolu o kona ohana, a i ole, lilo i mea hana ino i ka lehulehu a i hoopaiia no elua manawa iloko o umi-kumamalua malama i hala ae, no ka ona ma kekahi wahi akea mamuli o ka inu ana i na waiona; a i ole, e kuai i kekahi wai-ikaika a waiona ma ka Lapule, a i ole, e hoolako ma ka Lapule i kekahi mea e aku me ka uku a uku ole i kekahi wai-ikaika a waiona ma kona wahi hana, a i ole, kuai i kekahi wai-ikaika a waiona o ke kulana kiekie ae mamua o ka mea i aeia e keia Kanawai, a i ole, kuai i kekahi wai-ikaika a waiona i pa'ipa'iia a hoohuihuiia me kekahi mea e hoopoino ai i ke ola kino, a i ole, e kuai a hoolako ana i kekahi wai-ikaika a waiona i kekahi keiki a kanaka ona, a i ole, e ae ana i kela a me keia kanaka e paani i kekahi kemu a lealea maloko o kahi i laikiniia, a me na mea e pili ana ilaila, a i ole, ae aku i kekahi mea e pahupahu a lealea

e ae maluna oia wahi ma ka Lapule, a i ole, e ae ana i ka poe hookamakama, ona a hoohaunaele e haiamu mai ma ua wahi la a e noho malaila, a i ole, kue i na pauku o keia Kanawai, a i ole, na kumu o kona laikini, oia mea paa laikini e hoopaiia me ka uku dala aole e emi malalo o Elua Haneri Dala, aole hoi e oi aku mamua o Elima Haneri Dala; a i ole, ma ka hoopaahao ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o eono malama, a ma ka manao hoi o ka Lunakanawai i mana e hoolohe i ua ofeni nei a imua hoi ona i hoahewaia ai, e hiki no ke hoopauia kona laikini malalo o keia Kanawai; a i hoahewa hou ia mahope mai malalo o na pauku o keia Kanawai iloko o umikumamalua malama mahope iho o ka hoahewa mua ana, e hoopauia ka laikini o ua mea paa laikini nei.

PAUKU 9. Ma keia ke haawiia nei ka mana i na Lunakanawai Apana a pau e hoolohe a hooholo i na hoopii ana a pau i hoomanaia malalo o na olelo o keia Kanawai.

PAUKU 10. No na hana o keia Kanawai e manaoia ke ano o na huaolelo "na waiona," oia no kekahi waina, waiikaika, ela, cida, perry, bia a me na wai e ae paha i hoawaawa ia, a i ole, i puhiia paha a me na wai e ae a pau e ona ai. "Lapule," oia no ka manawa mawaena o ka hora ewalu ma ka uwaki ma ka po o ka Poaaono a me ka hora ehiku ma ka uwaki ma ke kakahiaka o ka Poakahi mahope koke iho.

PAUKU 11. E lilo keia i Kanawai mai a mahope iho o kona aponoia ana.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 62.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 3 o ke Kanawai 45 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i Kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Hana ana ma na Hoopii no ka Lawe ana i ka Waiwai o Hai no na Hana o ka Lehulehu.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 3 o ke Kanawai 45 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 3. O ka waiwai e hiki e laweia mamuli o ka mana o keia Kanawai ua huiia iloko olaila na waiwai paa a pau o kekahi mea, a i ole ia, o kekahi poe, a i ole ia, i na hui i hoohuiia i huipuia me na mea a pau i kukuluia a me na hana hou maluna iho, na pono, a i ole ia, na mea e pili ana, na pono wai a me na pono e ae e pili ana, a me ka waiwai a pau i laweia mamua aku nei no kekahi hana o ka lehulehu; eia no nae, ina e laweia ana pela e hoikeia o ka hana i makemakeia ai ia waiwai e hoohana, ua oi aku kona kuporo no na hana o ka lehulehu mamua o ka hana i hookaawale mua ia ai."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 63.

He Kanawai e Hookaawale ana i Kekahi mau Haawina Kuikawa no na Hana o ke Aupuni Iloko o na Makahiki Elua a e Pau ana ma ka La 31 o Dekemaba, M. H. 1899.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na huina dala mahope iho nei i hiki ka huina i ka $1,349,316.28, ma keia ke hookaawaleia nei mailoko ae o kekahi dala e loaa ana i ka Waihona iloko o na Makahiki Elua e pau ana ma ka la 31 o Dekemaba, M. H. 1899, mai ka aie mai i aieia ma ke Kanawai i hooholoia e ka Ahaolelo o 1896, i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ana no na aie Lahui," a mailoko ae o kekahi dala e waiho nei i keia manawa iloko o ka Waihona, a i ole ia, e loaa ana ma keia hope aku i ka Waihona mailoko mai o kekahi koena o na loaa mai na hoahu ana iloko o ka Banako Hale Leta a mai kekahi koena mai e waiho ana mai ke dala aie i loaa mai ma kela ano keia ano ma ka la 31 o Mei, M. H. 1898.

Eia nae, o kekahi mau dala i hooliloia mailoko mai o na loaa mau, a i ole ia, mailoko mai o na hoahu ana iloko o ka Banako Hale Leta no na hana i oleloia e hoihoi hou ia aku no iloko o ka manawa kupono mai na dala i loaa mai ia aie ana mai.

Pauku 2.

OIHANA KALAIAINA.

Na Hana Hou ma ke Awa o Honolulu.....$ 225,000 00

(Eia nae, aole kekahi dala mai keia haawina e hooliloia ma ke kukulu ana i kekahi pa

hoopaa lepo ma ka nuku o ka Muliwai o Nuuanu ma ka hoololi ana i ke kahe ana o ka Muliwai o Nuuanu a komo iloko o ke Awa o Honolulu.)

Palekai me Uapo ma Hilo	50,000 00
Uapo Hou ma Papiha, Nahiku, me na hookokoke ana ilaila	5,000 00
Auwai lawe mea ino ma na Alanui o Hilo	4,000 00
	$ 284,000 00

NA ALANUI HOU, HAWAII.

Hamakua—

Alanui o Waipio	$ 6,000 00
Alanui mauka a hiki i Waimea	12,000 00
	$ 18,000 00

Hilo Akau—

Kahuku a hiki i Papaaloa	$ 45,000 00
Waipunalei, Kuaia me Paana	5,000 00
Na Homeliilii Waikamalu me Maulua	5,000 00
	$ 55,000 00

Hilo—

Hale Dute me Hale Leta, Hilo	$ 12,000 00
Hoakea ana a me ka Hooloihi ana i na Alanui o Hilo	10,000 00
Alanui Homeliilii (Kaiwiki, Kaumana a me Ponahawai)	20,000 00
Alahaka Hou Wailuku, Hilo	10,000 00
Alahaka Hou Waiakea, Hilo	5,000 00
	$ 57,000 00

Puna—

Hooloihi ana i ke Alanui mauka o Puna mai Kekee a hiki i Kalapana	$ 10,000 00
Alanui moe kea ma, a i ole ia, e kokoke ana i mile 14½, Alanui o ka Lua o Pele	2,500 00
2½ mile Alanui moe kea me 12½ mile Alanui moe like me ke Alanui o ka Lua o Pele	30,000 00
Na Ala Holoholona Lawe Ukana moe kea ma Olaa, 10 mile	10,000 00
	$ 52,500 00

Kau—

Waiohinu a hiki i Kona Hema	$ 12,000 00
Punaluu a hiki i ke Alanui o Hilea	3,000 00
Alanui o Kau mai ka Lua o Pele a hiki i Pahala	15,000 00
	$ 30,000 00

Kona Hema—

Uwapo, Hoopuloa	$ 800 00
Hooloihi ana a hiki i Kau	10,000 00
Hoiliwai ana me ka hana ana i ke Alanui mai ke Awa o Hoopuloa a hiki i ke Alanui Aupuni mauka	4,000 00
Hana ana i ke Alanui mauka o Honaunau a hui me ke Alanui e moe ana i ke Awa o Napoopoo ma Keei	5,000 00
	$ 19,800 00

Kona Akau—

Huehue a hiki i Kohala Hema	$ 8,000 00
Alanui mai Keauhou a hiki i Alanui Mauka	10,000 00
	$ 18,000 00

Kohala Hema—

Waimea a hiki i Kona Akau	$ 8,000 00
Alanui mai Waimea a hiki i Kawaihae, Kohala Hema	8,000 00
	$ 16,000 00

Kohala Akau—

Alanui mai Puakea a hiki i Mahukona	$ 5,000 00
Kuai Mikini wawahi pohaku no Kohala	2,000 00
	$ 7,000 00

NA ALANUI HOU, MAUI.

Hana—

Mai ke Awa o Nahiku a hiki i na Home Liilii	$ 5,000 00
Mai Hana a hiki i ke Awawa o Hanawai ma o na Homeliilii me na ala mana	25,000 00
Mokulau a hiki i Kipahulu	3,000 00
Alanui hou mai Kailua a hiki i Hanawai, Nahiku	36,000 00
Oihana Wai o Wailuku a hiki i Kahului	30,000 00
Kapalipilo a hiki i Nahiku	1,000 00

Makawao—

Mai na Home Liilii ma Kula a hiki i Makawao	5,000 00
Alanui o Kihei-Keokea me na ala mana	10,000 00
	$ 120,000 00

NA ALANUI ME NA ALAHAKA, KAUAI.

Alanui o Moloaa me Alahaka	$ 8,000 00
Alanui o Lawai	2,500 00
	$ 10,500 00

NA ALANUI ME NA ALAHAKA, OAHU.

Uwapo hou, Kipapa, Ewa.....	$ 1,500 00
Alahaka ma Lauhulu, Waialua.....	4,000 00
Alanui hou mai Leleo, Alanui Moi, a hui me ka hooloihi ana o Alanui Vineyard i huiia me na poho alanui	5,000 00
Hana ana i ke Alanui o Puunui a me ka Hooloihi ana i ke Alanui Liliha.....	5,000 00
Palewai Pohaku, Kahawai o Pauoa.....	3,000 00
Halii pohaku liilii i ke alanui ma ka aoao Komohana o Manoa	5,000 00
Hoakea ana me hoopaa ana i ke Alanui Beretania mai ka hale kaa o ka Tramway a hiki i ke Alanui o Kapahulu.....	13,000 00
	$ 36,500 00

KELA ME KEIA.

Na Hale Kukui hou me na Kukui—		
Hoopaa ana i ke Kukui ma Leahi.....		$ 4,000 00
(E hooliloia aole e oi aku i na dala he $2,500.-00 oia ma ke kukulu ana i hale pohaku paa no ke koo ana i ua Kukui la.)		
Kukui ma Makapuu.....		10,000 00
Hale Kukui ma Kailua, Kona Akau.....		500 00
Hale Hookolokolo ma Kailua, Kona Akau....		2,500 00
Na Auwai Lawe Ino no Honolulu.....		257,000 00
Kahua Pauma Wai, Kalihi.....		60,000 00
Na Hana Hou Kahawai o Nuuanu i huiia me na Poho Alanui.....		25,000 00
Pakui i ka Oihana Wai, Honolulu—		
Hooloihi ana i na Paipu Wai.....	$ 65,000 00	
Luawai Leahi	20,000 00	
		85,000 00

Pakui Paipu Wai o Hilo	10,000 00
Pahuhao Pale Ahi, Aha Kiekie	3,000 00

Na Keena Pale Ahi—

Keena Ana Aina	3,500 00
Keena Aina	2,000 00
Moolelo o ka Aha Hookolokolo, ma Hilo	1,500 00
Moolelo o ka Aha Hookolokolo, ma Wailuku	1,500 00
Moolelo o ka Aha Hookolokolo, ma Lihue	1,500 00
Hoopae Limahana mawaho ae o na Asia	50,000 00
Na Hale Kula hou me na Hale o na Kumu	1,120 19
Hale Hookolokolo hou me Kahua, Koloa	62 56
Palekai hou me ka Uwapo, Hilo	8,288 52
Hana hou ma ke Awa Honolulu	20,076 28
Na Alanui hou, Hilo Akau	200 00
Na Alanui hou, Puna	6 40
Na Alanui hou, Kau	273 40
Na Alanui hou Pali o Nuuanu	145 86
Pakui Oihana Wai o Hilo	173 88
Hale Kukui me Kukui ma Leahi	3,730 19
Hale Kukui me Kukui ma Kohala	15 00
Hale Kukui me Kukui ma Makahanaloa	15 00
Pakui Oihana Wai, Kalaupapa	20,000 00
Uku Kokua Alahao, Oahu	53,900 00
	$ 625,016 28

PAUKU 3. Ma ka hana ana i na Alanui hou a pau, a i ole ia na Alahaka a me ka hoolilo ana i na haawina maopopo no ka hana hou ana i na alanui ma na alahaka, e lilo i mea kupono e apono mua ia e na papa alanui o na apana kahi i manaoia ai e hana ia mau hana, a o na hana a pau oia ano e hanaia no malalo o ka hooponopono ana o ka papa alanui o ka apana kahi e hanaia ana ia mau hana hou, a o ka aponoia ana a

laweia ana o na hana a pau oia ano e ke Kuhina Kalaiaina mamuli no ia o ka palapala hoike mai ia papa alanui mai e hoakaka ana ua hanaia ua hana la me ka maikai a e like me ka mea i hoakakaia maloko o ka aelike me na hoolaha ana.

PAUKU 4. Ua ku no i ke Kanawai i ke Kuhina Waiwai e hoomau i ka uku ana e like me na haawina i aeia ma keia Kanawai mailoko ae o kekahi koena i hoolilo ole ia a hiki i ka la 31 o Maraki, M. H. 1900.

PAUKU 5. O na aelike a pau no ka hana i na hana o ka lehulehu, a i ole ia, no ka hoolako ana i na mea hana no ia mau hana i hiki aku i ka huina o Elima Haneri Dala e haawiia mamuli wale no o ka hoolaha akea ana no na kohokoho. A aole hana Aupuni, a i ole ia, ka hoolako ana no na mea hana no ia hana i maheleheleia, a i ole ia, e haawi liilii ia aku i mea e alo ae ai i na olelo o keia Pauku.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, A. D. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 64.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 7 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1888, a me ka Pauku 11A o na Kanawai o ke Kau o 1890, oia hoi he Mau Kanawai e Hoololi a e Hoohui ai i ke Kanawai e Pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni, a me na Hoailona, i Aponoia ma ka La 11 o Augate, 1888, a me ka La 24 o Okatoba, 1890.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 7 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1888, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 7. E lilo no i hana na kela a me keia luna pa e kau i na olelo hoolaha i kakauia, a i ole ia, i paiia, ma ka Hale Leta (ina he Hale Leta ma ia Apana) a ma na wahi akea e ae aole e emi malalo o elua ma kona apana, ma na olelo Hawaii a me Beritania, a e hoolaha i kekahi olelo hoolaha maloko o kekahi nupepa i hoopukaia ma kona apana ma ia mau olelo, mahope koke iho o ka hoopaaia ana o kekahi holoholona aea, me ka hoike i ke ano a pau o ua holoholona nei me ka hai pu i ka la e kudalaia ai, ina aole e kiiia mai, a no ia hoolaha ana e loaa no iaia he hookahi dala me kanalima keneta e auhau mahele ia e like me ka nui o na holoholona i hoolahaia ma ia hoolaha ana. A na ka luna pa no hoi e hoike koke aku ma ka leta i ka wa i hoopaaia ai o kekahi holoholona i kela a me keia mea nana i waiho me ia i ke kope o kona hao kuni a hoailona paha no kekahi holoholona aea e kau ana maluna ona ua hao kuni la i hoopaaia ma kona pa,

a no kela a me keia hoike ana aku pela, e loaa no iaia he iwakalua-kumamalima keneta, a ina e kii ole ia mai ia holoholona aea e ka mea nona ia holoholona a uku i na uku o ka pa, me na uku no ka hoolaha ana, a me na poho i koiia no ke komohewa ana a me na lilo o ka ho-a ana iloko o umi-kumamalua la mai ka la i hoopaaia ai ma ka pa, a i ole ia, ma kekahi manawa paha mamua ae o ke kudala ana, e kuai aku no ka luna pa i ua holoholona aea nei ma ke kuai kudala akea i ka mea koho kiekie loa ma ke awakea o ka Poaono mua mahope o ka pau ana o na la he umi-kumamalua i oleloia."

PAUKU 2. O ka Pauku 11A, o ka Mokuna 45 o na Kanawai o 1890, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 11A. Ina kekahi o na holoholona i hoakakaia ma ka Pauku 9 o keia Kanawai, e komohewa maluna o kekahi o na Alanui Aupuni maloko a e kokoke ana i ke Kulanakauhale o Honolulu, ke Taona o Hilo, me ka Apana o Hilo, Hawaii, na Taona o Wailuku me Lahaina, Maui, a i ole ia, maluna o kekahi Alanui Aupuni i paia ma na aoao a elua me kekahi pa i ku i ke kanawai, a i ole ia, maluna o kekahi Aina Aupuni, maloko o keia Repubalika, ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina, a i ole ia, i na mana alanui o na Apana pakahi, a i ole ia, ka mea a mau mea paha i hoomanaia ma ka palapala e ke Kuhina Kalaiaina, a i ole ia, e na mana alanui e hopu i ua mau holoholona la a hoopaa aku iloko o ka pa holoholona aea e like me na olelo o keia Kanawai. E uku ka ona o ia holoholona a mau holoholona paha i hopuia, a i ole ia, i hoopaaia i ke Kuhina i oleloia, a i ole ia, i na mana alanui, a i ole ia, i ka mea i hoomanaia e like me ia i olelo mua ia ae nei i ka huina i oi ole ae mamua o iwkalua-kumamalima

keneta no kela a me keia holoholona i komohewa ma ke áno he lilo no ka hopu ana, ho-a ana a me ka hoopaa ana i ua holoholona la ma ka pa, a me na uku pa a pau i hoakakaia ma keia Kanawai. A ina aole e ukuia ka uku i oleloia, a me na uku o ka pa, e kuai kudala akeaia aku no ua mau holoholona la e like me ka mea i hoakakaia ma ka Pauku 7 o keia Kanawai.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 65.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA HOAKOAKOA ANA I KA AIE LAHUI O KA REPUBALIKA O HAWAII, A E HOOLOLI AI I NA PAUKU 2 A ME 12, A E HOOPAU LOA AI I KA PAUKU 5 O KE KANAWAI 68 O NA KANAWAI O KE KAU O 1896, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOMANA ANA I KA HOAKOAKOA ANA I KA AIE LAHUI O KA REPUBALIKA O HAWAII."

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua hoololiia ka Pauku 2 o ke Kanawai 68, o na Kanawai o ke Kau o 1896, i heluheluia ai penei:

"Pauku 2. O na bona i ae ia ma keia e hoopukaia, ua hiki no e hoopukaia i kela a me keia manawa e ke Kuhina Wai-

wai, me ka apono o ka Aha Hooko, e like me kona ike he pono, a e kau ia i ka uku-panee e hookaaia i kela a me keia hapalua makahiki ma na uku i oi ole aku mamua o elima pa-keneta o ka makahiki, a e hookaaia ma kekahi la aole e emi malalo o umi aole hoi e oi aku mamua o kanalima makahiki mai ka la e hoopukaia ai e like me ka mea a ke Kuhina Waiwai no ia manawa e hooholo ai me ka apono o ka Aha Hooko."

PAUKU 2. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Pauku 5 o ke Kanawai 68 o na Kanawai o ke Kau o 1896.

PAUKU 3. Ma keia ke hololiia nei ka Pauku 12 o ke Kanawai 68 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i heluheluia ai e like me keia:

"Pauku 12. O na bona a pau i hoopukaia malalo o ka mana o keia Kanawai ua hiki no e hookaaia i kela a me keia manawa mahope iho o Umi Makahiki e ke Aupuni o ka Repubalika i oleloia, ma o ka uku ana i ka huina dala ma ia mau bona ma ka hoolaha mua ana no eono mahina i kona manao e hookaa i ua mau bona la. E manaoia ua haawiia ka hoolaha malalo o keia Pauku mahope iho o ka hoolahaia ana no eono manawa pakahi maloko o elua nupepa puka la a me eha manawa maloko o elua nupepa puka pule, a i ole ia, puka palua i ka pule hookahi i paiia ma ke kulanakauhale nui a kapitala paha o keia Repubalika."

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD. B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 66.

He Kanawai e Hoololi ai i na Pauku 527 a me 530 o ke Kanawai Kivila, e Like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna 10 o na Kanawai o ke Kau o 1878 a e ke Kanawai 52 o na Kanawai o ke Kau o 1896.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 527 o ke Kanawai Kivila e hoololiia a ma keia ke hoololiia nei, i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 527. E hoonohoia a ma keia ke hoonohoia nei na awa komo a holo aku malalo iho nei no na moku o na aina e:

"O Honolulu ma ka Mokupuni o Oahu; o Lahaina, Hana me Kahului ma ka Mokupuni o Maui; Palaau ma ka Mokupuni o Molokai; o Hilo, Honoipu, Mahukona, Kealakekua a me Kailua ma ka Mokupuni o Hawaii; o Koloa, Waimea a me Makaweli ma ka Mokupuni o Kauai e manaoia nae na awa o Waimea a me Makaweli he hookahi no awa, a e kapaia oia ke awa o Waimea; aka, mai ka holo ana mai kekahi awa a i kekahi awa, a i ole ia, ma kekahi ano e ae paha, aole e hiki i kekahi moku o na aina e ke hana i ke kalepa holo pili aina me keia Repubalika."

Pauku 2. O ka Pauku 530 o ke Kanawai Kivila e hoololiia a ma keia ke hoololiia nei, i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 530. E maheleia ko Hawaii Pae Aina i mau Apana Ohi Dute e like me keia mahope iho nei:

"Ka Mokupuni o Hawaii i ekolu apana, e kapaia na Apana o Hilo, Kohala a me Kona. O ka Apana Ohi Dute o Hilo oia

no kela mau wahi a pau o Hawaii i ikeia o Kau, Puna a me Hilo; o ka Apana Ohi Dute o Kohala oia no kela mau wahi a pau i ikeia o Hamakua a me Kohala; a o ka Apana Ohi Dute o Kona oia no kahi a pau i ikeia o Kona Akau a me Kona Hema. No na Mokupuni o Maui, Lanai a me Kahoolawe, o ka Apana Ohi Dute o Lahaina e komo malaila ka Mokupuni o Lanai a me ka Apana o Lahaina; o ka Apana o Wailuku e komo malaila na Apana Ohi Auhau o Makawao, Hana a me Wailuku; e ikeia ka Mokupuni o Molokai oia ka Apana Ohi Dute o Palaau; e ikeia ka Mokupuni o Oahu oia ka Apana Ohi Dute o Honolulu; e ikeia na Mokupuni o Kauai a me Niihau oia ka Apana Ohi Dute o Koloa."

PAUKU 3. E mana keia Kanawai a e lilo hoi i Kanawai ma kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, A. D. 1898.

Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.
SANFORD B. DOLE,

KANAWAI 67.

He Kanawai e Pili ana i na Lunakanawai Kaapuni, a e Hoomaopopo ana no ka Hookohu ana i Kekahi Mea e Lawelawe i na Hana o ka Oihana Iloko o ka Manawa Kaawale aku, a i ole ia, Kupono ole no ka Manawa o Kekahi Lunakanawai Kaapuni, a e Hooloili ana i na Pauku 30 a me 34 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo," a e Hoopau Loa ana i ke Kanawai 23, M. H. 1898.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ina ua hiki ole no ka manawa, a i ole ia, ua kaawale aku mai keia aina kekahi Lunakanawai Kaapuni, ua hiki no e hookohuia kekahi mea e ae e ka Peresidena e hooko i na hana o ka oihana, oiai e mau ana ia hiki ole, a i ole ia, ia kaawale ana.

Ua hiki no e hoopauia ka palapala hookohu o kekahi mea i hookohuia pela i kela manawa keia manawa e ka Peresidena e like me kona manao he pono.

Pauku 2. Aole e manaoia na hoakaka ana o keia Kanawai ua kue me na hoakaka ana o ka Pauku 45 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo," mamuli olaila i hiki ai i ka Lunakanawai o kekahi Apana Hookolokolo e ae e noho hoomalu ma ka hookolokolo ana i kekahi hihia, a i ole ia, ma kekahi kau o ka Aha Hookolokolo Kaapuni ina ua kauohaia e hana pela e ka Lunakanawai Kiekie.

PAUKU 3. Ma keia ua hoopau loa ia ke Kanawai 23, M. H. 1898.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 68.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA LXXX. O NA KANAWAI O KE KAU O 1892, A E HOOPAU LOA ANA I KE KANAWAI 15 O KA AHAOLELO O KE KAU O 1896, KANAWAI 74 O NA KANAWAI O KE AUPUNI KUIKAWA I APONOIA MEI 3, 1894, A ME KANAWAI 27 O NA KANAWAI O KE KAU O 1895, I APONOIA MARAKI 13, 1895, E HOOHAIKI ANA I KA HELE ANA MAI O NA EEMOKU PAKE.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 2 o ka Mokuna LXXX. o na Kanawai o ke Kau o 1892, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 2. Ua hiki no ke haawiia na palapala ae mamuli o na kumu e komo mai iloko o keia Repubalika e ke Kuhina o ko na Aina E me ka apono o ka Aha Hooko no na Pake e like me ka mea e hoikeia aku ana e ka Papa Hoopaelimahana, mamuli o ke noi ana mai a na poe e hoohana ana i na limahana

ohana, mahiai a halewili paha, a maloko o ia mau palapala ae e paiia no ke kumu ma ka olelo Enelani a me na hoailona hua Pake, ua aeia ka mea e paa ana e komo mai i keia Repubalika mamuli wale no o ke kumu e haawi oia i bona i ke Kuhina i oleloia no ka huina o ($50) Kanalima Dala poho i hoomaopopoia e kakauinoaia ua bona la e kona haku hana ma ke ano hope a malalo o ke kumu, oiai oia maanei aole oia e lawelawe aku ma kekahi oihana kalepa a hanalima akamai paha mawaho ae o ka lawelawe hana ohana a hana mahiai paha ma na mahinaai, a i ole ia, maloko o na hale wililaiki a ko paha, a i kona manawa e hoopau ai i ka hana ana ma ke ano limahana mahiai, a i ole ia, iloko o na hale wiliko a laiki paha, a i ole ia, ma ke ano kauwa ohana e haalele no oia i keia Repubalika, a no kela a me keia uhai ana i ua kumu la ke ahewaia oia imua o kekahi Lunakanawai Hoomalu a Apana paha, e kauia maluna ona ka hoopai o Hookahi Haneri Dala.

"No kela a me keia palapala ae malalo o na kumu i haawiia e ukuia aku no i ke Kuhina o ko na Aina E i kekahi uku o Hookahi Dala. Ua hiki no hoi ke haawiia na palapala ae e komo mai iloko o keia Repubalika e ke Kuhina o ko na Aina E no kekahi Pake e noho ana iloko nei o keia Repubalika i ka manawa i hooholoia ai keia Kanawai, ina ua noho ua mea la iloko o keia Repubalika no elua makahiki mamua koke iho oia hooholoia ana, a pela no hoi i na mea e ae e makemake ana e noho maanei no ka manawa pokole iloko o keia Repubalika ma ke ano he poe makaikai, a i ole ia, ma ke ano he poe kalepa, he mau kuleana ko lakou iloko o kekahi oihana kalepa iloko o keia Repubalika ke oi ole aku nae ia noho ana mamua o eono mahina, a ina e haawi aku ua mea nei i aeia e komo i palapala hoopaa kupono me ka hope kupono no na dala he elima haneri i ke Kuhina i oleloia, mau poho i hoomaopopoia e hoakaka ana oiai oia e noho ana iloko o ka Repubalika aole oia e hana a lawelawe ma kekahi oihana kalepa, a i ole ia, oihana lima akamai mawaho ae o na hana pili ohana

a oihana limahana mahiai ma na mahiko, a i ole ia, ma na mahi laiki a e haalele no oia i keia Repubalika iloko o ekolu makahiki. O kekahi mea e noho ana maloko o ka Repubalika mahope iho o ka pau ana o ka manawa i hoakakaia maloko o ka palapala hoopaa i haawiia e ia i ke Kuhina o ko na Aina. E malalo o na hoakaka ana o keia Pauku e pili no iaia ka hewa mikamina, a ina e hoahewaia e hoopaahaoia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi aku mamua o eono malama. No kela ame keia palapala ae i haawiia malalo o keia Pauku e ukuia aku no i ke Kuhina o ko na Aina E kekahi uku o elima dala."

PAUKU 2. Ma keia ke hoopau loa ia nei ke Kanawai 15 o na Kanawai o ke Kau o 1896, Kanawai 74 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i aponoia Mei 3, 1894, a me ke Kanawai 27 o na Kanawai o ke Kau o 1895, i aponoia Maraki 13, 1895.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 69.

He Kanawai e Hoomana a e Hoomaopopo ana i ke Kukulu ana, Malama ana a me ka Hoohana ana i Alahao Alanui a mau Alahao ma ka Apana o Honolulu, Mokupuni o Oahu.

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Na Hoakaka ana.

Pauku 1. Ma na wahi o keia Kanawai e loaa ana na huaolelo mahope iho nei e manaoia ua loaa ia lakou ka mana a me ka manao e like me ka mea i hoikeia maloko nei ke ole e hoikeia mai he manao okoa.

"Ka Hui i oleloia ame na poe e ae," e manao ia a e hoike ana o Clinton G. Ballentyne, Frederick J. Lowrey, Theodore F. Lansing, James A. Kennedy, Charles S. Desky, Joseph A. Gilman, James F. Morgan, George R. Carter a me John H. Soper, ko lakou poe hoa hui a me na hope, a i ole ia, o ka hui e kukulu ia ana e lakou e like me ia i hoikeia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai.

"Aha Hooko," e pili ia a e manao ia o ka Aha i kapaia o ka Aha Hooko ma ke Kumukanawai o ka Repubalika.

"Kuhina Kalaiaina," ua pili ia a e manao ia o ke kanaka e lawelawe ana ma ke ano he Kuhina Kalaiaina i kela ame keia manawa e like me ka hoakaka ana o ke Kumukanawai a o kona hope paha ma ka oihana i ku i ke Kanawai.

"Alahao," ua pili ia a e manao ia o na alahao, ala, alanui a me na pono e pili ana, na mea hana a me na hookui ana e

waiho ana, ma na alanui, na ala a mau wahi ma ka Mokupuni o Oahu i hoakakaia e keia Kanawai, a i ole ia, i na alahao, ala, alanui, etc., o kekahi hui e aku e ku nei i keia manawa a e hoomoe ia aku ana ma keia mua aku.

"Honolulu," a i ole ia, "Ka Apana o Honolulu," ua pili ia a e manao ia o kela wahi a pau o ka Mokupuni o Oahu i komo iloko o ka Apana Hookolokolo, Hoonaauao a Auhau e hoakakaia nei e ke Kanawai, o ka Apana o Honolulu, a i ole ia, Apana o Honolulu.

Pono Alahele.

Pauku 2. Ma keia ua haawiia ka pono ia Clinton G. Ballentyne, Frederick J. Lowrey, Theodore F. Lansing, James A. Kennedy, Charles S. Desky, Joseph A. Gilman, James F. Morgan, George R. Carter a me John H. Soper, a i ko lakou poe hoa hui a me na hope a i ka hui paha e kukuluia aku ana e lakou e kukulu, hoomoe, malama a e hoohana no ka manawa o Kanakolu Makahiki mahope iho o ka hoomaka ia ana o ke Alahao i hoomanaia ma keia Kanawai i kekahi alahao pakahi a palua paha, a i ole ia, hapa i ka pakahi a hapa i ka palua, me na kee, na kuiki, na ala kapae, na kia, na uwea malalo o ka honua a ma ka lewa paha, na auwai a me na mea hana e ae, a me na pono e pili ana a i makemake ia i kela ame keia manawa no ka pono a me ka hoohana ana o ke alahao, maloko a maluna o na alanui a alahele a mau wahi maloko o ka apana o Honolulu ma ka Mokupuni o Oahu i oleloia, oia hoi:

E hoomaka ana ma ke kihi o Alanui Wyllie a me Nuuanu a e holo ana ma alanui Wyllie i oleloia a hiki i alanui Liliha; alaila ma alanui Liliha a hiki i alanui Moi; alaila ma alanui Moi a hiki i kekahi wahi maluna a e kokoke ana i ka muliwai o Nuuanu; malaila ma ke ala pololei a ane pololei e komo ia

aku ai ke alanui Hotele; me ka mana e kukulu i uapo ma ua muliwai la no ia kumu, me ka mana e a'e aku ma kela wahi e waiho ana mawaena o kela pauku o ka apana aina e pili ana i ka muliwai ma ka akau; alaila ma ke alanui Hotele, alanui Paipalapla, ala Alii, a o ke alanui e weheia aku ana ma kahi o Alanui Paipalapala a e hooloihi ia aku ana a i ka palena o alanui Young ma Alanui Alapai, me ka mana e a'e ma na wahi e waiho ana mawaena o ka palena o Alanui Paipalapala a me kahi i oleloia ma alanui Alapai, ina aole e hooloihi ia ana ua alanui la ma ia manawa; ma ke Alanui Young a hiki i ke alanui Kapiolani; a ma ke alanui Kapiolani a i ke alanui Beretania, a i ole, alanui Moi; ma alanui Beretania, a i ole ia, alanui Moi a i alanui Victoria; a ma alanui Victoria a i alanui Young; alaila ma alanui Young a hiki i ka palena Hikina-Hema o alanui Young i oleloia; mai laila aku a i alanui Moi me ka a'e aku i na wahi mawaena; alaila ma alanui Moi a me ka hooloihi ana i wehe ole ia o ia alanui a hiki i ke alanui mai alanui Beretania e moe ana i Moiliili; alaila ma ke alanui i oleloia e moe ana i Waialae a me Palolo a hiki i ke alanui Kapahulu; alaila ma ia alanui a hiki i alanui Leahi; alaila ma ke alanui i oleloia a maluna aku o na wahi mawaena a hiki i ke alanui kokoke i ka aekai i ka Hema-Komohana a me ka Hema o Leahi; a ma ia alanui i oleloia a hiki i Waialae.

E hoomaka hou ana ma ka huina o ke alanui i oleloia makai o Leahi a me Kapiolani Paka, alaila maloko o ka Paka i oleloia ma kekahi laina e moe like ana me ke alanui makai, a i ole ia, Komohana o ka Paka, a mauka o ke alanui i oleloia ma kekahi laina i kuhikuhiia a i aponoia e ka Ahahui Kapiolani Paka a hiki i ke alanui o Waikiki ma, a i ole ia, kokoke ana i Makee Ailana; alaila ma ka aoao mauka o ke alanui Waikiki maloko o na wahi e pili ana i ua alanui la a hiki i kahi i kapaia ke kuiki a Bihopa. Eia nae, e loaa mua ka ae

ana o ka Aha Hooko e loaa ia kuleana alanui maloko o ka Paka i oleloia e like me ia i hoakakaia maloko o ke Kanawai 53 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i aponoia Iune 6, 1896; a i ole ia, ma kekahi alanui okoa ma Waikiki o keia mahope iho nei: Mai Kapiolani Paka i oleloia ma ke Alanui Waikiki a hiki i kekahi alanui e komo ana iloko o Kekio Tract e pili ana me Kapiolani Paka; alaila ma ke alanui i oleloia a ae aku maluna ò ka muliwai o Hamohamo me ka a'e aku i na aina mawaena a hiki i ke kahawai o Apuakehau; alaila ma ia kahawai a hiki i ka uapo ma ke alanui Waikiki, me ka a'e aku i ua uapo la a huli i ka Hema ma kekahi wahi kupono no ka a'e aku i na wahi mawaena a hui me ke alanui Kalia ma kona palena Hikina-Hema; alaila ma ke Alanui Kalia i oleloia a hiki i ke alanui Kahakai, a i ole ia, mahope o ka a'e ana i ka uapo i oleloia e hoomau aku ma ke alanui Waikiki a hiki i kahi i kapaia Kuiki a Bihopa; alaila ma ke alanui e moe ana i ka Hema-Komohana a i ke alanui Kalia; alaila ma ke alanui Kalia i oleloia a hiki i ke alanui Kahakai ma ke kahawai o Piinaio; alaila ma ke alanui Kahakai a i kekahi wahi ma ke alanui Sheridan ma ka laina o ka hooloihi ana o alanui Moiwahine; alaila ma ia laina a hiki i alanui Moiwahine; a ma laila aku i alanui Muliwai; alaila ma alanui Muliwai a hiki i alanui Hotele.

Eia nae, o ka hui i oleloia me na poe e ae ma ka lawelawe ana i ke ala ma alanui Young ua hiki ia lakou ma ka loaa mua ana o ka ae ana o ka Aha Hooko i kakauia e komo aku maloko o Kamaki Kuea ma kahi o ka lawelawe ana i ke ala i hoakakaia mamua ae nei e hookaawale ana ia Kamaki Kuea mai ka lawelawe ia ana ma ke ano oia kekahi o ke ala ma alanui Young.

2. E hoomaka ana nohoi ma ke kihi o alanui Papu a me Moiwahine a e holo ana ma alanui Papu a hiki i ka uapo;

alaila ma kahakai a hiki i alanui Alakea; alaila ma alanui Alakea a hiki i alanui Ema; alaila ma alanui Ema a hiki i alanui Puowaina ma ka huina me alanui Kula; alaila ma alanui Puowaina a hiki i ke alanui o Pauoa; alaila ma ke alanui i oleloia a hiki i kekahi wahi e hiki ai ina e a'e ia aku na wahi mawaho, a ua haawi ia ka mana e hana pela, ua hiki e hui me ka welau Hikina-Hema o alanui Kauka ma ka muliwai o Nuuanu, a e a'e aku ana i ka muliwai ma kekahi uapo; alaila ma alanui Kauka a hiki i alanui Nuuanu; alaila ma alanui Nuuanu a hiki i ka Pali, a i ole ia, ma kahi o ke ala ma alanui Alakea a hiki i alanui Ema o keia mahope iho nei: E hoomaka ana ma ka huina o alanui Alakea a me ke kahakai; alaila ma alanui Alakea a hiki i ke alanui makai o ka Makeke; alaila ma ka aoao Hema o ka Makeke a hiki i alanui Likeke; alaila ma alanui Likeke a hiki i alanui Beretania; alaila ma alanui Beretania a hiki i alanui Ema.

3. E hoomaka ana no hoi ma ke kihi o alanui Ema a me Malawaina; alaila ma alanui Malawaina a me kona hooloihi ana a hiki i alanui Liliha; alaila a'e aku ma na aina i kapa mau ia o Kapalama a i kekahi wahi makai, a i ole ia, e kokoke ana i kahi noho o Hapakela ma ke alanui e pili ana i ka Pa Kula o Kamehameha; alaila ma ia alanui a i alanui Moi; a malaila aku ma alanui Moi a hiki i Moanalua, a i ole ia, ma kahi o keia, keia hope iho nei: Ma kahi o ke ala mai ke kihi o na alanui Ema a me Malawaina a hiki i kahi kokoke i ko Hapakela wahi, o keia, oia hoi: E hoomaka ana ma ke kihi o na alanui Ema a me Kula, alaila ma alanui Kula a hiki i alanui Liliha; alaila a'e aku i na aina mawaena me ke alanui e moe ana i ka Hale Pupule a me na aina mawaena; alaila ma ke alanui ma ka aoao o ka Pa Kula o Kamehameha a hiki i alanui Moi ma Waipilopilo.

4. E hoomaka ana no hoi ma ke kihi o alanui Hotele me

Betela, alaila ma alanui Betela a i ke alanui Moi; alaila ma alanui Moi a hiki i alanui Papu; alaila ma alanui Papu a i alanui Kalepa; alaila ma alanui Kalepa a hiki i alanui Likeke (me kekahi mana e hiki, a i ole ia, e kokoke ana i ka Hale Mele Hawaii); alaila ma alanui Likeke i oleloia a hiki i ka aekai me ke kuleana e hoohui me ka laina ma alanui Likeke ma ka aekai a ma alanui Alani, a i ole ia, alanui Halekauwila.

5. E hoomaka ana no hoi ma ke kihi o na alanui Young a me Alapai, a e holo ana ma alanui Alapai, a i ke alanui Lunalilo, alaila ma alanui Lunalilo a i alanui Pensacola; alaila ma alanui Pensacola a i alanui Waila; alaila ma Alanui Waila a i alanui Punahou ma ka huina me alanui Beckwith; alaila ma alanui Beckwith a i alanui Metcalf; alaila ma alanui Metcalf iloko o ke awawa o Manoa e hui ana me na alanui e ae; a i ole ia, ka aina mawaena me ka laina 6.

6. E hoomaka ana no hoi ma ke kihi o na alanui Waila a me Punahou a e holo ana ma alanui Punahou a i ke alanui o ke awawa o Manoa; alaila ma ke alanui o ke awawa o Manoa a komo iloko o Manoa.

7. E hoomaka ana no hoi ma ke kihi o alanui Waila a me Keeaumoku a e holo ana ma ke alanui Keeaumoku a i ke alanui Moi; alaila ma alanui Moi i alanui Sheridan; alaila ma alanui Sheridan i ke alanui Kahakai.

8. E hoomaka ana no hoi ma ke kihi o na alanui Waila a me Pensacola, a i ole ia, ma kekahi wahi kokoke i ka uapo o Pauoa ma alanui Puowaina; alaila ma ke alanui, a i ole ia, maloko o ka aina ma ke kualapa a hiki i ka Paka Noho o Tantalus.

9. E hoomaka ana ma ke kihi o na alanui Wyllie a me Liliha a e holo ana ma alanui Liliha i ka Akau-Hikina, a malaila aku e a'e ana i na aina mawaena a hiki i ke alanui Nuu-

anu, ma a e kokoke ana i ka Hale Hana Uwila; mai laila aku a hiki i ka Pali.

10. E hoomaka ana ma alanui Moi ma ka huina o kekahi o na alanui e moe ana iuka; alaila ma ia alanui e a'e aku ana i ke awawa o Kalihi a iloko o Kahauiki ma kekahi ala kupono maloko o Kahauiki, a i ke alanui Moi ma kekahi wahi ma Moanalua, e a'e ana i na wahi mawaena.

11. I kela a me keia manawa a ka hapanui o na poe mea aina ma kela a me keia alanui a alahele paha ma Honolulu e noi ai ma ka palapala i ka hui a me na poe e ae i oleloia e hoomoe i alahao ma ia alanui a alahele paha a ua ae ka Aha Hooko i ka hana ana pela, e hoomoe ia no ia alahao malaila, a ua hiki no ma ia hope iho e malama ia a e hoohanaia no ke koena aku o ka manawa o keia pono.

Na Ikaika Hoonee.

Pauku 3. E hoohnaia ua alahao la me na mea hana uwila mamuli o na uwea ma ka lewa a malalo paha o ka honua, a i ole ia, mamuli o na mea hooahu uwila, a i ole ia, ma o kekahi ano e ae i oi aku ka maikai imua o ia mau mea, a i ole ia, mamuli o ka ea i kaomi ia, a i ole ia, ma o kekahi mea ikaika hoonee e ae a ua hui la a me kekahi poe e ae e koho ai i kela a me keia manawa, malalo no nae o ka ae ana a me ka apono mua ana o ka Aha Hooko. Eia nae, e hiki no ke hoohanaia kekahi hapa o ua alahao la e kekahi mea hoonee hookahi oiai kekahi mau wahi okoa aku e hoohana ia ana me kekahi mea hoonee ano okoa, me ka ae a me ka apono ia nae e like me ia i oleloia, a e hoomaopopo hou ia aole i ku i ke Kanawai ka hoohana ana i ke alahao holookoa a i kekahi hapa paha ma kekahi wahi mawaena o Leahi a me ka palena Komohana o Kalihi, a i ole ia, mawaena o kapa kahakai ma

kekahi aoao ame kekahi laina i kaha pololei ia a aneane pololei paha me ke kapa kahakai he mile a me ka hapa ke kowa mai laila mai ma kekahi aoao, me kekahi kaa, enegini a ano kaa e ae e puka ana ka mahu a me na ea kupono ole e ae, a i ole ia, e puhi lanahu ana a mea hoaa e ae paha, oiai e holo ana maluna o kekahi alanui, alahele a wahi mawaena o ia mau palena, aole hoi me na holoholona i hoopaa ia aku i na kaa.

2. Ina e loaa ana i ua Hui la a me na poe e aku i kekahi manawa ma ka hoolimalima a ano e ae paha na pono, pomaikai a o na waiwai o na poe e aku, a hui e hoohana ana, he alanui alahao maloko o Honolulu, a ma ke kau wahi e ae ma ka Mokupuni o Oahu, e hiki no i na mea hana hoonee i hoomanaia ma keia Kanawai ke hoohanaia maluna o ke alahao i lilo mai, a o na pono, na pomaikai, na mana a me na hoomana ana i haawiia e keia Kanawai e pili ana no ka paa ana i na alanui, malama me ka hoohana ana o na alahao, na kaa a me na mana e ae i haawiia ma keia ua hoomanaia e malama a e hoohana i ka waiwai i lilo mai.

3. O na mea hoonee i hoomanaia ma keia Pauku e hiki no ke hoohanaia no ka lawelawe alahao ana ma ka lawe ana i na ohua, leta, ukana a me na mea e ae.

Ke ano o ke Kukulu ana.

Pauku 4. 1. O ke alahao i oleloia i hui pu ia me kona mau lala a me kona mau pili, e kukuluia me ka maikai a me ka paa loa, ma ke ano e keakea ole ai i ka hana akea ia o na alanui; alahele a me na wahi e hoomoe ia ai, a o ka hoomoe ana ma ke alanui e like no ia me ke kuhikuhi o ke Kuhina Kalaiaina.

2. O na kaa no ka lawe ana i na ohua e hanaia no ma ke ano i hoaponoia no ka oluolu, maemae a palekana no na ohua,

a e hoolakoia me na hao pale o ke ano maikai loa a me na lako hoomalamalama a me ka hoike ana aku a me na helu a papa kuhi ala kupono i aponoia e ka Aha Hooko.

3. Aole e oi aku ka laula o ke ala mamua o eha kapuai me ewalu a me ka hapalua iniha mawaena o na hao.

4. Na ka hui i oleloia a me na poe e ae e uku i na lilo a me na poho apau a hoopakele i ke Aupuni mai na poino, lilo, poho a me na lilo apau mamuli, a i ole ia, e ulu ae ana mai ka hana ia ana a me ka hoohana ia ana o ke alahao i oleloia, a e uku no na hana hou ana i na alanui e hoomoe ia ai i kupono e hana ia mamuli o ka hana ana a me ka hoohana ana i ke alanui i oleloia.

A na ka hui i oleloia a me na poe e ae e hoomakaukau no na uwila a e hoomakaukau no na mea lawe uwila a me ka hoihoi hou ana e loaa ole ai ka pono i na paipu wai, na paipu lawe mea ino, na paipu ea aa, a i ole ia, waiwai e ae o ke Aupuni, a i ole ia, kekahi mea e ae a hui e ae paha, a e hoopaekle i ke Aupuni, a i ole ia, kekahi mea a hui paha mai na poho, na lilo a me na poino mamuli o ia mea.

5. O ke ano o ke kaola e hoohanaia e ka hui i oleloia a me kekahi poe e ae ma ka hana ana a me ka hoomoe ana i ke alahao a me ka hoomoe ana e hanaia no ma ke ano i aponoia e ke Kuhina Kalaiaina, eia nae, aole e emi ke kaumaha o ia mau kaola malalo o 56 paona no ka i-a hookahi.

6. Ma ka hoomoe ana i na alahao i oleloia, aole e oi aku mamua o hookahi pauku ma kekahi laina ke akeakeaia i ka manawa hookahi, a e hoomauia ka hana ana a hiki i ka pau ana.

7. E hoomakaia ke alahao i oleloia iloko o hookahi makahiki mahope iho o ka hooholoia ana o keia Kanawai, a e pau hoi aole e emi malalo o umi mile i hoolakoia a makaukau

no ka lawe ana i na ohua iloko o elua makahiki mahope iho o ia hoomaka ana, a no ka hooko pono ana na ka hui i oleloia a me kekahi poe e ae e haawi i ko lakou bona no na dala elima tausani i ke Kuhina Kalaiaina e lilo ua bona la i oleloia i ke Aupuni ina ua hana ole ia a paa a makaukau ua mau mile la he umi o ke alahao i oleloia iloko o ke elua makahiki i oleloia, a o ke koena o ia alahao e hanaia a paa, hoolakoia a hoomakaukauia no ka lawe ana i na ohua iloko o eha makahiki mahope iho o ia hoomaka ana, a o ka pono e haawiia nei ma keia e pau loa no ia e pili ana i kekahi alanui, alaloa a wahi paha i hana ole ia e like me na mea i hoakakaia maloko nei iloko o ka manawa i oleloia. Eia nae, o kekahi manawa e kaohiia ai ka hana mamuli o na hoopii a i ole ia, na kaohi ana, a i ole ia, na hoopii e ae e keakea ana, a i ole ia, hoohakalia ana i ka hana, aole e heluia ka manawa i lilo pela ma ke ano oia kekahi o na manawa o hookahi, elua a me eha makahiki.

8. E kauia na uwea huki ma ke kiekie aole e emi malalo o umikumamaono kapuai maluna o ke Alanui. O na uwea pale a pau maluna ae a ma na aoao a elua o ka uwea huki e aponoia e ke Kuhina Kalaiaina e like me kana mea e manao ai he kupono. O ka nunui a me kahi e kauia ai ia mau uwea a me ke ano e kauia ai e kaa no ia malalo o ka aponoia ana e ke Kuhina Kalaiaina i oleloia.

9. Na ka hui i oleloia a me na poe e ae ma na wahi i kipapa ia, a i oleloia, i halii pohaku liilii ia na alanui e kipapa, a i ole ia, e halii pohaku liilii i kahi apau loa mawaena o ko lakou mau alahao, a i ole ia, mawaena o na kaola mawaho o na alahao palua ina ua oi aku mamua o hookahi alahao i hoomoeia, a no hookahi kapuai mawaho ae o na kaola mawaho, a o ia kipapa, a i ole ia, halii pohaku liilii ana e hanaia no a iliwai like me na alanui, a e like me ka hiki me ke kipapa ana, a i

ole ia, halii pohaku liilii ana o kahi i koe o ke alanui, a e hanaia ma ke ano e iliwai like ai ke alahao me na alanui. A e malama ka hui i oleloia me ka poe e ae i ko lakou alahao me ko lakou wahi o na alanui apau ma ke ano i aponoia e ke Kuhina Kalaiaina. O na hana hou ana, ina ua kauohaia e ke Kuhina Kalaiaina ma ke kakau, e hanaia no e ka hui i oleloia a me na poe e ae iloko o umi la mahope iho o ka la i hanaia ai o ke kauoha i oleloia.

10. O na mea apau i makemakeia e keia Pauku aia no ia malalo o ka aponoia ana e ke Kuhina Kalaiaina.

Na Hale Hoahu Ikaika a me Hoolulu.

Pauku 5. E loaa no hoi i ua hui la a me na poe e ae ka mana e kukulu a e malama i na wahi a hale hoahu ikaika kupono a me na hale e ae i makemakeia a e hoohana i na mea hana maloko o laila no ka hoohana ana aku i ua alahao la, a me ke kukulu ana, a me ka malama ana i na wahi hoolulu ma kela a me keia wahi i makemakeia i kela a me keia manawa.

Ka Hui Alahao Hawaii.

Pauku 6. Ma keia ua haawiia ka mana i ua hui nei a me na poe e ae e lawe mai a e hoohana aku i na alahao o ka hui alahao Hawaii, i kulike ai me ka hoakaka o ka Pauku 3 o ka Mokuna 34 o na Kanawai o 1884, i kapaia "He Kanawai e haawi ana i ka mana ia William R. Austin a me kona poe hui e kukulu a e hoohana i alahao alanui maluna o kekahi mau alanui maloko o ke Kulanakauhale o Honolulu," ke hooko nae hoi ua hui la me kekahi poe e ae me na hoakaka a me ka makemake o ua pauku nei.

2. I kela a me keia manawa e manaoia ai he kupono e a'e aku maluna o na alahao o kekahi hui alahao e ae, ua haawiia ka mana i ka hui i oleloia a me na poe e ae e hana a hoomoe ma ko lakou mau lilo ponoi i na wahi e a'e aku ai, me ka hookaawale i na kaola i a'e ia aku no ia hana, aka, ma ia hana ana, a hookaawale ana, e hanaia no ma ke ano e keakea uuku loa ia ai ka hana a ia alahao e ae, a mahope o ka hoomoe ia ana o ia mau wahi e a'e aku ai e uku like ia na lilo e ua hui la a me na poe e ae a me na ona a poe hoolimalima paha o ia alahao okoa.

3. Ma ka hoohanaia ana o kekahi hapa o na ala o ka hui alahao Hawaii, na kaa o ua hui alahao Hawaii la, a i ole, o ko ka hui a me na poe e ae i oleloia, aole e ku malie ma kahi e hoohana like ia ana, aka e ku wale no no ka hookuu ana a me ka hookau ana i na ohua.

PAUKU 7. I kela a me keia manawa e malama mau ua hui la me na poe e ae i heluna kaa e lawa ai no ka hoohana ana ma ua alahao la no ka lawe ana i na ohua e lawa ai ka pono o ka lehulehu, a me na kaa e aku no ka lawe ana i na leta, na puolo a me na waiwai i ku i ko lakou makemake.

PAUKU 8. O ka ikaika holo o na kaa o ka hui i oleloia a me na poe e ae, aole no ia e oi aku mamua o ewalu mile i ka hora hookahi maloko o keia mau palena mahope iho nei maloko o ka apana o Kona, Mokupuni o Oahu, oia hoi: Mai ka lina o Alanui Hema a me Alanui Alapai ma ka Hema me ka Hikina a hiki i ke Alanui Liliha ma ka Akau, a mai ke awa a hiki i ke Alanui Kauka me ke Alanui o Pauoa.

Aole no e oi aku ka holo maluna o kekahi o na laina o ka hui i oleloia a me na poe e ae mamua o umikumamalua mile i ka hora hookahi. Ma na kuiki a me na ala huli a me ka

huli ana ma na kihi alanui, aole no e oi aku ka holo mamua o eha mile i ka hora hookahi, pela no hoi mamua koke iho o ke komo ana iloko o Kamaki Kuea ina e loaa ka ae ia ana e komo maloko o Kamaki Kuea e like me ia i olelo mua ia ae nei e ku malie, a mahope o ke komo ana maloko o ke Kuea i oleloia aole no e oi aku mamua o elua mile i ka hora maloko o ke Kuea i oleloia.

No kela a me keia uhai ana i keia hoakaka ana e kauia maluna o ka hui i oleloia me na poe e ae kekahi hoopai o hookahi haneri dala e ohiia imua o ka Aha Apana o Honolulu ma ka hoopii o ka Loio Kuhina o ka Repubalika o Hawaii, a i ole ia, e kekahi mea e ae no ka pomaikai o ka Repubalika.

Uku Kaa.

Pauku 9. O kekahi mea e holo ana maluna o na kaa o ua alahao nei e uku lakou no ka lawe ia ana i ka uku penei:— No ka holo mau ana ma na wahi mawaena o Leahi a me Moanalua, a i ole ia, makai o kekahi laina i kaha polole ia me kapa kahakai a he hookahi a me hapalua mile ke kaawale mai laila mai, aole e oi aku mamua o elima keneta, e hoomaopopoia o na keiki malalo o umikumamahiku makahiki e hele ana a e hoi ana mai ke kula mai, aole lakou e koi ia e uku mamua o ka hapalua o ka uku mau a e hoopuka ia na kikiki no ia mea.

2. No ka lawe ana mawaho o na palena i oleloia e auhauia ka uku e like me ka ua hui la a me na poe e ae e hooholo ai i kela a me keia manawa malalo nae o ka aponoia ana e ka Aha Hooko.

3. Ma ka holo mau ana o na poe e holo ana maluna o na kaa a e kau ana mai kekahi kaa a i kekahi kaa ma kahi hui o na laina iloko o na palena i hoikeia maluna, e kuleana lakou

e loaa i kiki hoonee me ka uku hou ole i kekahi uku maluna o na laina o keia alahao.

4. E hana ka hui i oleloia a me na poe e ae i na hooponopono ana i kupono a kaulike me ka ae ana a apono ana o ka Aha Hooko e pili ana i ka malama ana a me ka hoohana ana i ke alahao i oleloia maluna a maloko o na alanui me na alaloa i oleloia, a ina ka hui i oleloia a me na poe e ae e hana ole i na rula a me na hooponopono ana i oleloia, ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina me ka apono o ka Aha Hooko e hana i ua mau rula la me na hooponopono. Ua hiki no e hoololiia na rula a me na hooponopono ana a pau i kela a me keia manawa kupono e kupono ai no ka pono o ka lehulehu e like me ka manao o ka Aha Hooko he pono.

O na makai, na kanaka kinai ahi a me na lawe leta oiai e hana ana i ka hana, a ua aahu i ka lole oihana, e kuleana no lakou e holo me ka uku ole maluna o na laina a pau o ka hui i oleloia a me na poe e ae.

Ina ka hui i oleloia a me na poe e ae, a i ole ia, o kekahi agena a kanaka hana paha o ia hui e koi aku, a i ole ia, e kaki paha i kekahi huina dala i oi ae no ka uku kaa ma na kaa o ka hui i oleloia me na poe e ae mamua o ka mea i hoakakaia ma keia Kanawai e uku ia hui me na poe e ae, a i ole ia, o ka agena a kanaka paha i ka mea i kaki oi ia i ka huina o hookahi haneri dala, e ohiia ma kekahi hoopii kivila imua o kekahi Aha Hookolokolo i loaa ka mana ma ia mea.

Ma ka hookolokolo ana i kekahi hihia ma kekahi o na huina i lilo e like me ia i hoakakaia maluna ae nei o na mea hoike e hoike ana o ka mea nana i koi, a i ole ia, nana i lawe i ke dala a uku paha, a i ole ia, no ke kuai ana i kekahi kikiki paha i kona manawa i koi ai a i lawe ai i ke dala, e lawelawe ana oia ma kekahi oihana malalo o ka hui i oleloia a me na poe

e ae, a i ole ia, maluna o kekahi kaa o lakou, e lilo no ia i hoike kumu, he agena, kauwa a kanaka hana paha oia no ka hui i oleloia a me na poe e ae, nana e lawe i ke dala me ke kikiki a kikoo paha i oleloia.

PAUKU 10. O ke kanaka a mau kanaka e malama ana i na kaa i ku i ke Kanawai e hiki no ke hoole i ka holo ana o kela a me keia kanaka e hoole ana i ka hookaa ana i ka uku i ku i ke Kanawai, a i ole ia, e lawe i na poe ona, hoohaunaele a poe paha i ma'i ia a poe aea haukae a poe lawehala, a e hiki no ke kipaku aku me ka ikaika, ina i kupono, i na kanaka o ia ano mai ke kaa aku.

PONO ALANUI MA NA ALAHAO.

PAUKU 11. O na kaa e hoohana ana ma ke ano ku i ke kanawai i ke alahao i oleloia e kuleana no a e loaa ia lakou ka pono alanui maluna o na alahao mamuli o ka hoomana ana o keia Kanawai e hoohana i na alanui, alahele me na wahi e like me ia i hoike ia maloko nei, koe nae, ina he pauahi, e lilo kela pono i na kaa ahi kinai ahi 'oiai e mau ana ke ahi ma Honolulu, a me ka puali makai o Honolulu iloko o na manawa kupilikia.

PAUKU 12. O ka hui i oleloia a me na poe e ae, oiai e mau ana keia pono i na manawa apau e malama i keena hana no ka lawelawe ana i ka hana o ke alahao ma kekahi wahi ma Honolulu i kupono no ka hele ana mai o ka lehulehu, a o na alakai a me na poe e ae e malama, hooponopono a hoomalu ana ia mea i poe noho lakou ma ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 13. O ua hui la i oleloia me na poe e ae e loaa no ka mana i na manawa a pau e hana, kukulu a e pahonohono i na

hale me na mea e pili ana, na mikini, na kaa a me na mea e ae e pili ana a me na mea hana i makemakeia e lakou no ke kukulu ana, hoolako ana, hoohana a me ka malama ana i ua alahao la, a e hookumu, malama a hoohana i ka uwila a i kekahi ikaika hoonee e ae i makemake ia no ka hoohana ana i ua alahao la, na mea e pili ana a me na mea hana.

Mana e Kuai a Hoolimalima.

Pauku 14. E loaa i ka hui i oleloia a me na poe e ae ka mana e lawe mai ma ke kuai, a i ole ia, ma ka hoolimalima i na waiwai, waiwai paa, waiwai lewa, na pono, na pomaikai me na pono apau a hapa paha o na alahao e aku, a i ole ia, o kekahi hui kukui a ikaika hoonee e aku, a i ole ia, o kekahi hui i like na kumu hana, a i ano like paha me na mea i hoomanaia ma keia Kanawai; a ke lilo mai e loaa ka mana e hoohana aku i na kuleana, mana, pomaikai a me na pono o ua hui la ina ua loaa mai mamuli o kekahi palapala hui mai ke Aupuni a ma o kekahi kanawai o ka Ahaolelo paha.

Mana Hoohuihui.

Pauku 15. Ua hiki no i ka hui i oleloia me na poe e ae ke hui, komo pu mai a hoohuihui i ke kumupaa i hoopukaia e lakou, me na poe e aku ma ka hui a mau hui paha i ano like na kumu hana, a i ole, e komo ma na aelike a me na palapala hoopaa a komo ma na hoopaa a hoolimalima paha a e lawe mahele ma ke kumu waiwai o kekahi hui a mau hui e aku i ano like na kumu hana.

Mana e Aie Dala a Hoopuka Bona.

Pauku 16. O ua hui la a me na poe e ae i kela a me keia manawa e manao ia ai he pono no ka hoonee ana aku i na

kumu hana i hoomanaia ma keia Kanawai, e loaa no ka mana e aie dala me ka hoopaa ana no ka uku aku ia mea me ka uku-panee i aelike ia mamuli o na moraki ana a pau a i kekahi mahele o ka waiwai, a e komo pu ka pono o ua hui la a me na poe e ae, a e hoopukaia ua moraki la ina i manaoia he mea pono ma ke ano bona moraki i hoopaaia e ka palapala hoolilo hilinai ia o ua waiwai la e like me ia i oleloia mamua. O na moraki, a i ole, o na palapala hoolilo hilinaiia o ia ano mawaho ae o ka waiwai i hoikeia maluna ae e hui pu mai me na waiwai o kela a me keia ano a me na kuleana waiwai e loaa aku ana mahope iho o ko lakou mau manawa, e laa no hoi me na loaa makahiki a me na loaa o ka waiwai e ulu mai ana ma kela a me keia kumu. O ua mau moraki la a me na palapala hoolilo hilinai e komo pu no hoi na hoakaka ana e like me ka ua hui la a me na poe e ae i manao ai he pono a kupono no ka maluhia o na poe apau i kuleana, e pili ana no ka uku ana i ka uku-panee a me ke kumupaa, ka paa ia ana a me ka hoohana ana i ua alahao la a me na waiwai e ae; na hookaa ole ana, na imi pono ana, na hooko moraki ana, na mana o na poe e moraki ana, a i ole, o na poe hope i hilinaiia ma na mea a pau, a me na mea e ae a pau i kupono e hookomoia malaila. E hoomaopopoia nae hoi aole i komo ma keia pauku kekahi mea e hanaia ai a e keakeaia ai ua hui la a me na poe e aku mai ka loaa ana o na pono aie maa mau ma ka lawelawe hana ana, me ka haawi ana i na nota aie me na hoopaa ole malalo o ka sila.

NA AUHAU MALUNA O NA LOAA.

PAUKU 17. Ua ku i ke kanawai na auhau malalo iho maluna o na loaa o ua alahao la:

1. Na lilo o ka hoohana ana, pahonohono, hana hou, hoo-

loihi ana, uku-panee, a me na lilo a auhau e ae a pau i kupono a i pili kupono no ka malama ana a me ka hoohana ana i ua alahao la.

2. Ua hiki e uku ia na puka i na poe paa mahele kumupaa aole e oi aku mamua o ewalu pa-keneta maluna o ka waiwai io o ke kumupaa i hoopuka ia.

3. Ua hiki e hoala ia i waihona kumau no ka hoopaa ana i na bona i hoopukaia a o kekahi aie i kakauia, a o ke kumupaa i ka manawa e pau ai keia pono. Eia nae, oia huina e waihoia ana ma ia waihona ku mau aole ia e oi aku mamua o kekahi huina ma ka uku-panee i heluia ma ka elima pakeneta i ka makahiki i helu palua ia i like me ka waiwai io o na bona, na aie i kakauia a me ke kumupaa i olelo mua ia.

4. E mahele like ia ka oi aku o na loaa mawaena o ke Aupuni o ka Repubalika o Hawaii, a me na poe paa mahele kumupaa o ua hui la.

5. E waiho ia aku kekahi hoike hapaha, a i ole ia, hoakaka waiwai o ka hui e ka hui i ke Kuhina Kalaiaina mai ka hoomaka ana mai o ke kukulu ia ana o ke alahao.

Na Hoopai.

Pauku 18. O kela a me keia mea nana e hana i kekahi o na hana malalo iho nei me ka manao ino, oia hoi: Akeakea ana i ka holopono ana o na kaa ma ua alahao la, maokioki, hana ino a hoopoino paha i na pou, uwea a o kekahi mea hana e ae e hoohanaia ana; maokioki, hana ino a hoopoino i na kaa a waiwai e ae; hoohana ana i na pou, na pa, na hale a me na waiwai e ae me ka ae ole ia no ka hoolaha ana, a i ole ia, ma kekahi ano e aku e hooili ana i kekahi poino i ka waiwai, a i ole ia, hooulu, hoonaukiuki me ka hoohoka ana i ka

noho maluhia ana o ko lakou waiwai, na mana a me na pono o ua hui la a me na poe e ae, e hoahewaia no ka mikamina, a ina e hoahewa ia no ia mea imua o ka Aha Apana o Honolulu, e hoopaiia ma ka uku dala aole e oi aku mamua o Kanalima Dala, a i ole, ma ka hoopaahao ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o ekolu malama; a ina e hoahewa ia no ka elua o ka manawa, e uku dala me ka hoopaahao pu. E hoomaopopoia aole kekahi mea maloko o keia he mea e pakele ai ua lawehala la mai ka hoopai ia ana no kekahi ofeni e aku i komo pu iloko o ia hana a e ulu ana mai laila mai.

Pono Lawe Aina.

Pauku 19. I kela a me keia manawa e manao ia ai he pono e lawe ia na waiwai o kekahi poe e ka hui i oleloia a me kekahi poe e ae no na pono alanui maloko o na wahi, a i ole ia, na waiwai i hoakakaia ma keia Kanawai a ua hiki ole ke loaa mamuli o ke kuai ana, a i ole ia, ma ka hoolimalima, no ka manawa o keia pono no kekahi uku kupono ma keia ua haawiia ka mana i ka hui i oleloia me kekahi poe e ae e lawe i na wahi, a i ole ia, i ka waiwai ma ka nui kupono wale no e lawa ai ia pono alanui ma ke ano i hoakakaia mahope iho nei.

Pauku 20. Ina aole i ae a hooholo ka mea, poe, hui a ahahui paha nona ia waiwai i ka lawelaweia ana no ka hana i makemakeia, a me ka uku i haawiia aku, ua hiki i ka hui i oleloia a me na poe e ae e hoomaka i ka hana imua o kekahi Lunakanawai o ka Apana Hookolokolo Kaapuni Ekahi ma ke Keena no ka lawe ana i kahi i makemakeia.

Pauku 21. O na lawelawe ana ma ke ano no ia o na lawelawe ana ma na hihia waiwai a e kapaia no pela. E hookumuia no ma na hana ana a pau ma ka waiho ana aku i kekahi

palapala noi i hoohikiia e kekahi mea i hoomanaia ma ia ano, e hoike ana i na kumu kupono a pau no ka hooholo ia ana o ke kumu hoopii, a e hookomo pu hoi i ka inoa a me ke ano o ka mea hoopii, e hoakaka ana i ke kumu i makemakeia ai ua wahi la, na inoa o ka poe i aelike no ka hoohana ana i ka mea i makemakeia ai a me ka uku i haawiia, ke ala, ina o ka manao ka hoomoe ana a me ke kukulu ana o ke alahao, a i ole ia, i kahua no kekahi hale a papai e ae paha, a me na mea e ae i pili i ke kumu hoopii. O na kanaka apau he kuleana ko lakou e huipuia no lakou ma ka hoopiiia ana, a i ole ia, e hoopii pakahi ia.

Pauku 22. E hoolahaia no ka hoolohe ana ma kekahi hoakaka pokole i ke ano o ke kumu hoopii ma ka hoolaha ana iloko o aole e emi malalo o hookahi nupepa laulaha akea i paiia ma Honolulu, aole e emi malalo o hookahi pule a e hookoia aku he hoolaha like me ia ano maluna o kela ame keia ona pakahi a poe paha e noho ma kahi i manao ia e lawe. Ina o kekahi o ia ona a hoaaina he mea noho ma na aina e, a i ole, ua kaawale aku e hookoia ua hoolaha la ma ka waiho ana i ua hoolaha la ma kahi noho hope loa i ikeia, a i ole ia, ma ka hooko ana aku i kekahi hope a agena o ia mea noho ole, a i ole ia, ma kekahi ano e ae i kauohaia e ka Lunakanawai i oleloia. O ka hooia ana i ka hookoia ana e hiki no ke hana ia ma ke kakau ana i ka ae ana, a i ole ia, ma ka hoohiki ana o kekahi mea kupono e hana ana ia mea, a i ole ia, ma o kekahi makai ma ke ano maa mau.

Pauku 23. E makaukau ke Kumuhana no ka hoolohe ana he elima la mahope iho o ka hooko ia ana o ia hoolaha maluna o kela a me keia mea i kuleana, me ka hoomaopopo ia ma na mea pili i na poe e noho ana ma na aina e a me na poe e ae i kaawale, a i ole, i loaa ole no ka hooko kino ana, e hoonee

ia no imua ka hoolohe ana a hiki i ka pau ana, aka, oia poe kanaka ina aole o lakou hope, aole e hiki ke hoopaa ia no ka huina o ka uku i hooholoia, aka, e hiki no i kela a me keia manawa maloko o hookahi makahiki mahope iho o ka olelo hooholo no kekahi kumu kupono i hoikeia i ku i ka apono o ua lunakanawai la, ma ka hoike ana aku i ua hui la a me na poe e ae, e noi ana o ua uku la e hoonuiia a hoemiia paha e like me ka mea i manao ia.

PAUKU 24. I ka manawa e hoolohe ia ai mahope o ka hooiaio ana o ka hooko e lawe ia no na olelo ike ma na mea e pili ana, a o na poe apau i kuleana e hoolohe ia no lakou ma na kumu hoopaapaa. E loaa ka mana i ka Lunakanawai e haawi i na poho e like me ia i hoike ia malalo, a e hoopuka i ka olelo hooholo ma na kumu hoopaapaa a pau.

PAUKU 25. E hiki no i ka Lunakanawai ke haawi i ka hoolohe ia ana o ke kumu hoopaapaa holookoa, a o kekahi o ia mea paha, i kekahi mea kuokoa kupono a nana hoi, mahope iho o ka loaa ana o na hoolaha kupono no ka hoolohe ana i na poe a pau i kuleana e lawe i na olelo ike, a e hoike i kana olelo hooholo ma ia mea iloko o umi la mahope iho o ka hoolohe ana, me ka hoomaopopoia nae e hiki no ke hooloihiia ka manawa no ke kumu kupono. E hiki ke hoaponoia ka hoike, kapaeia a hoihoi hou ia no na ike hou e like me ka manao o ka Lunakanawai he pono.

PAUKU 26. O na koina apau i kinohi e uku ia e ua hui la me na poe e ae, a ina aole he hoohalahala i lawe ia e kekahi o na aoao ua hiki no e lawe koke ia ka aina i hooholoia e lawe mahope iho o ka uku ia ana i ke Kakauolelo o ka Aha ke poho i auhau ia; a i ole ia, ka loaa ana mai ka ona mai ka palapala

hookaa no ia mea, a i ole ia, mai kekahi mea mai ma kona aoao. A ua hiki ke kopeia kekahi kope i hooiaioia o ka olelo hooholo maloko o ke Keena Luna Kakau Kope a e lilo hoi i mea mana a paa ma ke ano he palapala hoolilo no ua aina la.

Na Hoohalahala.

Pauku 27. Ina i ehaeha kekahi mea mamuli o ka olelo hooholo no kona mau pono, e hiki no ke lawe ia he hoohalahala e like me ka hoakaka a ke Kanawai i keia manawa i ka Aha Kiekie, aka, oia hoohalahala ana ina e hooko pono ia e lilo wale no ia i mea e kapaeia ai ka olelo hooholo e pili ana i ke kuleana o ka mea i hoopii ia nana ka hoohalahala aole no kekahi mea e aku.

Na Poho.

Pauku 28. I ke kau ana i ka uku, a i ole ia, i ke poho e ukuia no ka lawe ana o ka pono alanui maloko o na wahi, a i ole ia, iloko o ka waiwai i hoakakaia ma ke Kanawai, e helu kaawaleia ka waiwai io o ka waiwai i manaoia e lawe a me na mea hou i kukuluia maluna iho. Ina o kahi i laweia he hapa wale no ia o kahi i helu holookoa ia ma ke ano hookahi, alaila, o na poho oia no kekahi hapa kupono o ka huina nui o na poino no ka lilo ana o kekahi pono a pomaikai paha, a i ole, ina e lilo kahi i laweia i mea e hoopoino ai i ka waiwai o ka aina holookoa.

Na Pono i Hookoeia a me na Mana o ke Kanawai.

Pauku 29. 1. Koe ma ke ano i hoakaka okoa ia ma keia Kanawai, o na pono a me na pomaikai i hoikeia ma ka Pauku 2 o keia, ua haawiia i ua hui la a me na poe e ae maluna o na kumu e paa nei i keia manawa, a i ole ia, e kauia ana ma keia hope aku e na Kanawai o ka Repubalika o Hawaii e pili ana

i na mea o ke kukulu ana a me ka malama ana i ke alahao ma ka Apana o Honolulu, Mokupuni o Oahu, a o ka hooko pono ana i ua mau Kanawai la ma keia ua kauohaia e hanaia ka hui i oleloia a me na poe e ae.

2. O ka pono e hoiliwai i ke alanui, eli auwaha, halii pohaku a ma kahi ano e ae paha, e hoomaemae, hooloili a hana hou paha i kekahi, a i ole ia, i na alanui, na alaloa, a me na ala e ae i oleloia maluna, a me na wahi e ae maloko o ka Repubalika i oleloia, ua hookoeia no ia no ke Aupuni, aole hoi e hooliloia a hoopoinoia, aka, o na hana e lawelawe ana a e hooko aku ana i na pono i hookoeia, e hanaia ma ke ano e keakea a hoopoino uuku loa ai i ke alahao i hoomanaia ma keia, aka, ina oia hoomaemae ana, hooloili ana, hana e ae i kulike me ia maluna o na alanui a alaloa paha a e keakea io ana i ka hoomoeia ana o ua alahao la, e hooloili koke ia ua alahao la a e hanaia i kulike me na hana hou, hooloili a hoiliwai ana, ke makemakeia pela.

3. O ua hui la a me na poe e ae mamua o ka hoomoe ana i ke alahao ma na alanui, a alaloa maloko o ka apana o Honolulu, e hoomaopopoia ka iliwai ku i ke Kanawai o ia mau alanui mai ke Kuhina Kalaiaina mai, nana hoi e hoike mai i ka mea i makemakeia iloko o ka manawa kupono. E kulike na alahao o ka hui i oleloia a me na poe e ae me na iliwai o na alanui kahi i hoomoeia ai e like me ka mea i hoolakoia e ke Kuhina Kalaiaina, a i ole ia, e kekahi Luna e ae i hookohu pono ia e ia, a aole ka hui i oleloia a me kekahi poe e ae e hooloili a hoanoe paha ia mau mea me ka ae ole o ka Aha Hooko i kakauia. A ke hookoe nei ke Aupuni Hawaii no ka manawa mau loa i ke Kuleana e hooloili i ka laina a me ka iliwai o kona mau alanui i na manawa a pau no ka pono o ka lehulehu e koi ai e hanaia ua mau hooloili ana la, a na ka hui i oleloia a me na poe e ae ma kona mau lilo ponoi iloko o kanakolu la e hana aku e like me ia mau laina a iliwai hou ma ka hana hou ana i kona mau alahao a laina paha ke loaa aku ka hoolaha ma ke

kakau mai ke Kuhina Kalaiaina, a e hanaia ua mau hooloi ana la malalo o ka aponoia ana e ke Kuhina Kalaiaina. A ma na hana alanui hou ana a pau a ke Aupuni e hana aku no ka hui i oleloia me na poe e ae e like me ia mau hana hou ma ke ano o ka hana ana a me ke ano o ka hoomoe ana e like me ka mea i kauohaia e ke Kuhina Kalaiaina.

Ina ua hana ole ka hui i oleloia a me na poe e ae i na hana hou, hooloi ana a me na mea hou i kauohaia ma keia Pauku, e hanaia no e na luna, na kauwa a me ka poe i hoohanaia e ke Aupuni Hawaii, a o na lilo oia mau hana hou, hooloi ana me na mea hou i hiki e ohiia e ke Aupuni i oleloia mai ka hui i oleloia a me na poe e ae.

PAUKU 30. O na mea hana a pau i makemakeia e ua hui la a me na poe e ae e hoohanaia no na hana i hoakakaia ma ke Kanawai ina e hookomoia mai Amerika Huipuia mai, a oia na loaa, a i ole ia, he mea i hanaia ma Amerika Huipuia e komo mai no me ke dute ole, a o ka waiwai hoi o ka hui i oleloia a me na poe e ae aole e kauia i na auhau kuloko oiai e kukuluia ana a e hanaia ana ke alahao i oleloia, e hoomaopopoia nae e like me ka pau ana i ka hanaia a hoolakoia pela no e kupono ai ia wahi no ka auhauia ana.

PAUKU 31. E uku ke alahao, a i ole ia, ka hui i hoohuiia i oleloia i kela a me keia makahiki i ke Keena Kalaiaina i ka huina o umi dala i ka makahiki ma ke ano he auhau laikini maluna o kela a me keia kaa lawe ohua i lawelaweia e ia, a i ole ia, e lakou paha, a aole uku oi ae e koiia aku ma ke ano he laikini kaa.

PAUKU 32. O na kauoha, na palapala ae, a i ole ia, na hoapono ana a pau i hoakakaia maloko o keia Kanawai e hanaia no ma ke kakau.

PAUKU 33. O na mea a pau, ke ano o ka hana ana, na buke a me na hoike helu o ka hui i oleloia a me na poe e ae e kaa

no ia malalo o ka nanaia e ke Kuhina Kalaiaina i kela a me keia manawa, a i ole ia, e kekahi luna e ae i hookohuia e ia no ia hana.

PAUKU 34. Aole no e lawelaweia kekahi o na pono a me na kuleana i hoakakaia ma keia Kanawai e ka poe e hoala ana i ka hui i hoakakaia ma ka Pauku 1, aole hoi e ko lakou mau waihona aku, aia no a hoonoho pono mua ia kekahi hui i hoohuiia malalo o na kanawai o keia Repubalika no ka hana ana, hoohana ana a malama ana i na laina alahao i hoakakaia ma keia Kanawai, nona ke kumupaa aole i emi malalo o elua haneri tausani dala, a ua waihoia a hooloiiia na pono a me na kuleana a pau i oleloia i ka hui i hoohuiia i oleloia me ke koe ole o kekahi.

PAUKU 35. E hoomakaukau ka hui i oleloia me na poe e ae i na wahi e waiho ai maluna o ko lakou mau kaa i aponoia e ka Luna Leta Nui no ka hali ana me ka uku ole i na leta a pau.

PAUKU 36. I na manawa a pau o ka hui i oleloia me na poe e ae, a i ole ia, kekahi hui i hoohuiia i kukulu pono ia malalo o na kanawai o keia Repubalika no ka hana ana, hoohana ana a malama ana i na laina alahao i hoakakaia ma keia Kanawai a ma ke ano i hoakakaia ma keia Kanawai ua hoole, a i ole ia, ua hana a hooko ole i kekahi o na mea i kauohaia a i kupono e hanaia malalo o keia Kanawai, a ua hoomau i ka hoole ana pela, a i ole ia, ua hana a hooko ole e like me ia, mahope iho o ka hoolaha pono ia ana e ke Kuhina Kalaiaina e hana pela, na ke Kuhina Kalaiaina me ka ae o ka Aha Hooko e kauoha e hoomakaia na hana imua o ka Aha kupono e hoopauia ai ka pono i haawiia ma keia Kanawai a me na pono a me na pomaikai a pau i haawiia malalo o keia e hooliloia a e hooholoia i mea ole.

PAUKU 37. Aole no i ku i ke Kanawai ka hoomahuahua ana o ke kumupaa o ka hui i oleloia a oi aku i kekahi manawa mamua o ka elua haneri tausani dala i oleloia, ina aole ka hoomahuahua ana i manaoia ina e lawe pu ia me ke kumupaa mua ina ua like ia me ka lilo maoli o na waiwai o ke alahao, a me aole i oi aku mamua o iwakalua-kumamalima pa-keneta, oia mau lilo i huiia; ua hiki e huiia maloko oia mau lilo na lilo a pau o ka hoomoe ana i na alahao,ame ka hoolako ana i ke alahao no na hana o ka lehulehu, a ua hiki no e huipuia me na hooloihi ana mahope mai, aka, aole no e aeia kekahi hoomahuahua hou ana no na hooloihi ana aku aia no a hooholoia a hoomanaia ma kekahi koho ana o ka hui.

PAUKU 38. E mana keia Kanawai a e lilo i kanawai mai a mahope aku o kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 70.

He Kanawai e Hoomana ai i ka Aha Hooko e Lawelawe ai i ka Hooponopono ana ma na Mea a pau i Hoakakaia o Clinton G. Ballentyne a me kekahi Poe e ae i Hoike ia na Inoa ma ka Pauku Ekahi o ke Kanawai i Kapa ia "He Kanawai e Hoomana a e Hoomaopopo ana i ke Kukulu ana, Malama ana, a me ka Hoohana ana i Alahao Alanui a mau Alahao ma ka Apana o Honolulu, Mokupuni o Oahu," a me na Hoahui, na Hope, a me na Waihona o ia Poe i Oleloia; i Hoomanaia e Lawelawe i ka Mana Lawe i ka Waiwai o Hai.

No ka mea, ua haule kekahi mea iloko o ke Kanawai i hoakaka ia iloko o ke poo maluna ae nei e pili ana i ka pono o na poe i hoikeia na inoa ma ka pauku ekahi o ka bila i oleloia e lawe i ka waiwai no na hana o ke alahao a mau alahao paha i oleloia, a ua kupono i mea e hiki ai ke lawelawe pono ia na mana i haawiia maloko olaila, e haawiia ka mana a me ka hooponopono ana i ka aha hooko ma na mea i kupono e lawelaweia ke kuleana lawe i ka waiwai o hai.

Nolaila:

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka mana e lawe i ka waiwai ponoi o kekahi poe no na hana o ke alahao, a i ole ia, mau alahao i hoomanaia e ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomana a e hoomaopopo ana i ke kukulu ana, malama ana a me ka hoohana ana i alahao alanui a mau alahao ma ka Apana o Honolulu, Mokupuni o Oahu," a me ka hana ana a me ke ano o ka lawelawe ana ma

na hana a pau oia ano e kaa no ia i na manawa a pau malalo o ka ae a me ka apono mua ana o ka Aha Hooko.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

NA OLELO HOOHOLO HUI.

OLELO HOOHOLO HUI.

O KA AHAOLELO o ka Repubalika o Hawaii i akoakoa iloko o ke Kau Mau, ma keia, Ke Hoike aku nei ia Amerika Huipuia, i ko Lakou Manao Minamina, a Aloha Kuhohonu, mamuli o ka poino nui ana o ke Ola, mamuli o ka poino ana o ka Mokukaua "MAINE," ma ke Awa o Havana, Cuba, Feberuari la Umikumamalima, 1898.

E HOOHOLOIA, E Waihoia aku kekahi Kope o keia Olelo Hooholo i ke Kuhina Noho o Amerika no ka waiho ana aku imua o ka Peresidena o Amerika Huipuia.

Feberuari 26, 1898.

Aponoia i keia la 4th o March, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

OLELO HOOHOLO HUI.

NO KA MEA, O ke ano o ka auhauia ana i keia manawa ua kaulike ole, kupono ole a pono ole ma na ano he nui, a ua kupono loa e hana a hooponopono hou ia ke ana o ka auhauia ana e lawelaweia nei:

E HOOHOLOIA e ka Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia, e koho ka Peresidena me ke apono o ka Aha Kuhina, mahope koke iho o ka aponoia ana o keia Olelo Hooholo i kekahi Komisina o Ekolu Lala na lakou e noonoo i na hana me na mea e hooiia ae ai, a me ka hooponopono ana i na auhau Laikini, Waiwai, Loaa Makahiki a me Auhau Kino; a e hoike ae i ka Ahaolelo e hiki mai ana i kekahi Bila a mau Bila paha no ia hooi ana ae i ka maikai a me ka hooponopono ana, i huiia me na manao e ae a lakou i manao ai he pono e hanaia.

E HOOHOLO HOU IA, e hookaawaleia maloko o ka Bila Haawina mailoko ae o kekahi dala kupono maloko o ka Waihona ka huina o Elima Tausani Dala, (5,000.00), no ka uku ana a me na lilo o ia Komisina.

Aponoia i keia la 14 o Mei, M. H. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

OLELO HOOHOLO HUI.

NO KA MEA, mamua aku nei malalo o ke Aupuni Moi, ua malama ke Aupuni i kekahi keena no na mea kahiko a me na mea ano e, a mahope mai ua hoopau i ka malama ana i ua mau mea nei, a ua waiho aku i na mea kahiko i koe ma ia keena i na Kahu o ka Bernice Pauahi Bishop Museum, i mea hoikeike malaila; a

NO KA MEA, Mahope mai o ka hoopauia ana o ke Aupuni Moi, ua haawi aku ke Aupuni i na Kahu Malama o ka Bernice Pauahi Bishop Museum i mea hoikeike i kekahi mau mea kahiko a pili i ka moolelo kahiko, oia hoi, pahu niu, eha makau lawaia,

ipu-laau i hoonohoia me ka niho kanaka, malo, elua ahuula liilii, mahiole hulu a me ka lei hulu; a

No ka mea, Aia ma ka lima o ke Kuhina Kalaiaina kekahi mau mea pili moolelo kahiko, i oleloia i kekahi manawa he mau koena o ke Aupuni Moi, o kekahi o lakou he mau mea poino wale, a e poino ana ina aole e loaa ana kahi kupono e malama ai; a

No ka mea, Ua makemake na Kahu Malama o ka Bernice Pauahi Bishop Museum e loaa ia lakou na mea i kupono no ka hoikeike ana, nolaila,

E Hooholoia e ke Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia o ka Repubalika o Hawaii:

Ma keia, ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e hoolilo loa aku i na mea a pau i haawiia mamua aku nei i na Kahu Malama i oleloia a lilo loa ia lakou no na hana o ka Bernice Pauahi Bishop Museum i oleloia me ke kumukuai ole.

A ma keia, ke hoomana hou ia aku nei ke Kuhina i oleloia me ka apono o ka Aha Hooko e hoolilo aku i na Kahu i oleloia ma ke ano lilo loa i kekahi o na mea ma kona lima i ikeia he mau koena o ke Aupuni Moi i makemakeia e lakou no na hana o ka Museum i oleloia me ke kumukuai ole.

Aponoia i keia la 7 o Iulai, A. D. 1898.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

NA KANAWAI O 1898.

AOAO

KANAWAI 1. He Kanawai e Hookaawale ai i Dala no ka Uku ana i na Lilo o ke Kau Ahaolelo o ka Makahiki 1898, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu 3

KANAWAI 2. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 33 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo" i Aponoia ma ka La 25 o Novemaba, M. H. 1892, e Pili ana i na Kau o na Aha Kaapuni..... 4

KANAWAI 3. He Kanawai e Hoopau ai i ka Pauku 1139 o ke Kanawai Kivila e Pili ana i na Hoolaha Hoohalahala mai na Olelo Hooholo o na Aha Hookolokolo Kaapuni 5

KANAWAI 4. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 1480 a me 1481, Mokuna 35, o ke Kanawai Kivila, e like me ia i Hooloiiia ai ma ka La 14 o Mei, 1868, a me ka Pauku 1482 a me 1483 o ke Kanawai Kivila e Pili ana i ka Ukupanee o ke Dala..... 5

KANAWAI 5. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 1102 o ke Kanawai Kivila, e Pili ana i ka Hooko ana i na Palapala Kena..... 7

KANAWAI 6. He Kanawai e Hoomana ai i ka Hoahewaia ana o ka Poe i Hoopiiia ma kekahi mau Hihia i

AOAO

maopopo ua Komo Iloko o ka Hihia i Hoopiiia ai, a e Hooloii ana i ka Mokuna IX. o ke Kanawai Hoopai Karaima ma ka Pakui ana aku i Pauku Hou i ua Mokuna la..... 8

KANAWAI 7. He Kanawai e Ae ai i na Poe i Hooliloia aku ai e Lawelawe i na Hoopii ma ko Lakou mau Inoa Ponoi ma Kekahi mau Hihia..... 8

KANAWAI 8. He Kanawai e Pili ana i na Kakau-Pokole, na Mahele-olelo a me na Kakauolelo no kekahi mau Aha Hookolokolo o ka Repubalika o Hawaii.. 9

KANAWAI 9. He Kanawai e Pili ana i na Aha Niele o na Koronero; e Hooloii ana i ka Pauku 2 o ka Mokuna 60 o ke Kanawai Karaima; a e Hoopau loa ana i na Pauku 318 a Hiki i ka Pauku 330 o ke Kanawai Kivila 11

KANAWAI 10. He Kanawai e Hoomaopopo ana no ke Kapae ana i ka Hoopai ma kekahi mau Hihia..... 12

KANAWAI 11. He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka Hooloihi ana aku i kekahi mau Alanui o ka Apana o Honolulu" i Aponoia ma ka la 27 o Mei, 1896, E pili ana i na Alanui i Hooloihi mua ia..... 14

KANAWAI 12. He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 1, Mokuna LVIII. o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoohoihoi ai i ka Mahi ana i ke Kope a me ka Ramia."..... 15

KANAWAI 13. He Kanawai e Hooloii ana i ka Pauku 1308 o ke Kanawai Kivila, ame ka Pakui ana aku i Pauku Hou, e Kapaia Pauku 1308A, e Pili ana i ka Pono o ka Wahine i Mare ia e Hoopau i Kona Kuleana Hapa-kolu 16

AOAO

KANAWAI 14. He Kanawai e Pili ana i ka mea e Hanaia me ka Auhau Kula a e Hoopau loa ai i ka Pauku 5 o ke Kanawai 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e Pili ana ia Mea..... 17

KANAWAI 15. He Kanawai e Hoomaopopo ai i ke Koho ana i na Senatoa..... 18

KANAWAI 16. He Kanawai e Pili ana i na Hoiliwai ana i na Alanui o Honolulu a me Hilo, a e Hooloili ai i ka Pauku 12 o ka Mokuna 47 o na Kanawai o ke Kau o M. H. 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hoakaka ana i na Alanui, a e Hoakaka ana a e Hoomaopopo ana i kekahi Mau Pono a me na Hana e Pili ana i ua Mau Alanui Nei," i Aponoia Okatoba 15, M. H. 1892..... 20

KANAWAI 17. He Kanawai e Hookaawale ana i Mau Haawina Kuikawa no ka Hoohana Koke ana a ke Aupuni..... 21

KANAWAI 18. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 1140 o ke Kanawai Kivila e Pili ana i ka Waiho ana aku i Kekahi Mau Hihia i ka Aha Hookolokolo Kiekie me ka Hoopii ole..... 22

KANAWAI 19. He Kanawai e Pili ana i ka Manawa iloko olaila e Laweia ia ai na Hoopii no ka Hoihoi ana mai i ka Aina, a e Hooloili ana i na Pauku 1, 2, 4 a me 5, a e Hoopau loa ana i ka Pauku 8 o ka Mokuna 22 o na Kanawai o ke Kau o 1870, e Pili ana Ilaila..... 23

KANAWAI 20. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 4, Makuna IX. o ke Kanawai Hoopai Karaima, e Pili ana i ka Hakaka me ka Pepehi..... 25

AOAO

KANAWAI 21. He Kanawai e Hookaawale ana i na Haawina no ka Uku ana i na Koi, na Bila i Hookaa ole ia a me na Uku Makahiki i Uku ole ia Mamua iho o Dekemaba 31, 1897..... 26

KANAWAI 22. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 75 a me 79 o ka Mokuna 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e Pili ana i na Aha Hoopii Auhau..... 31

KANAWAI 23. He Kanawai e Pili ana i na Lunakanawai Kaapuni, a e Hoomaopopo ana no ka Hookohu ana i Kekahi mea e Lawelawe i na Hana o ka Oihana Iloko o ka Manawa Kaawale aku, a i ole ia, Hiki ole no ka Manawa o Kekahi Lunakanawai Kaapuni, a e Hooloili ana i na Pauku 30 a me 34 o ka Mokuna 72 o na Kanawai o 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo" 33

KANAWAI 24. He Kanawai e pili ana i ke Kanawai Hoopai Karaima ame na Kanawai Karaima o ka Repubalika o Hawaii..... 34

KANAWAI 25. He Kanawai e Pili ana a no na Kaa, na Apo-hao ame na Huila..... 35

KANAWAI 26. He Kanawai e Pili ana i ke Dute Maluna o na Waina, na Waina i Puhiia, ame na Mea Inu e ae i Hanaia Mailoko mai o na Mea e ae, aole mai ka Wai o ka Waina mai; a e Hooloili ana i ka Pauku 1 o ke Kanawai 79 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e Pili ana Ilaila..... 38

KANAWAI 27. He Kanawai e Ae ana i ka Alekohola, na Waiona ame na Waina e Laweia no ka Hoohana Kaokoa wale ana no o ka Halemai Moiwahine mai ka Hale Dute mai o Honolulu me ke Dute ole.... 39

AOAO

KANAWAI 28. He Kanawai e Hookaawale ai i Dala no ka Uku ana i na Lilo o ke Kau Ahaolelo o ka Makahiki o 1898, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu 40

KANAWAI 29. He Kanawai e Hoolilo ai i ka Aina ma Kaliu ame Makiki, Honolulu, i Paka no ka Lehulehu me ka Uku ole, a e Malama ai i ua Aina la ma ia ano malalo o ka Hooponopono ana o ke Kuhina Kalaiaina 41

KANAWAI 30. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 17, 19 ame 29 o ka Mokuna 20 o na Kanawai o ke Kau o 1895, e pili ana i na Koa Kiai o Hawaii, ame na Puali Kipololei 43

KANAWAI 31.—He Kanawai e Hooponopono ai i ka Holoi me ka Aiana ana o na Lole Aahu, na Kapa Moe, na Kawele o na ano apau ame na mea e ae o ia ano like 45

KANAWAI 32. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 630, 631 ame 636 o ke Kanawai Kivila e pili ana i ke Kakau Hoike ana i na Moku. 46

KANAWAI 33. He Kanawai e Hoomana ai i ka Hoopuka ana i na Laikini e Kukulu, Malama a Hoohana i na Hale Mahu Holoi Lole ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu. 49

KANAWAI 34. He Kawanai e Hoomaopopo ai no ke Pale ana aku i ka Hoohuihuiia ana o na Mea Ai ame na Laau 50

KANAWAI 35. He Kanawai e Papa ai i ka Lawe ana mai, Kuai ana, Haawi ana, a i ole ia, Hoolako ana paha i na Waiwai Kalepa o na Aina E, i Kuniia, a i ole

AOAO

ia, Hoailonaia, Opeia, a i ole ia, Hookomoia iloko o na Pahu, ma ke ano i mea e Manao ai kekahi mea e Manaoio he mau mea ia i Hoouluia, Hanaia a Hoomakaukauia paha ma ke ano Holookoa, a i ole ia, ma ka Hapa paha, iloko o ka Repubalika o Hawaii 54

KANAWAI 36. He Kanawai e pili ana i ka Hoolaha i ka Hoomahuahua ana i ka Helu ana, a e Hoololi ai i ka Pauku 51 o ke Kanawai 51 o na Kanawai o ke Kau o 1896, oia ke Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko, a e Hoopau ai i ka Mokuna 61 o na Kanawai o ke Kau o 1892 e pili ana ia mea. 56

KANAWAI 37. He Kanawai e pili ana i na Koi i na Waiwai o ka Poe i Make a e Kaupalena ana i ka Manawa iloko olaila e Hoomakaia ai na Hoopii no ia mau mea; a e Hoopau loa ana i ka Pauku 1247 o ke Kanawai Kivila, ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Kaupalena ana i ka Manawa e hiki ai i na mea i Aieia ke Hoike mai i ko Lakou Koi i ka Waiwai o kekahi mea i Make, a e Hoomaka i ka Hoopii ina i Hooleia ko Lakou Koi; a e Hoololi ana i ka Pauku 1247 o ke Kanawai Kivila" i Aponoia ma ka La 23 o Iune, 1868, ame ka Mokuna X. o na Kanawai o ke Kau o 1876 e Hoololi ana i ua Kanawai la 57

KANAWAI 38. He Kanawai e pili ana i kekahi mau Laikini a e Hoololi ai i na Pauku 8 ame 12 (E pili ana i ka Alakohola), Pauku 23 (E pili ana i ka Awa), Pauku 50 (E pili ana i ke Kuai ana i ka Bipi), Pauku 54 (E pili ana i ke Kuai ana i ka Puaa), na Pauku 59, 60, 62 ame 63 (E pili ana i na Pu), na Pauku 70 ame 73 (E pili ana i na Hale Hoolimalima me na

Hale Moe, na Hotele me na Haleaina), Pauku 96 (E pili ana i ka Paka, na Kika ame na Kikalika), Pauku 97 (E pili ana i na Kaa ame na Kalaiwa Kaa), o ke Kanawai 64 o na Kanawai o ke Kau o 1896 e pili ana i na Laikini i Aponoia ma ka La 12 o Iune, M. H. 1896, a e Pakuiia aku ai i Pauku hou i ke Kanawai i Oleloia, e Kapaia Pauku 24A, (E pili ana i ke Kuai ana o ka Awa), a e Hooloii ai i ka Pauku 2 o ka Mokuna 65 o na Kanawai o ke Kau o 1890 (E pili ana i ka Hoopae ana mai o na Holoholona no ke Kuai aku), a e Pakui aku ai i Pauku hou i ka Mokuna 65 o na Kanawai o ke Kau o 1890, e Kapaia Pauku 3A (E pili ana i na Holoholona)..... 59

KANAWAI 39. He Kanawai e Hoonoho ai i Oihana Luna Hooia a e Hooponopono ai i ka Loaa ana mai, ka Malama ana ame ka Hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e Hoomaopopo ai no ka Hooia ia i na Buke Helu o ke Aupuni. A e Hoopau loa ana i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka Loaa ana mai, ka Malama ana ame ka Hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e Hoomaopopo ai no ka Hooia ia i na Buke Helu o ke Aupuni" i Aponoia ma ka La Eha o Augate, M. H. 1882, ame ka Mokuna 75 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i ka Mokuna 23 o na Kanawai o ke Kau o 1882 e like me ia i Hooloiia ai e na Kanawai o ke Kau o 1892 i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka Loaa ana mai ka Malama ana me ka Hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e Hoomaopopo ai no ka Hooia ia i na Buke Helu o ke Aupuni."..... 64

KANAWAI 40. He Kanawai e Hooloii ana i ka Pauku 69, e like me ia i Hooloiia ma ka Mokuna 109 o na Kanawai o ka Makahiki 1892, ame ka Pauku 74 o ka

AOAO

Mokuna 57 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo," e pili ana i na Hoopii Hoohalahala ame na Palapala Hoohalahala..... 82

KANAWAI 41. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Kokua hou ai i ke Kukulu me ka Hanaia ana o ke Alahao ma ka Mokupuni o Oahu," i Aponoia ma ka La 15 o Sepatemaba, 1890, e pili ana i ka Manawa i Haawiia no Hana ana i na Alahao Kaamahu ma ka Mokupuni o Oahu ame ka Pono Kaokoa i Hoakakaia Maloko olaila 85

KANAWAI 42. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 4, 30, 57, 71, 72, 73, 10, 20, 27, 55, 62 ame 69 o ke Kanawai Aina o 1895, e pili ana i na Aina o ka Lehulehu.... 86

KANAWAI 43. He Kanawai e Hoomana ai i ke Aupuni Hawaii e Lawe a e Malama i na Heiau Kahiko ame na Puuhonua, a i ole ia, na Kahua paha ame na mea i Koe o ia mau mea..... 91

KANAWAI 44. He Kanawai e pili ana i na Hoopii Hoohalahala mai na Olelo Hooholo o na Lunakanawai Apana, a e Hooloili ana i ka Pauku 68 o ka Mokuna LVII. o na Kanawai o 1892 e like me ia i Hooloiiia ai e ke Kanawai 54 o na Kanawai o 1896..... 93

KANAWAI 45. He Kanawai e pili ana i na Hui ame na Hui i Hoohuiia i Kukuluia Malalo o na Kanawai o na Aina E, a e Lawelawe ana i ka Hana iloko o keia Repubalika, e Hoopau ana i ka Mokuna XXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1880, ame ka Mokuna XXXVIII. o na Kanawai o ke Kau o 1882, e pili ana Ilaila, ame ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke

AOAO

Kau o 1878, i Kapaia "He Kanawai e Hoakaka ana no ka Hooko ana i na Palapala o na Aha Maluna o na Hui i Hoohuiia ma na Aina E." 94

KANAWAI 46. He Kanawai e pili ana i kekahi mau Aelike Kuai malalo o na Hoakaka ana o ke Kanawai Home Liilii o 1884 ame Kona mau Hooloili 97

KANAWAI 47. He Kanawai e pili ana i ka Ili ana o ka Waiwai; e Hooloili ana i ka Pauku 1448 o ke Kanawai Kivila, a e Hoopau loa ana i ka Mokuna 1 o na Kanawai o ke Kau o 1872 e pili ana Ilaila.... 98

KANAWAI 48. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai 17 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895, i Kapaia, "He Kanawai e Kokua ai i ka Hana ana ame ka Malama ana i na Uwea Telegarapa ma ka Moana Pakipika," i Aponoia Augate 12, 1895... 100

KANAWAI 49. He Kanawai e Hooponopono hou aku ana no ka Uku ana i na Lilo o ka Manawa e Nee nei... 101

KANAWAI 50. He Kanawai e Kukulu ai i Paka Kahakai ma ka Aoao Hikina o ke Awa o Honolulu..... 103

KANAWAI 51. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 13 ame 15, e Hoopau loa ai i ka Pauku 14, a e Pakui ai i Pauku hou e Kapaia Pauku 17A o ka Mokuna 65 e pili ana i na Mea Ana me na Mea Kaupaona.. 104

KANAWAI 52. He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Kokua ai i ka Hanaia ana o na Alanui Alahao," i Aponoia ma ka La 1 o Augate, M. H. 1878, ma ka Pakui ana aku i Pauku Hou i ua Kanawai la, a e Kapaia Pauku 3A..... 106

KANAWAI 53. He Kanawai e pili ana i na Ilina o ka Lehulehu 107

AOAO

KANAWAI 54. He Kanawai e Laikini ana i ka Hana ana i ka Waina mai na Hua Waina mai i Hoouluia ma Hawaii nei, a e Hoomaopopo ana no ke Kuai ana o ia Waina a e Hoopau ai i ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o 1894, i Aponoia ma ka La 7 o Iune, 1894, e pili ana i ka Laikini ana i ka Waina mai na Waina i Hoouluia ma Hawaii nei, a e Hoopau ai i ke Kanawai 58 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i Aponoia Iune 8, 1896, e Hooloili ana i ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o 1894, i Aponoia i Iune 7, 1894..... 108

KANAWAI 55. He Kanawai e Hooponopono ai i ka Wehe ana i na Alanui Maluna o na Aina Ponoi o kekahi Poe ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, ame ke Kaona o Hilo, Mokupuni o Hawaii..... 111

KANAWAI 56. He Kanawai e pili ana i ka Mana o na Aha Hookolokolo Kaapuni ame na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena; a e Hooloili ana i ka Pauku 38, a e Hoopau loa ana i ka Pauku 39 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o ke Kau o 1892 e pili ana Ilaila.... 113

KANAWAI 57. He Kanawai e pili ana i kekahi mau Laikini, a e Hooloili i ka Pauku 80 (E pili ana i ka Waiu-Bipi) Pauku 83 (E pili ana i na Notari o ka Lehulehu, Agena Hooiaio Palapala, Agena Hooiaio Palapala Aelike-Hana Kepa) o ke Kanawai 64 o ke Kau Kanawai o 1896 e pili ana i na Laikini, i Aponoia i ka La 16 o Iune, 1896..... 116

KANAWAI 58. He Kanawai e Hookaawale ana i mau Haawina Kuikawa no na Hana o na Keena o ke Aupuni iloko o na Makahiki Elua e Pau ana ma ka La 31 o Dekemaba o ka Makahiki 1899..... 117

AOAO

KANAWAI 59. He Kanawai e Papa ai i ke Kukulu ana i na Pa me ka Uwea Ooi ame ke Kau ana i na Uwea Ooi Maluna o na Pa ma kekahi mau Wahi..... 133

KANAWAI 60. He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai 73 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa i Aponoia i ka La 26 o Aperila, 1894, i Kapaia "He Kanawai e Hookaawale ana i na Haawina Dala no na Uku Makahiki me na Uku Hana iloko o na Makahiki Elua e Pau ana ma ka La 31 o Maraki, M. H. 1896." 134

KANAWAI 61. He Kanawai e Ae ana i na Laikini no ke Kuai Liilii i na Waina, Bia ame na Ela o ka Ikaika Alekohola Haahaa 149

KANAWAI 62. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 3 o ke Kanawai 45 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i Kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Hana ana ma na Hoopii no ka Lawe ana i ka Waiwai o Hai no na Hana o ka Lehulehu..... 155

KANAWAI 63. He Kanawai e Hookaawale ana i Kekahi mau Haawina Kuikawa no na Hana o ke Aupuni Iloko o na Makahiki Elua a e Pau ana ma ka La 31 o Dekemaba, M. H. 1899..... 156

KANAWAI 64. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 7 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1888, a me ka Pauku 11A o na Kanawai o ke Kau o 1890, oia hoi, he mau Kanawai e Hoololi a e Hoohui ai i ke Kanawai e Pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni, a me na Hoailona, i Aponoia ma ka La 11 o Augate, 1888, a me ka la 24 o Okatoba, 1890..... 163

KANAWAI 65. He Kanawai e Pili ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii a e Hoololi ai i na Pauku 2 a me 12, a e Hoo-

AOAO

pau loa ai i ka Pauku 5 o ke Kanawai 68 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i Kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii." 165

KANAWAI 66. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 527 a me 530 o ke Kanawai Kivila, e Like me ia i Hooloiia ai e ka Mokuna 10 o na Kanawai o ke Kau o 1878 a e ke Kanawai 52 o na Kanawai o ke Kau o 1896 167

KANAWAI 67. He Kanawai e Pili ana i na Lunakanawai Kaapuni, a e Hoomaopopo ana no ka Hookohu ana i Kekahi Mea e Lawelawe i na Hana o ka Oihana Iloko o ka Manawa Kaawale aku, a i ole ia, Kupono ole no ka Manawa o Kekahi Lunakanawai Kaapuni, a e Hooloili ana i na Pauku 30 a me 34 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo," a e hoopau loa ana i ke Kanawai 23, M. H. 1898 169

KANAWAI 68. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna LXXX. o na Kanawai o ke Kau o 1892, a e Hoopau loa ana i ke Kanawai 15 o ka Ahaolelo o ke Kau o 1896, Kanawai 74 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i Aponoia Mei 3, 1894, a me Kanawai 27 o na Kanawai o ke Kau o 1895, i Aponoia Maraki 13, 1895, e Hoohaiki ana i ka Hele ana mai o na Eemoku Pake 170

KANAWAI 69. He Kanawai e Hoomana a e Hoomaopopo ana i ke Kukulu ana, Malama a me ka Hoohana ana i Alahao Alanui a mau Alahao ma ka Apana o Honolulu, Mokupuni o Oahu 173

KANAWAI 70. He Kanawai e Hoomana ai i ka Aha Hooko e Lawelawe ai i ka Hooponopono ana ma na Mea a

AOAO

pau i Hoakakaia o Clinton G. Ballentyne a me Kekahi Poe e ae i Hoikeia na Inoa ma ka Pauku Ekahi o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hoomana a e Hoomaopopo ana i ke Kukulu ana, Malama ana, a me ka Hoohana ana i Alanui Alahao a mau Alanui Alahao ma ka Apana o Honolulu, Mokupuni o Oahu," a me na Hoahui, na Hope, a me na Waihona o ia Poe i Oleloia; i Hoomanaia e Lawelawe i ka Mana Lawe i ka Waiwai o Hai..... 199

NA OLELO HOOHOLO HUI.

AOAO

E Pili ana i ka Poino ana o ka Mokukaua "Maine" o Amerika Huipuia 201

E Pili ana i ka Hookohu ana i Komisina no ka Hooponopono ana a me ka Hoonohonoho Hou ana i ka Auhau Laikini, Loaa Makahiki me Auhau Kino..... 202

E Pili ana i ka Hoolilo ana i na Mea Kahiko o ke Aupuni Alii i na Kahu Malama o ka Bernice Pauahi Bishop Museum 203

NA KANAWAI I HOOLOLIIA.

ΔΟΔΟ

Aie Lahui. E hoakoakoa ana. Pauku 2 me 12, Kanawai 68, Kanawai o 1896 165

Aina. Manawa e hoopii ai no ka hoihoi ana mai. Pauku 1, 2, 4 me 5, Mokuna 22, Kanawai o 1870 23

Aina o ka Lehulehu, Na. Pauku 4, 30, 57, 71, 72, 73, 10, 20 27, 55, 62 me 69, Kanawai Aina o 1895 86

Auhau, helu ana. Hoolaha i ka hoomahuahua ana. Pauku 51, Kanawai 51, Kanawai o 1896 56

Aha Hookolokolo Kaapuni ame na Lunakanawai Kaapuni Na. Mana Hookolokolo. Pauku 38, Mokuna 57, Kanawai o 1892 113

Aha Hoopii Auhau. Pauku 75 me 79, Mokuna 51, Kanawai o 1896 31

Aha Kaapuni, Na. No na Kau. Kanawai o 1892, Pauku 33 o ke "Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana hookolokolo 4

Aha Niele o na Koronero. Pauku 2, Mokuna 60, Kanawai Karaima 11

Alanui Alahao. E kokua ana i ka hanaia ana. Oia ke Kanawai i aponoia ma ka la 1 o Augate, 1878, ma ka Pakui ana i Pauku hou i ua Kanawai la, a e kapaia Pauku 3A 106

Alanui i Hooloihi mua ia. Pauku 1, "Kanawai no ka Hooloihi ana aku i kekahi mau alanui o ka Apana o Honolulu," i aponoia ma Mei 27, 1896 14

AOAO

Awa Ku Moku, me Ohi Dute. Pauku 527 ame 530, Kanawai Kivila, a i Hoololiia ai e ka Mokuna 10, Kanawai o 1878, a e ke Kanawai o 1896..... 167

Eemoku Pake. Hoohaiki ana. Pauku 2, Mokuna 80, Kanawai o 1892..... 170

Ili ana o ka Waiwai. Pauku 1448, Kanawai Kivila..... 98

Uku panee o ke Dala. Na Pauku 1480 me 1481, Mokuna 35, Kanawai Kivila, (Hoololiia Mei 14, 1868) me na Pauku 1482 ame 1483, Kanawai Kivila..... 5

Uwea Telegarapa ma ka Moana Pakipika. E kokua ai i ka hana ana ame ka malama ana. Pauku 2, Kanawai 17, Kanawai o 1895, (Kau Kuikawa)..... 100

Dute maluna o na Waina, na Waina i puhiia, a mea inu e ae i hanaia mailoko mai o na mea e ae, aole hoi mai ka Wai mai o ka Waina. Pauku 1, Kanawai 79, Kanawai o 1896..... 38

Haawina Dala, Na. No na Uku Makahiki me na Uku Hana. Kanawai 73, Kanawai o ke Aupuni Kuikawa 134

Hakaka me Pepehi. Pauku 4, Mokuna 9, Kanawai Hoopai Karaima 25

Hoahewa ana i ka poe i Hoopiiia ma kekahi mau Hihia. Hoololi i ka Mokuna 9, Kanawai Hoopai Karaima, ma ka pakui ana i Pauku hou i ua Mokuna 'la.... 8

Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui. Pauku 2 me 12, Kanawai 68, Kanawai o 1896..... 165

Ho-iliwai Alanui ana. Honolulu ame Hilo. Pauku 12, Mokuna 47, Kanawai o 1892..... 20

Hoohoihoi mahi Kope me Ramia. Pauku 1, Mokuna 58, Kanawai o 1892..... 15

Hookohu i kekahi mea e lawelawe i ka Oihana Lunakanawai Kaapuni, ma kona wa e kaawale ai, a hiki ole. Pauku 30 me 34, Mokuna 72, Kanawai o 1892, "E Hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo". 33

AOAO

Hoopii Hoohalahala mai na Olelo Hooholo a na Lunakanawai Apana. Pauku 68, Mokuna 57, Kanawai o 1896 93

Hoopii Hoohalahala ame na Palapala Hoohalahala. Pauku 69, i hooloiiia ai e ka Mokuna 109, Kanawai o 1892, ame ka Pauku 74, Mokuna 57, Kanawai o 1892 82

Kaamahu ma ka Mokupuni o Oahu. Hana ana ame ka Pono Kaokoa. Pauku 1, Kanawai i kapaia "He Kanawai e kokua hou ai i ke kukulu me ka hanaia ana o ke Alanui ma ka Mokupuni o Oahu," i aponoia Sepatemaba 15, 1890..... 85

Kakau Hoike ana i na Moku. Pauku 630, 631 me 636, Kanawai Kivila 46

Koa Kiai o Hawaii me Puali Kipololei. Pauku 17, 19 me 29, Mokuna 20, Kanawai o 1895..... 43

Koronero. Aha Niele. Pauku 2, Mokuna 60, Kanawai Karaima 11

Kuleana Hapakolu o ka Wahine i Mareia. Hoopau ana ia Kuleana. Pauku 1308, Kanawai Kivila, ma ka pakui ana aku i Pauku hou, i kapaia Pauku 1308A.... 16

Laikini, Na. Pauku 9, 12, 23, 50, 54, 59, 60, 62, 63, 70, 73, 96 me 97, Kanawai 64, Kanawai o 1896; Pauku 2, Mokuna 65, Kanawai o 1890..... 59

Laikini, Na. Pili i ka Waiu, na Notari o ka Lehulehu, Agena Hooiaio Palapala, Agena Hooiaio Palapala Aelike Hana Kepa. Pauku 80 me 83, Kanawai 64, Kanawai o 1896..... 116

Lawe ana i ka Waiwai o Hai, no na Hana o ka Lehulehu. Hana ana ma na Hoopii. Pauku 3, Kanawai 45, Kanawai o 1896..... 155

Lunakanawai Kaapuni, Na. Hookohu ana i kekahi Mea e lawelawe no ka manawa. Pauku 30 me 34, Mokuna 57, Kanawai o 1892..... 169

AOAO

Manawa e Hoopii ai no ka hoihoi ana mai i ka Aina. Pauku 1, 2, 4 me 5, Mokuna 22, Kanawai o 1870..... 23

Mea Ana me Kaupaona, Na. Pauku 13 me 15, Mokuna 65, Kanawai Hoopai Karaima..... 104

Pa Aupuni (Hoopaa Holoholona Aea), na Holoholona Aea, na Hao Kuni, ame na Hoailona. Pauku 7, Mokuna 35, Kanawai o 1888, me ka Pauku 11A, Kanawai o 1890 163

Waiho ana i kekahi mau hihia, me ka Hoopii ole, i ka Aha Kiekie. Pauku 1140, Kanawai Kivila..... 22

Waina mai na Hua Waina mai i Hoouluia ma Hawaii nei. E hoomaopopo ana no ka hana ana ame ke kuai ana. Kanawai 82, Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o 1894 108

NA KANAWAI AME NA HAPA KANAWAI I HOOPAUIA.

AOAO

Aie Lahui. E hoakoakoa ana. Pauku 5, Kanawai 68, Kanawai o 1896 165

Aina. Manawa e hoopii ai no ka hoihoi ana mai. Pauku 8, Mokuna 22, Kanawai o 1870 23

Auhau Kula. Hanaia ana oia Auhau. Pauku 5, Kanawai 51, Kanawai o 1896 17

Aha Hookolokolo Kaapuni ame na Lunakanawai Kaapuni, Na. Mana Hookolokolo. Pauku 39, Mokuna 57, Kanawai o 1892 113

Aha Niele o na Koronero. Pauku 318 a i 330, Kanawai Kivila 11

Eemoku Pake. Hoohaiki ana. Kanawai 15, Kanawai o 1895 170

Ili ana o ka waiwai. Mokuna 1, Kanawai o 1872 98

Oihana Luna Hooia. "He Kanawai e hoonoho ai i Oihana Luna Hooia a e hooponopono ai i ka loaa ana mai, ka malama ana ame ka hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e hoomaopopo ai no ka hooia ia i na Buke Helu o ke Aupuni," aponoia Augate 4, 1882, ame ka Mokuna 75, Kanawai o 1892, Mokuna 23, Kanawai o 1882, i hoololiia ai e ka Mokuna 75, Kanawai o 1892 64

Hookohu i kekahi mea e lawelawe i ka Oihana Lunakanawai Kaapuni, ma kona wa e kaawale ai, a hiki ole. Kanawai 23, Kanawai o 1898 169

AOAO

Hui ame na Hui i Hoohuiia. Na Aina E. Mokuna 36, Kanawai o 1880, Mokuna 38, Kanawai o 1882, Mokuna 2, Kanawai o 1878, i kapaia, "He Kanawai e hoakaka ana no ka Hooko ana i na palapala a ka Aha maluna o na Hui i Hoohuiia ma na Aina E" 94-95-96

Mea Ana me Kaupaona, Na. Pauku 14, Mokuna 65, Kanawai Hoopai Karaima, ma ka pakui ana i Pauku hou, i kapaia Pauku 17A 104

Waina mai na Hua Waina mai i Hoouluia ma Hawaii nei. E hoomaopopo ana no ka hana ana ame ke kuai ana. Kanawai 82, Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, 1894, Kanawai 58, Kanawai o 1896 108

Waiwai o na poe i make. Kau Palena ana i ka Manawa e Hoopii ai, Pauku 1247, Kanawai Kivila, ame Mokuna 10, Kanawai o 1876 57

PAPA KUHIKUHI NUI.

A

AOAO

Aahu, Holoi me Aiana ana..... 45
Aelike Kuai malalo o ke Kanawai Homeliilii..... 97
Ai—Komisina Nana, Hoonoho ana ame na hana..... 53
Ai me Laau (Lapaau), Ka Hoohuihui a Pa'ipa'i ana ia mau mea 50
Aie Lahui (Aie Aupuni), Hoakoakoa ana..... 165
Aina i a'eia e ke kai pii a emi aku, Alanui Hao..... 106
AINA O KA LEHULEHU. Na Hoololi i ke Kanawai Aina o 1895 86-91
Ahahui Noho Aina, Na..... 89
Hookaa ole ia ana..... 91
Hoolaha ana 87-88
Hoolimalima 86
Kii o ke anaia ana, Na..... 87
Kuleana Hoolimalima me Kuai..... 88
Mana o na Komisina.....89-90
Noi 87
Palapala Hoike no ka Noho ana..... 87
Aina o ka Lehulehu, Na, Komisina o; e nana Buro..... 41
Aina, Hoihoi ana. Manawa e hoomaka ai e hoopii..... 23
Aina, hoolilo ana i Paka no ka lehulehu..... 41
Aina Ponoi, wehe ana i alanui maluna oia mau aina.... 111
Auhau Kula, ke ano e hanaia ai..... 17
Agena Hooiaio Palapala Aelike Hana, Laikini..... 116
Agena Hooiaio Palapala..... 116
Ahaolelo o 1898, Haawina Dala no na Lilo..... 40
Aha Hookolokolo Koa—Hookolokolo a hookuu ana i na Koa Kiai o Hawaii..... 43

AOAO

Aha Hoopii Auhau..... 31
Aha Kaapuni me na Lunakanawai Kaapuni, Mana Hookolokolo 113
Aha Kaapuni, Na; na Kau Hookolokolo; Hoohalahala mai na Olelo Hooholo mai a ia mau Aha..... 5
Aha Kaapuni, Na, Haawina Dala no ia mau Aha; e nana "Oihana Hookolokolo."
Aha Kiekie, waiho ana aku ilaila i kekahi mau hihia.... 22
Aha Koronero (Aha Niele)..... 11
Alahao Alanui; Kukulu ana ame ka Hoohana ana ma Honolulu. (E nana Alanui Alahao)..... 173
Alahao Kaa Mahu o Oahu, Hooloihi i ka Manawa no ke Kukulu ana ame ka Pono Kuokoa..... 85
Alakohola, Laikini Kuai aku..... 59
ALANUI ALAHAO. Kukulu ana, Malama ana ame Hoohana ana.
Auhau maluna o na loaa..... 189
Ano o ke kukulu ana..... 180
Apana o Honolulu..... 173
Ikaika Hoonee 179
Uku Kaa 185
Hale Hoahu Ikaika me Hoolulu..... 183
Hoakaka ana 173
Hoopai 190
Hui Alahao Hawaii..... 183
Mana e Aie Dala a Hoopuka Bona..... 188
Mana e Kuai a Hoolimalima..... 188
Mana Hoohuihui 188
Na Hoopai 190
Na Poho 194
Na Pono ame ka Mana ma ke Kanawai..... 194
Pono Alahele 174
Pono Alanui ma na Alahao..... 187
Pono Lawe Aina..... 191
ALANUI, NA. Hooloihi ana..... 14
Hoiliwai ana i ko Honolulu ame ko Hilo mau alanui. 20
Wehe ana i na na alanui maluna o na aina ponoi.. 111

AOAO

ALANUI ME ALAHAKA, NA.

Haawina Kuikawa no ka hana koke ana..... 21
Haawina Kuikawa no Elua Makahiki e pau ana i Dekemaba, 1899 123-127
Haawina mai ke Dala Aie mai..... 156

Alanui Hao, pili i na aina i a'eia e ke kai pii a emi aku... 106
Alanui Hou; mai ke Dala Aie mai.....156-161
Alanui, Wehe ana maluna o na Aina Ponoi o na kanaka.. 111
Ana Aina, Keena; e nana Buro.
Apo-hao, Kaa me Huila..... 35
Apo-hao ame Iho-huila..... 35
Awa, Laikini no ke kuai ana aku..... 63
Awa Komo a Holo aku; hoonoho ana..... 167

E

Eemoku Pake, Hoohaiki ana..... 170
Ela, Laikini 149

I

Ili ana o ka Waiwai..... 98
Ilina o ka Lehulehu, Na..... 107

O

Oihana Dute; e nana "Buro."

OIHANA (KEENA), NA:

Oihana o ko na Aina E—

Haawina no na Bila i hookaa ole ia..... 27
Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 118
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 137

Oihana Hookolokolo—

Haawina no na Bila i hookaa ole ia.....27-28
Haawina no Elua Makahiki e pau ana Dek., 1899.. 117
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 135

OIHANA (KEENA) NA.—Hoomauia. AOAO

Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana, Ap. Hookl. 1..... 135
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana, Ap. Hookl. 2..... 136
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana, Ap. Hookl. 3..... 136
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana, Ap. Hookl. 4..... 137
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana, Ap. Hookl. 5..... 137

Oihana Hoonaauao—

Haawina no na Bila i Hookaa ole ia..... 29
Haawina no Elua Makahiki e pau ana Dek., 1899.. 120
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 142

Oihana Kalaiaina. (E nana nohoi Buro)—

Haawina no ka Hoohana koke ana..... 21
Haawina no na Bila i hookaa ole ia..... 29
Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899 129-130
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 134
Haawina mai ka Waihona Aie mai..... 156

Oihana Loio Kuhina—

Haawina no na Bila i hookaa ole ia..... 29
Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 120
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 140

Oihana Luna Hooia. E nana nohoi "Luna Hooia."—
Kanawai e hoonoho ana..... 64

Oihana Waiwai. (E nana nohoi Buro.)—

Haawina no na Bila i hookaa ole ia..... 27
Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899.. 118
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 138

OLELO HOOHOLO HUI, NA:

Hoolilo ana i na Mea Kahiko o ke Aupuni Moi i ka Papa Kahu Waiwai o ka Bernice Pauahi Bishop Museum 202-203

OLELO HOOHOLO HUI, NA.—Hoomauia. AOAO
Komisina Hooponopono Auhau.....201-202
Poino ana o ka Mokukaua Amerika "Maine"..... 201
Olelo Hooholo, Na; Hoopii Hoohalahala ana mai na Aha Kaapuni mai 5

U

Uku o na Jure Koronero..... 11
Uku Hoomau, Na..... 134
Uku Kokua, Haawina Dala..... 129
Uku Makahiki, Na (Uku ole ia mamua o Dek. 31, 1897.), Haawina 26
Uku Makahiki me Uku Hana, Haawina Kuikawa.....134-147
Ukupanee o ke Dala..... 5
Ululaau me Kahua Hooulu Laau. E nana Buro.
Uwea Ooi, Papa ana i ke kukulu ana..... 133
Uwea Telegarapa ma ka Moana Pakipika, Kokua i ka hana ana 100

B

Bia, Laikini 149
Bila i Hookaa ole ia, Na, Haawina..... 26
Bila Hoohalahala Kumu..... 82
Bipi, Laikini no ke kuai aku..... 59
BURO, NA:
Aina Aupuni—
Haawina no na Makahiki Elua e pau ana i Dek., 1899 121
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 143
Auhau—
Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 119
Ana Aina—
Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 121
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 143
Eemoku. E nana Hoopae Limahana.

BURO, NA.—Hoomauia. AOAO

Oihana Dute—

Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 119
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 139

Oihana Kinai Ahi—

Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 129
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana....146-147

Oihana Leta—

Haawina no Elua Makahiki e pau ana ana i Dek., 1899 121
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 138

Ululaau me na Wahi Hooulu—

Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 129
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 146

Hana Hou, Na—

Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 122
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 145

Hoopae Limahana—

Haawina no na Makahiki Elua e pau ana i Dek., 1899 121
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 144

Kahua o ka Lehulehu—

Haawina no na Makahiki Elua e pau ana i Dek., 1899 129
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 146

Keena Kakau Kope—

Haawina no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899. 121
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 143

Papa Ola—

Haawina Dala no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899 128
Haawina no na Uku Makahiki me Uku Hana..... 145

D

AOAO

Dala Aie, na Haawina..... 156
Dala, Ukupanee 5
Dunwell, Charles, Koi poho..... 27
Dute ole, Waina me Waiona no ka Halemai Moiwahine.. 39
Dute maluna o na mea inu i hana ole ia mailoko mai o ka waina 38

H

HAAWINA DALA, NA. No na Buro, e nana malaila. No na Aie Lahui 156
Alanui Hou, Na.....157-159
Uku ana i na Koi, na Bila i hookaa ole ia me na Uku Makahiki 26
Uku o ka Peresidena..... 134
Uku Hoomau 134
Uku Kokua, Na..... 129
Uku Makahiki me Uku Hana.....134-147
Haawina Kuikawa no ka pono o ke Aupuni..... 21
Hoakaka Nui.....134-147
Kela ame keia "Itamu" (General Items), No Elua Makahiki e pau ana i Dekemaba 31, 1899, ame ke Kanawai Aie Lahui.....127-160
Lilo Ahaolelo, 1898 40
No na Lilo o na Keena Oihana, no Elua Makahiki e pau ana i Dek., 1899..... 117
Poho Alanui. E nana "Alanui ame Alakea."..... 127
Haawina Kuikawa. No ka hoohana koke ana a ke Aupuni 21
Hao-kuni, Hoailona, Pa Aupuni me na Holoholona Aea.. 163
Hakaka me Pepehi..... 25
Hale-aina, Laikini..... 62
Halemai Moiwahine. Hookuuia ke Dute maluna o na Waina me na Waiona..... 39
Hale Mahu Holoi Lole. Laikini e Kukulu a Hoohana aku 49
Hana Aupuni, Na; e nana Buro.

AOAO

Heiau me na Puuhonua, Kuleana ke Aupuni ma ia mau mea 91
Helu Auhau, Hoolaha Hoomahuahua i ka Helu ana..... 56
Hilo, Hoiliwai ana i na Alanui..... 20
Hoahewaia ana o ka poe i Hoopiiia ma kekahi mau hihia. 8
Hoakaka Hui o na Haawina.....131-147
Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui..... 165
Hoiliwai ana i na Alanui o Honolulu me Hilo..... 20
Hoohaiki ana i ke Eemoku Pake..... 170
Hoohalahala Kumu. Bila ame na Hoopii..... 82
Hoohiki, Na, Koa Kiai o Hawaii..... 43
Hoohuihui ana i na mea ai me na laau lapaau..... 50
Hooko i ka Palapala Kena..... 7
Hooloihi ana i na Alanui..... 14
Hoomahuahua ana i ka Helu Auhau, Hoolaha ana..... 56
Hoopai, kapae ana ma kekahi mau hihia..... 12
Hoopau i ke Kuleana Hapakolu..... 16
Hoopii Auhau, Aha..... 31
Hoopii ana a ka poe i hooliloia aku ai ke kuleana hoopii 8
Hoopii Hoohalahala me na Palapala Hoohalahala, Na.... 82
Hoopii Hoohalahala mai na Olelo Hooholo mai a na Lunakanawai Apana 82
Hoopii no ka Hoihoi ana mai i ka Aina..... 23
Holoi me Aiana ana i na Lole, Hooponopono ana..... 45
Holoholona mai na Aina E mai, Laikini..... 63
Honolulu, Hoiliwai ana i na Alanui..... 20
Hope Luna Hooia. E nana Luna Hooia.
Hotele, Laikini 61
Hui i Hoohuiia me na Hui o ko na Aina E.....94-96

J

Jure, Koronero, Uku..... 11

K

Kaa, Laikini..... 62
Kaa, Apo-kaa me Huila..... 35
Ana Kaulike o na apo me iho huila..... 35

AOAO

Kai Pii a Emi aku. Aole aeia ke alahao e lawe i ka aina e holoia ana e ia kai..... 106
Kau o na Aha Kaapuni..... 4
Kakau Hoike i na Moku..... 46
Kakau Kope; e nana "Buro."
Kakau Pokole, Na, Maheleolelo me na Kakauolelo no kekahi mau Aha..... 9
Kakau Pokole no na Aha Hookolokolo..... 9
Kalaiwa, Laikini..... 62
Kanawai Hoopai Karaima..... 34
Kanawai Home Liilii, kekahi mau Aelike Kuai malalo oia Kanawai 97
Kanawai i Hooloiia, Na..... 218
Kanawai me na Hapa Kanawai i Hoopauia, Na..... 222
Kanawai i Hoopauia, Na..... 222
Kanawai o 1898, Na..... 205
Kapae ana i ka Hoopai ma kekahi mau hihia..... 12
Keena Kalaiaina; e nana Oihana Kalaiaina.....
Kela ame keia (Itamu), na Haawina.....127-160
Kika, Kikalika, Paka, Laikini no ke kuai ana aku..... 62
Kinaiahi, Oihana; Haawina. E nana Buro.
Koa Kiai o Hawaii, Hoohiki..... 43
Koi a Charles Dunwell..... 27
Koi i ka Waiwai o ka poe i make..... 57
Koi a ka Laina Mokumahu, Canada me Australia..... 26
Koi, na Bila i Hookaa ole me na Uku Makahiki..... 26
Koho ana i na Senatoa, hoomaopopo ana..... 18
Komisina Nana Ai, Hookohu ame na Hana a ia Poe..... 53
Koronero, Aha Niele..... 11
Kuleana Hapakolu o ka Wahine Mare, Hookuu ana..... 16

L

LAIKINI, NA:

Agena Hooiaio Aelike Hana..... 116
Agena Hooiaio Palapala..... 116
Alakohola 60

LAIKINI, NA.—Hoomauia. AOAO
Awa 63
Ela 149
Bia 149
Bipi 60
Hale Aina 62
Hale Hoolimalima 60
Hale Mahu Holoi Lole 49
Holoholona i hoopaeia mai ia nei 63
Hotele 61-62
Kaa me Kalaiwa Kaa 62
Notere no ka Lehulehu 116
Paka, Kika me Kikalika 62
Pu 60
Puaa 60
Waiu Bipi 116
Waina, Bia me Ela 149
Waina mai na Hua Waina i hoouluia ma Hawaii 108
Lawe ana mai i na Holoholona iloko nei o ka aina no ke kuai ana, Laikini 63
Lilo Aha Senate, Haawina Kau Kuikawa 1897 27
Lilo o ka manawa e nee nei, Hooponopono hou ana no ka uku ana 101
Lole Aahu, Holoi me Aiana ana 45
LUNA HOOIA:
Bona me Hoopau ana 64
Hoohiki 64
Hoonoho ana 64
Hope 64
Keena Oihana, kahi me na hora hana 64
Malama Buke Aupuni me Hoike no ka Ohi ana i ke Dala 76
Mana, Kikoo, Hana, Buke me na Hoike 66, 76
Manawa ma ka Oihana 64
Na Hoakaka like ole 78
Na Papa Hoike 79-81

AOAO

Lunakanawai Apana, Na, Hoopii Hoohalahala mai ka lakou mau olelo hooholo mai..... 93
Lunakanawai Kaapuni, Na; Mana Hookolokolo ma ke Keena 113
Hookohu ana i kekahi mea e lawelawe i na hana no ka manawa *33-169

M

Maheleolelo, Kakauolelo me Kakau Pokole no kekahi mau Aha Hookolokolo 9
Mahu Holoi Lole, Hale, Laikini e kukulu a hoohana aku.. 49
Malama Buke Aupuni me na Hoike ana, Na..... 76
Mea Ana me na Mea Kaupaona..... 104
Moku, kakau hoike ana..... 46

N

Niele Koronero, Aha..... 11
Notere o ka Lehulehu, Uku Laikini..... 109

P

Pa me na Uwea ooi, Papaia..... 133
Pa Aupuni, Holoholona aea, Hao Kuni me Hoailona..... 163
Pa'ipa'i a hoohuihui ana i ka Ai ame ka Laau Lapaau.... 50
Paka, Kika, Kikalika; Laikini kuai..... 62
Paka (Park) Kahakai, Kukulu ana..... 103
Paka o ka Lehulehu, Na. E hoolilo i ka aina..... 41
Pake, Eemoku, Hoohaiki ana..... 170
Palapala Hoohalahala Kumu..... 82
Palapala Hoolilo; e nana "Buro."
Palapala Kena. Hooko ana..... 7
Papa Kuhikuhi Nui..... 225
Papa Ola; e nana Buro.
Pepehi. (E nana Hakaka me Pepehi.)..... 25
Peresidena, Uku o..... 134
Poe i hooliloia aku ai ka waiwai, Aeia e hoopii..... 8

---

*Hoopauia e ke Kanawai 67.

AOAO

Poe i hoopiiia ma kekahi mau hihia, Hoahewa ana..... 8
Poe i Make, Koi i ko lakou Waiwai..... 57
Poho Alanui, Na, Haawina..... 127
Pu, Laikini e halihali a e malama..... 60
Puaa, Laikini no ke kuai ana..... 60

R

Ramia ame Kope, hoohoihoi i ka mahi ana..... 15

S

Senate, 1897; na Lilo Kau Kuikawa..... 27
Senatoa, Koho ana..... 18

T

Telegarapa ma ka Moana Pakipika..... 100

W

Wai, e nana Oihana Wai; Buro.....
Waiona, Dute..... 38
Wai o ka Waina, Dute maluna o na Mea Inu i hanaia mai-
loko mai o..... 38
Waiu, Laikini no ke kuai aku..... 116
Waiho ana i kekahi mau hihia imua o ka Aha Kiekie.... 22
Waina, Bia me Ela, Laikini kuai liilii..... 149
Waina mai na Hua Waina i hoouluia ma Hawaii nei,
Laikini no ka hana ame ke kuai aku..... 108
Waina ame Waiona no ka Halemai Moiwahine..... 39
Waina i puhiia; Dute..... 38
Waiwai. Ili ana..... 98
Waiwai o Hai, hoakaka ana i ka waiwai e laweia ai no na
hana o ka lehulehu..... 155
Waiwai o ka poe i make, Koi aie..... 57
Waiwai o ka poe i make. Manawa e kaupale ana no ka
hoopii ana 57
Waiwai Hawaii, Hoomahuahua ana i kona pono..... 55

AOAO

Waiwai, Hoakaka ana i ke ano e laweia ai malalo o ka Waiwai o kekahi poe no ka pono o ka lehulehu.... 155
Waiwai Kalepa, aole no Hawaii nei; hooponopono 55
Waiwai Kalepa o na Aina E, ka hooponopono ana..... 54
Wehe ana i na Alanui maluna o na "Aina Ponoi o na kanaka" 111